

TALOUSARVIO 2024 ja TALOUSSUUNNITELMA 2025 - 2026

V A A S A .
V A S A .

KAUPUNGINVALTUUSTON HYVÄKSYMÄ 13.11.2023

Sisällysluettelo

1.	Talousarvion yleisperustelut	3
1.1.	Yhteenveto Vaasan kaupungin talousarviosta 2024	3
1.2.	Kaupunkistrategia – Pohjolan energiapääkaupunki	5
1.3.	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	6
1.4.	Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit	9
1.5.	Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	11
1.6.	Talousarvion sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset	17
1.6.1	Talousarvion sitovuus	17
1.6.2	Talousarvion seuranta	20
1.6.3	Tilivelvolliset	20
2.	Käyttötalousosa	21
2.1.	Konserniohjauksen toimiala	25
2.2.	Sivistystoimen toimiala	40
2.3.	Kaupunkiympäristön toimiala	70
3.	Tuloslaskelmaosa	84
4.	Investointiosa	86
4.1.	Investointiperustelut	86
4.2.	Investointitaulukot	87
5.	Rahoitusosa	93
6.	Liikelaitokset	95

1. Talousarvion yleisperustelut

1.1. Yhteenveto Vaasan kaupungin talousarviosta 2024

Kaupungin menot kasvavat palkkojen ja hintojen noustessa samalla kuin valtionosuudet vähenevät soite-uudistuksen tasauserien vuoksi ja väliaikaisesti korkeammat verotulot loppuvat. Investoinnit ydinpalveluihin ja kasvun luomiseen pysyvät mittavina.

Suurimmat ja tärkeimmät panostukset

Suurimmat panostukset vuonna 2024 ovat Haga skolan peruskorjaus, Kasarmialueen päiväkotirakennukset, Palosaaren päiväkoti, Gerby-Isolahden päiväkoti ja korjausvelan hallinta, kuten katujen, hulevesiverkoston sekä puistojen saneeraus. Kestävään liikkumiseen panostetaan nykyisen verkon peruskorjauksella.

Nuorisopalveluihin ohjataan lisäresursseja rikoksilla oirelevien nuorten ennaltaehkäisevään toimintaan, mm. ankkuritoiminnan ja pienryhmätoiminnan kautta. Myös Vamia ja kuntayhtymä Söfuk ohjaa lisäresursseja ankkuritoimintaan. Pesäpalkokenttä uusitaan ja tekojäärata mahdollistetaan. Lisäresursseja varataan oppilaille, joilla on toimintarajoitteita ja oppilaille, jotka tarvitsevat valmistavaa opetusta. Museoiden varastohankkeeseen ohjataan lisäresursseja.

Vaasan kaupungin useat digitaalisiin palveluihin liittyvät IT-järjestelmät tarvitsevat versionkorotuksia sekä siihen liittyvän IT-infran uudistamista. Digitaalisten palveluiden ja laitteiden merkittävästi kasvanut käyttö osana opetusta vaatii tietoliikenneverkkojen kehittämistä. Tämän lisäksi on erittäin tärkeää etsiä uusia tapoja palveluprosessien tehostamiseen sekä kokonaisvaltaisten ratkaisujen löytämiseen, esimerkiksi asiakaspalveluprosessien, päädatan hallinnan, integraatioiden ja muiden osa-alueiden osalta.

Kestävä kehitys

Kuntateknikassa kestävään liikkumiseen panostaminen mm. Lifti-liikenteen hyvän palvelutason vakiinnuttaminen, pyöräilyn laatukäytävän toteutus, edistetään liikkumista lihasvoimalla parantamalla kävelyn ja pyöräilyn/liikenteen järjestelyitä.

Kaavoituksessa tavoitteena mm. tiivis yhdyskuntarakenne, hiilinielujen määrän laadullinen parantaminen, pyöräilyn laatukäytäväverkoston kaavallinen mahdollistaminen. Uudistuvan energian mahdollistavien hankkeiden edistäminen ja yleiskaavatyössä huomioidaan joukkoliikenteen edellytysten parantaminen.

Uudiskohteiden ja laajojen peruskorjausten yhteydessä selvitetään aina mahdollisuuksia toteuttaa uusia energiatehokkaita ratkaisuja. Uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksien kartoitus on aloitettu syksyllä 2023 Talotoimen ja ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta. Kartoituksessa tarkastellaan lähtökohtaisesti koko kaupungin kiinteistökantaa ja analysoidaan taloudellista kannattavuutta huomioiden uusiutuvan energian järjestelmän elinkaaren aikaiset tuotot ja kustannukset. Kun uusiutuvan energian käyttömahdollisuudet on kartoitettu ja talouden laskelmat tehty, ne antavat Talotoimelle näkemystä siitä mihin rakennuksiin on mahdollista ja kannattavaa investoida. Nämä tulevat sitten aikanaan taloussuunnitelman mukaisesti toteutetuksi peruskorjausten yhteydessä.

Kirjastoissa kirjojen muovitusta vähennetään merkittävästi. Vamia hakee aktiivisesti alueelle hiilineutraaliutta ja vihreitä innovaatioita tukevia hankkeita ja osallistuu hankeverkostoihin.

Kestävä kuntatalous - sopeuttamistoimenpiteet ja säästöt

Työllisyysrahasto esitti elokuun lopulla historiansa suurinta alennusta työttömyysvakuutusmaksuihin. Kaupungille tämä tarkoittaa yli miljoonan euron säästöjä.

Vaasan lyseon lukion aikuislinjan toimintaa on systemaattisesti supistettu vuosina 2022 ja 2023, ja vuodelle 2024 ei enää esitetä määrärahaa.

Menoissa pidemmän ajan sopeutustoimina teatteri vähentää vieraillevien esiintyvien taitelijoiden ja muusikoiden määrää

teoksissaan ja tämä linjaus huomioidaan myös jatkossa ohjelmistosuunnittelussa. Lisäksi korkeakouluysteistyöllä saavutetaan säästöjä henkilöstömenoissa. Useamman määräaikaisen teknisen tuntityöläisen työtehtäviä on yhdistelty ja muutettu kahdeksi kokoaikaisiksi työtehtäviksi. Tällä tehostetaan saatavaa työpanosta ja vähennetään maksettavaa kokonaistuntimäärää ja ylityötunteja.

Lautakuntien investointiesityksiä on karsittu tai siirretty eteenpäin. Esimerkiksi Itäisen ratakadun kakkosvaihe siirtyy vuoteen 2026 ja kirjastoauton hankinta siirtyy vuoteen 2025.

Sopeutustoimenpiteitä vuosille 2025–2026

Vuoden 2024 tulos on 5,8 miljoonaa euroa negatiivinen, ja ilman lisäsopeutustoimenpiteitä suunnitelmavuodet 2025 ja 2026 olisivat noin 8 miljoonaa euroa alijäämisiä. Vuoden 2025 taloussuunnitelma tasapainotetaan kunnallisveron korotuksilla (8,40 % → 8,70 %) ja toiminnan sopeutustoimenpiteillä (4 miljoonaa euroa). Kaupungin on laadittava talouden tasapainottamisohjelma ensi vuoden aikana.

Muita isoja muutoksia vuodelle 2024

Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin kuluvalle vuodelle 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin

sadasosan tarkkuudella. Ensi vuoden tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella, eli näin ollen kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat. Vaasan kaupungin tuloveroprosentti kuluvana vuonna on 8,36 %, ja on pyörästetty lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen vuodelle 2024.

Työ- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta tuo järjestäytymiskuluja jo ensi vuonna.

Vaasan Sataman infra siirtyy yhtiön hoidettavaksi ensi vuoden aikana.

Kiinteistötoimen tuloissa kasvua vuodesta 2023 vuoteen 2024 on noin 1,8 miljoonaa euroa. Vaikka kiinteistöjen myyntivoittojen arvioidaan laskevan noin 0,6 miljoonaa euroa niin maanvuokratulot nousevat arviolta noin 1,2 miljoonaa euroa vaikutuksena mm. indeksikorotukset. Lisäksi maankäyttösopimustuloja talousarviossa 2024 on noin 1,3 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa 2023.

Ulkoa vuokrattuja tiloja on enemmän (isoimpina ATM-halli ja Teeriniemen päiväkotit, mutta myös tilaelementtejä Isolahdessa ja Porvarinkadulla) ja sen myötä ulkoiset vuokratulot ovat enemmän, kuten myös sisäiset vuokratulot. Kokonaisuudessaan vuokratulot ovat noin 450 000 enemmän ensi vuoden talousarviossa kuin vuoden 2023 talousarviossa, ja siellä on myös kohteita, jotka ovat jääneet pois, esimerkiksi hyvinvointialueen kohteita.

TULOT	VEROTULOT 177,3 M€ (-5,2 %)	VALTIONOSUUDET 40,7 M€ (-16,8 %)	KORKOTUOTOT JA OSINGOT 12,7 M€	TOIMINTATUOTOT 134,1 M€
MENOT	KONSERNIOHJAUS (+ VAALIT, VALTUUSTO JA TARKASTUSLAUTAKUNTA) 60,4 M€ (-3,2 %)	SIVISTYSTOIMI 201,2 M€ (-2,0 %)	KAUPUNKIYMPÄRISTÖ 33,2 M€ (-0,9 %)	KORKOKULUT 9,6 M€ (ml. johdannaissopimukset)
TUNNUSLUVUT	TULOT YHTEENSÄ 365 M€ josta sisäiset 53,8 M€	MENOT YHTEENSÄ 337,5 M€ josta sisäiset 53,8 M€	VUOSIKATE 27,4 M€ POISTOT 33,6 M€	TILIKAUDEN TULOS -6,2 M€

TUNNUSLUVUT	NETTOINVESTOINNIT 62,8 M€ (ml. luovutustulot)	LAINAKANTA 398 M€	LAINAKANTA/ASUKAS 5 886 €	VUOSIKATE/POISTOT 81,5 %
TUNNUSLUVUT	VÄESTÖ 67 677 (Tilastokeskuksen ennuste v.2021)	TULOVEROPROSENTTI 8,4 %	TYÖTTÖMYYSASTE 7,2 % *elokuu 2023	KERTYNYT YLIJÄÄMÄ VUODEN LOPUSSA 9,4 M€

Talousarviosta laskettavat tunnusluvut perustuvat ennusteeseen.

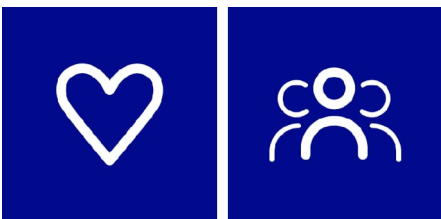
1.2. Kaupunkistrategia – Pohjolan energiäkaupunki

Kaupungin talousarvion toteuttaa kaupungin strategiaa. Talousarviossa asetettavat sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta ja sen mittareista.

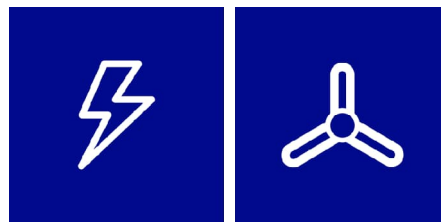
Strategian päätavoitteita on:

- 100 000 asukasta
- Olla Suomen onnellisin ja turvallisin kaupunki
- Kasvattaa työpaikkojen määrää
- Hiilineutraalius 202X

Strategia painottuu erityisesti hyvinvointiin, vetovoimaan ja hiilineutraalisuuteen. Vetovoima, yritykset, työllisyys ja asukkaat turvaavat tulevaisuudessakin verotuloja ja hyvinvointia.

Strategiassa kiinnitetään huomiota siihen, että palvelut toimivat ja, että ihmiset viihtyvät ja voivat hyvin. Yrityksille tarjotaan osaavaa työvoimaa, mahdollisuutta toimia hiilineutraalisti ja kansainvälistä toimintaympäristöä. Yritysvaikutuksia myös arvioidaan ja päätöksissä huomioidaan yritysystävällisyys.

Tärkeänä tavoitteena on hiilineutraali Vaasa tämän vuosikymmenen aikana, jolloin kaupungissa tapahtuva toiminta ei enää lämmitä ilmastoa.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet sisältyvät kaupungin toimintoihin ja strategisiin teemoihin.

Kaupungin strategia löytyy kaupungin verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.vaasa.fi/tietoa-vaasasta-ja-seudusta/kehittyva-vaasa/kaupunkistrategia/>.

1.3. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Kansantalous

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu sekä kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuvat Kuntatalousohjelmaan sekä Kuntaliiton tutkimuksiin ja kirjoitelmiin.

Suomen talouskehitys pysyy kuluvana vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korkojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkyvät ovat muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan maltillisesti. Vuonna 2026 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,7 prosenttia ja vuonna 2027 1,6 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, jonka arvioidaan elpävän markkinakorkojen laskun seurauksena.

Paikallishallinnossa kuntahallinto jää painelaskelmassa edelleen hieman alijäämäiseksi. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infra-rakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkeina. Hyvinvointialueiden arvioidaan olevan alijäämisiä aloitusvuoden lopulla. Alijäämä johtuu muun muassa mittavista investoinneista sekä henkilöstömenoista. Hyvinvointialueisiin kohdistuu säästöjä myös hallitusohjelmasta. Hyvinvointialueiden omat säästöt huomioidaan ennusteessa sitä mukaan, kun niistä on saatu riittävä varmuus.

Kuntatalous

Vuosi 2023 näyttää kuntataloudessa edelleen vahvalta, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Käänteeseen on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimentuessa ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat. Kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden tilinpäätösennusteet indikoivat merkittävää toimintakatteen heikkenemistä kuluvana vuonna viime vuoteen verrattuna. Kuntataloudessa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä vuoden 2023 sopimuskorotukset nostavat palkkoja 4,85 prosenttia ja

inflaatio on pitkittynyt. Kiihtyneen inflaation täysimääräiset vaikutukset näkyvät kuntapuolella osin viiveellä pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi.

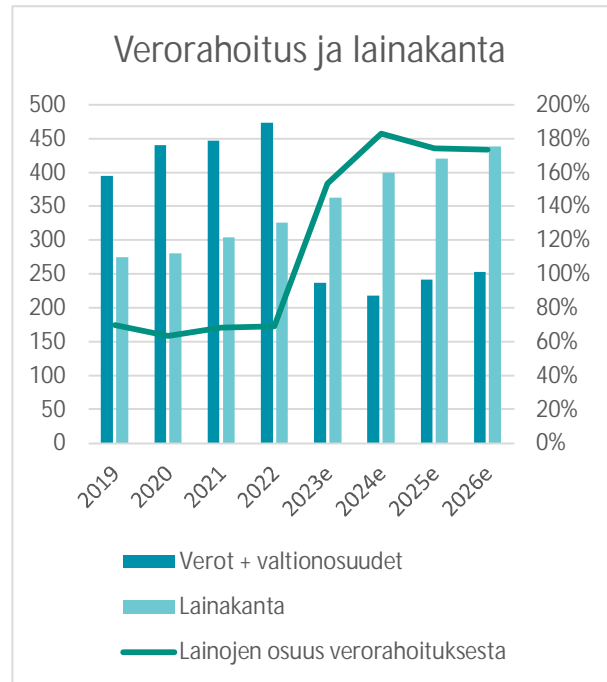
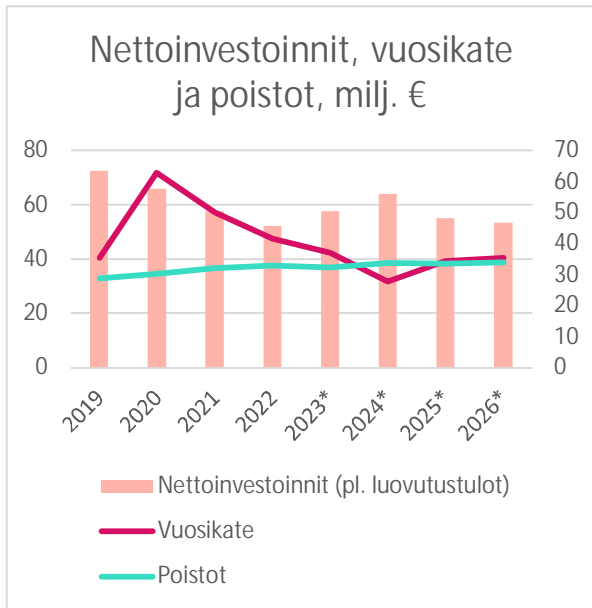
Kuntatalouden toimintamenot kasvavat painelaskelmassa vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaan vuoteen huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun alentaminen. Maksu laskee keskimäärin noin 0,9 prosenttiyksikköä kunta-alalla. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

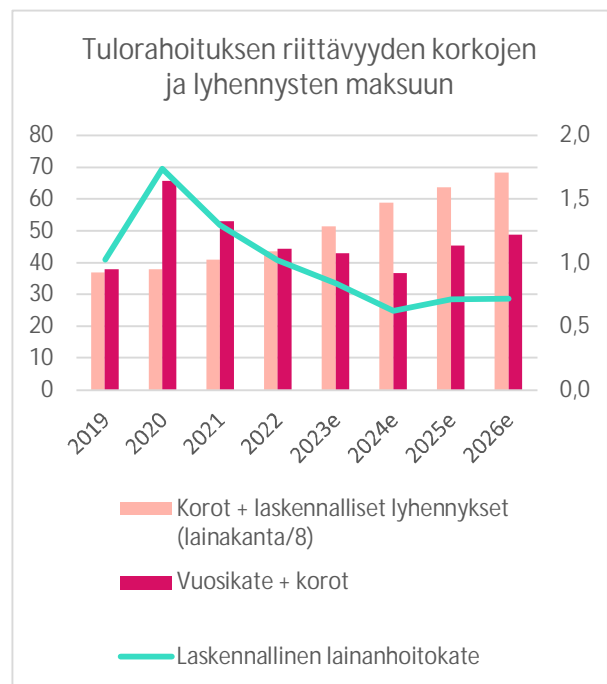
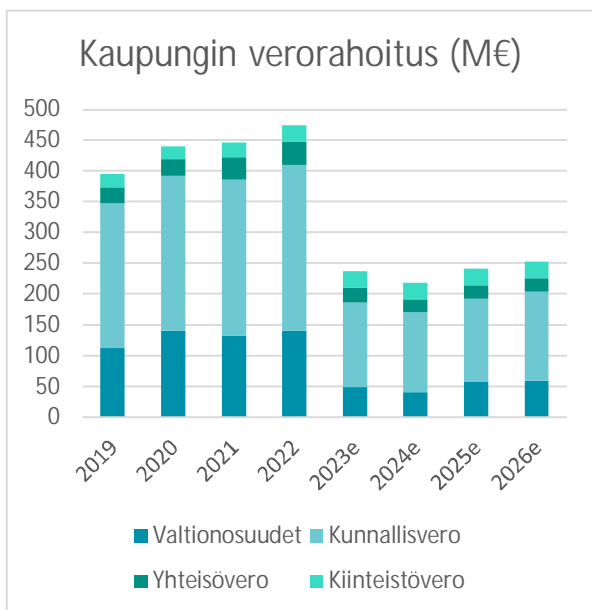
Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntatalouteen vaikuttavat panostukset kohdistuvat muun muassa perusopetuksen vahvistamiseen (yht. 323 milj. 2025–2027) ja tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa (yht. 152 milj. 2024–2027). Vaikka nämä panostukset lisäävät kuntatalouden rahoitusta, kasvattavat ne myös menoja vastaavasti. Koulutuksen toimialalle kohdistuu kuntataloudessa kuitenkin myös leikkauksia, sillä sopeutustoimia on kohdistettu esimerkiksi vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu kunnissa juuri nyt huomattava korotuspaine. Kuntaliiton Talousbarometrin mukaan nousupaineesta raportoi reilut 40 prosenttia vastaajista. Kuntien tulot kehittyvät ensi vuonna vaimeasti muun muassa sote-muutokseen liittyvien poikkeustekijöiden sekä kuntien valtionosuusrahoitukseen kohdistuvien leikkausten vuoksi.

Vaasan kaupungin talouskehitys

Verorahoituksen kehitys 0,30 prosenttiyksikön korotuksella tuloverotukseen vuodesta 2025 alkaen:

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Vaasan kaupungin kiinteistövero on kuluvana vuonna lähellä uutta alarajaa (1,25 %), eikä tuo merkittäviä muutoksia verotuloihin.

Väestönkehitys

Vaasan väkiluku on kasvanut 6 520 asukkaalla vuodesta 2000. Väkiluku on kasvanut lähes 1 000 asukkaalla aikavälillä 1/2022–8/2023 – Tilastokeskuksen kunnittainen väestöennuste (2021) näyttää Vaasalle +1 asukasta näille vuosille. Uuden selvityksen perusteella kaupungin väkiluvun arvioidaan kasvavan vuonna 2023 noin 600–700 asukkaalla, ja se saattaa mahdollisesti ylittää 69 000 asukasta ensi vuonna. Vieraskielisten osuus kasvusta lienee hyvin merkittävä.

Vaasan ennustettu väestönkehitys neljässä skenaariossa, vuosien 2022–2050 aikana:

- Peruskehityksen skenaariossa Vaasan seudun väestö kasvaa 2 300 henkilöllä eli 2,0 prosentilla. Kasvu painottuu 2020-luvulle ja on 2010-luvun loppua vahvempaa.
- Vahvistuvan kehityksen skenaariossa seudun väestö kasvaa 6 400 henkilöllä eli 5,7 prosentilla. Kasvu on erittäin nopeaa 2020-luvun aikana, mutta hillittyä tämän jälkeen.
- Voimakkaan kasvun skenaariossa seudun väestö kasvaa 11 500 henkilöllä eli 10,1 prosentilla. Kasvu on voimakasta vuoteen 2040 asti.
- Maksimiskenaariossa Vaasan seudun väestö kasvaa 17 500 henkilöllä eli 15,4 prosentilla. Kasvu olisi hyvin voimakasta koko ennustejakson ajan ja ylittäisi edeltävän nopean kasvukauden tahdin.

Vaasan ennustettu väestönkehitys vuosien 2022–2030 aikana:

Muutos 2022–2030	Ikäryhmä	Peruskehitys	Vahvistuva kehitys	Voimakas kasvu	Maksimi
Vaasa	0–14	-775	-437	-437	-163
	15–24	738	1218	1217	1710
	25–34	358	1441	1440	2066
	35–44	-105	221	221	486
	45–54	1048	1205	1205	1342
	55–64	-336	-235	-235	-158
	65–74	-397	-378	-378	-328
	75+	1794	1794	1794	1826
	yhteensä	2325	4829	4827	6781

Elinkeino ja työllisyys

Vaasan ja Vaasan seudun elinkeinoelämä kuuluu maan parhaimmin menestyviin alueisiin. Kansainvälinen energiateknologisen teollisuuden keskittymä, EnergyVaasa, pitää sisällään vahvaa osaamista globaaleihin ilmastohaasteisiin ja hiilineutraaliustavoitteisiin muun muassa hajautetun energiatuotannon, energian jakelun, varastoinnin ja käytön ratkaisuisissa.

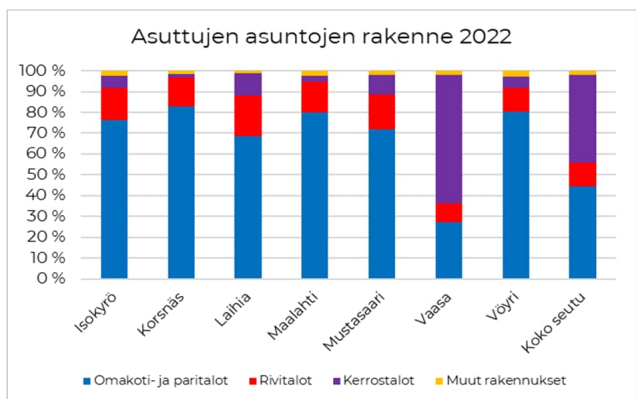
Elokuun lopussa 2023 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Vaasassa oli 7,2 prosenttia, koko maassa vastaava osuus on 9,4 prosenttia.

Asuntojen rakentamistarve

Asuntomarkkinoiden epävarmuudet tukevat vuokra-asuntojen kysyntää. Vuokrien nousun ennakoitaan kiihtyvän vuonna 2023. Omakustannusperustetta noudattavassa ARA-kannassa on enemmän korotuspaineita.

Skenaarioittain peruskasvun skenaariossa etenkin asuntokuntien pienentyminen toimii asuntotuotannon tarpeen ajurina. Voimakkaamman kasvun skenaarioissa väestönkasvun merkitys taas korostuu.

Voimakas kasvu synnyttää etenkin Vaasan kaupunkiin merkittävää asuntotuotannon tarvetta. Skellefteån esimerkin mukaan tarve voi olla nopea ja huomattava. Asuntotuotannon mahdollinen riittämättömyys on myös riski työvoiman ja väestövaikutusten toteutumiseksi. Asuntojen täytyy myös vastata tulijoiden tarpeita sekä samalla alueella jo olevien tarpeita (esim. kohtuuhintaisuus).

1.4. Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä hallintosäännön mukaan hyväksymällä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat, valvomalla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antamalla toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja

riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kokonaisvaltainen riskienhallinta toteutetaan osana toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosessia alkaen tulosalueiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelmien laadinnasta. Sen pohjalta laaditaan vuosittain kaupungin riskikartta, mikä on alla.

Konserniohjauksen toimiala

Konserniohjauksen suurimmat riskit ovat konsernin velkaantuminen ja tämän myötä rahoituskustannusten kasvu. Myös verorahoituksen ja muun tulorahoituksen väheneminen korostuvat riskeinä lähivuosina. Edellä mainitut osaltaan asettavat painetta käyttötalouden tasapainottamiseen. Lisäksi riskeinä korostuvat henkilöstön saatavuuteen ja pitovoimaan liittyvät haasteet. Myös ICT -kokonaisuuteen liittyvät haasteet, kuten tietoturva ja palveluiden jatkuvuus sekä ajantasainen infrastruktuuri.

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen suurimmat riskit liittyvät henkilöstön jaksamiseen sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin. Oppilaiden tuen tarve kasvaa edelleen ja THL:n kouluterveyskyselyn mukaan oppilaiden hyvinvointi on heikentynyt. Oppilaiden hyvinvoinnin erot ovat kasvaneet ja yksittäisten oppilaiden tuen tarve on laaja-alaista. Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden sekä vaativan erityisen tuen oppilaiden (vammaisopetus) määrä on jatkanut kasvuaan. Opettajien työn kuormitusta lisää resurssien rajallisuus. Oppilashuollon palvelut, erityisesti koulupsykologien saatavuus, ovat tarpeeseen nähden liian niukkoja. Sijaisten saatavuus on edelleen heikkoa varhaiskasvatuksessa ja poissaolot kuormittavat työntekijöitä.

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialan keskeisissä riskeissä korostuu omaisuuteen ja henkilöstöön liittyvät riskit kuten korjausvelka, maaomaisuuden tuottamaton käyttö, toimitilahallinta erityisesti soteuudistuksessa sekä asiantuntijoiden saatavuus ja työssäjaksaminen. Kustannusten hallinnassa korostuu haasteet inflaation sekä kohonneiden indeksien takia. Myös palveluiden turvallisuus korostuu. Digitaalisten työkalujen ja järjestelmien toimimattomuuteen liittyvät haasteet erityisesti järjestelmien uudistuksissa.

1.5. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Vaasan kaupunkikonsernin ohjaukseen kuuluvat ne yhtiöt, joissa kaupungilla on määräysvaltaa. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kuntalain hallintoa koskevien säädösten mukaisen konsernin. Kuntalaki säätelee kuntakonsernin ohjausta ja valvontaa ja koskee vain niitä yhteisöjä, joissa kunnalla on määräysvalta. Taloutta tarkasteltaessa konserni on laajempi kokonaisuus, sillä mm. konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen lisäksi kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt.

Kaupunginvaltuusto on vuosittain asettanut tavoitteet keskeisille tytäryhtiöille talousarviossa ja tavoitteiden toteutumisesta on vastaavasti tehty selkoa kaupungin tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osana kaupungin tilinpäätöstä ja kvartaaleittain kaupunkikonsernin osavuosisiraportilla.

Konserniohjauksen keinoin yhtenäistetään tytäryhteisöjen hallinto- ja johtamiskäytäntöjä sekä varmistetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen.

Konsernin tytäryhtiöiden merkitys osana kuntakonsernia on kasvanut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen

tehtävien siirryttyä hyvinvointialueiden vastuulle. Vaasan kaupungin konserniin kuuluu tytäryhtiötä, osakkuusyhteisöjä ja muutama kuntayhtymä. Konsernitilinpäätöksellä on vaikutus kriisikuntakriteerien muodostumisessa.

Merkittävimmät muutokset talousarviokaudella:

- Satamaorganisaatiouudistus
- Jätelain muutokset
- Asemakorttelin maksullinen pysäköinti
- TE-uudistus

Vaasan kaupungin talouden kantokyvyn haasteisiin pohjautuen, on Vaasan kaupungilla konsernina tavoitteena keventää tasetta sekä pienentää velkataakkaa. Konserniyhteisöjen tulee sopeuttaa omat investointinsa suhteessa tavoitteeseen; investointien suhteen tulee olla pidättyväinen nykyisessä taloustilanteessa. Investointien tarpeellisuutta tulee tarkastella suhteessa yhteisön sekä Vaasan kaupunkikonsernin taloudelliseen kantokykyyn. Lähtökohtana investointien osalta tulee olla se, että ne rahoitetaan ensisijaisesti hyödyntäen yhtiön omia varoja ja toissijaisesti ulkoista rahoitusta. Käyttötalousmenoja tulee myös sopeuttaa.

Kaupungin konserniyhtiöiden ja yhteisöjen odotetaan toimivan kestävä kehityksen periaatteiden ja kaupungin strategian mukaisesti.

Tytäryhtiöt	Omistusosuus	Taloudelliset tavoitteet	Toiminnalliset tavoitteet
Ab Stormossen Oy	54,4 %	- Vähintään nollatulos	<ul style="list-style-type: none"> - Poltettavan jätteen määrän optimointi - Uuden hyötykäyttöaseman ratkaisun toteuttaminen Vaasan kaupungin alueella - Yhtiö on kiertotalouden edelläkävijä ja edistää Vaasan kaupunkikonsernin ilmastotavoitteita (esim. vetyhankkeen edistäminen)
Asunto Oy Teeriniemenkatu 8	100,0 %	- Tuottojen tulee kattaa kulut	<ul style="list-style-type: none"> - Fuusioselvitys Kiinteistö Oy Sekahaun kanssa - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti

Kiinteistö Oy Palosaaren Kampus	66,7 %	<ul style="list-style-type: none"> - Maltillinen positiivinen tulos (puskurin kerryttäminen tulevia investointitarpeita varten) 	<ul style="list-style-type: none"> - TechnoBotnian peruskorjaushankkeen suunnittelun jatkaminen - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Kiinteistö Oy Pikipruukki Fastighets Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen käyttöaste 90 % 	<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöasteen nostamisen (toiminnallinen käyttöaste 98 %) toimenpiteet ja asuntokannan sopeuttaminen - Hiilineutraalisuuden huomioiminen investointiohjelmassa - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Kiinteistö Oy Sekahaku Fastighets Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen käyttöaste 95 % - Kulunhallinnan optimointi kilpailutuksilla 	<ul style="list-style-type: none"> - Energiansäästötoimenpiteet - Fuusioselvitys - Teeriniemenkatu 8:n kanssa - Varautuminen kaupungin strategian mukaisiin toimenpiteisiin - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Kiinteistö Oy Vaasan Asemakortteli Fastighets Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Tuottojen tulee kattaa kulut 	<ul style="list-style-type: none"> - Alueen kehittäminen ja muuttaminen maksulliseksi pysäköintialueeksi - Varautuminen kaupungin strategian mukaisiin toimenpiteisiin - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Kiinteistö Oy Vaasan Myllynranta Fastighets Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Ns. pöytälaatikkoyhtiö eli yhtiöllä ei ole toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhtiön omistaman tontin hyödyntämisen selvittäminen
Kiinteistö Oy Vaasan Mäntyhovi Fastighets Ab	70,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Tuottojen tulee kattaa kulut 	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminnallinen käyttöaste 99 % - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti

Kiinteistö Oy Vaasan Teatteriparkki	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Liikevaihdon maksimointi - Hinnoitteluperiaatteiden tarkistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravilaakson pysäköintiyhtiön perustamisen valmistelu ja verosuunnittelu - Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Oy EduVamia Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Positiivinen tulos kolmen vuoden tarkastelujaksolla (2022–2024) 	<ul style="list-style-type: none"> - TE-uudistukseen osallistuminen - Kestävän kehityksen toimenpiteiden dokumentointi
Oy Klemetinkaari – Ab Klemetsösvängen	61,9 %	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminnan kehittäminen taloudellisesti kannattavalle pohjalle 	<ul style="list-style-type: none"> - Opistotalon tilojen vuokraus- ja kehittämistoimenpiteet yhteistyössä Vaasa Facilitan kanssa
Oy Vaasan ammattikorkeakoulu – Vasa yrkeshögskola Ab	84,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään nollatulos (vuonna 2025 tulos 200 000 euroa) - Sijoitussalkun riskien hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva oppiminen (Avoin AMK) 13 000 op - TKI- salkku 2,2 milj. euroa - 570 AMK-tutkinnon suorittanutta - 82 YAMK- tutkinnon suorittanutta - Palveluliiketoiminnan myynti 550 000 euroa - Aktiivinen osallisuus alueen hiilineutraalius tavoitteen saavuttamiseksi (kestävän kehityksen ohjelma)
Oy Vaasan Asumisoikeus – Vasa Bostadsrätt Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen käyttöaste 95 % - Hyödynnetään kertyneet tappiot tilinpäätöksessä - Suunnitelmallinen lainan takaisinmaksu kaupungille 	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminnallinen käyttöaste 95 % - Kuntoarviot ja PTS (pitkän tähtäimen suunnitelma) - Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti; mittareiden ja laskentamallin rakentaminen seurannan tueksi.
Oy Vaasan Ekolämpö Oy – Vasa Ekovärme Ab	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Nollatulos 	<ul style="list-style-type: none"> - Suvilahden lämpöverkoston selvitystyön jatkaminen
TeeSe Botnia Oy Ab	65,7 %	<ul style="list-style-type: none"> - Maltillinen positiivinen tulos (min. 60 000 euroa) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhtiö ottaa aktiivisemman ja vahvemman roolin alueellisena yhteishankintayksikkönä

			<ul style="list-style-type: none"> - Palvelu- ja kustannustason säilyttäminen vähintään vuoden 2023 tasolla - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti - Palveluprosessien kehittäminen ja tehostaminen yhteistyössä asiakkaan kanssa
Vaasa Facilita Oy Ab	100,0 %	- Vähintään nollatulos	<ul style="list-style-type: none"> - Yhtiön ydintoiminnan, strategian ja kehityshankkeiden täsmentäminen - Käyttäjähankinnan optimointi - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti
Vaasan seudun Matkailu Oy	54,1 %	- Vähintään nollatulos	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan alueen matkailuyrityksiä ja yhteistyökumppaneita kehittämään toimintaansa vastuullisuustavoitteiden osalta (linjassa Vaasan kaupungin strategiaan) - Sosiaalisen median vuorovaikutuksen määrän kasvu - Yöpymisten määrän kasvattaminen - Tapahtumien järjestäminen, tapahtumien kasvattaminen - Kotimaisten ja pohjoismaisten ja saksankielisten matkailijoiden yöpymisten kasvattaminen
Vaasan Sähkö Oy	99,9 %	- Osinkotavoite vähintään 12 milj. euroa, lopullinen osinkotavoite tarkentuu taloudellisen tilanteen pohjalta	- Vastuullisuusohjelma käytössä ja raportointivalmius olemassa alkaen 2025
Vaasan Vastaanottokeskus Oy	100,0 %		- Ei toimintaa
Vaasanseudun Kehitys Oy – Vasaregionens Utveckling Ab	58,1 %	<ul style="list-style-type: none"> - Nollatulos - Tarkistetaan yhtiön taloudellinen liikkumavara tuloksen muodostamisen suhteen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti - Erityispanostus seudun työvoimatarpeiden

			<p>turvaamiseen sekä pitovoima- että vetovoimatoimenpiteillä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vaasan Ekosysteemisopimuksen 2021–2027 toteutus ja rahoitus - EnergyVaasa, GigaVaasa ja Invest In panostukset yhdessä kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa - Yhtiön laajan yrityspalvelukokonaisuuden jatkuva onnistunut toteutus
Vähänkyrön Vuokratalot Kiinteistö Oy	100,0 %	<ul style="list-style-type: none"> - Nollatulot - Taloudellinen käyttöaste 90 % 	<ul style="list-style-type: none"> - Kerrostalojen kehityshankkeiden selvitystyön jatkaminen ARA:n kanssa - Kiinteistökannan perusparannusten ja -korjausten osalta laaditaan pidemmän aikavälin korjausohjelma - Uudisrakentamisen mahdollisuuksien selvittäminen Merikaarron alueella - Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa kaupungin strategian mukaisesti

Muita kaupungin osakkuusyhtiöitä ovat Fastighets Ab Formansgatan 14 Kiinteistö Oy, Kyrönmaan Jätevesi Oy, Oy Merinova Ab, Pohjanmaan Expo Oy – Expo Österbotten Ab, Vaasan Merikampus Oy ja VP Facilities Oy Ab.

Osakkuusyhtiöt	Omistusosuus	Taloudelliset tavoitteet	Toiminnalliset tavoitteet
Kvarken Link Oy	50 %	<ul style="list-style-type: none"> - Osingonjaon mahdollisuuksien selvittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vihreän siirtymän huomioiminen investointiohjelmassa
Kvarken Ports Ltd.	50 %		<ul style="list-style-type: none"> - Vaasan satamaorganisaation muutosprojektiin osallistuminen
Mico Botnia Oy Ab	38,2 %	<ul style="list-style-type: none"> - Vähintään nollatulos - Sama kustannus- ja palvelutaso kuin vuonna 2023, pois lukien S365 järjestelmäkustannukset 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntataloustilastojen toimittaminen ajallaan ja virheettömästi - Palkka- ja talousprosessien vakiinnuttaminen - Kriittisten prosessien turvaaminen. - Resurssien oikeanlainen kohdentaminen ja strategiatyön jatkaminen (mm. tunnusluvut) huomioiden muuttunut toimintaympäristö
TT Botnia Oy	37,2 %	<ul style="list-style-type: none"> - Osingonjaon mahdollisuuksien selvittäminen - Pääomalainan takaisinmaksu 	<ul style="list-style-type: none"> - Työterveysprosessien ja rajapintojen kehittäminen yhdessä kaupungin kanssa

1.6. Talousarvion sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

1.6.1 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi voidaan määrittellä bruttoperiaatteella määräraha ja tuloarvio tai nettoperiaatteella toimintakate. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena.

Sitovuus merkitsee mm. sitä, että määrärahaa tai nettomäärärahaa ei saa ylittää, tuottotavoitetta ei saa alittaa tai sitova tavoite ei saa jäädä saavuttamatta ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä.

Valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä niitä vastaavat toimintakatteet sekä nettoinvestoinnit.

Talousarviovuoden aikana ilmenevät määrärahojen ylityspaineet ja mahdollisuudet menojen alituksiin tai tulojen ylityksiin tulee tuoda esiin talouden seurantaraportissa. Mahdolliset talousarviomuutokset viedään pääsääntöisesti kaupunkitasoisesti valtuuston käsittelyyn osavuositarkastusten yhteydessä.

Lukiokoulutuksen sitova taso opetustoiminnan puolesta on valtionosuusnormin mukaiset kustannukset €/oppilas ovat korkeintaan valtionosuusnormin suuruiset. Toimintaan sovelletaan ylivuotista nettobudjetointia. Valtuustoon nähden sitovana, tilinpäätöksessä todettu normihinnan ylitys ("alijäämä") tulee kattaa kahden seuraavan vuoden aikana. Normihinnan alituksen ("ylijäämä") kertymistä ei rajoiteta. Sitova taso maksupalvelutoiminnan puolesta on toiminnan kattaminen toimintatuloilla. Alijäämä voidaan kattaa opetustoiminnassa syntyneellä ylijäämällä. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Vamia on ylivuotisessa nettobudjetoinnissa oleva yksikkö, jolle laaditaan informatiivinen tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Talouden ohjauksessa noudatetaan soveltuvin osin tukipalvelujen ohjauksen ja arvioinnin menettelytapaoheja. Sitova taloudellinen tavoite on: jos yksikön tulos-/rahoituslaskelma on tilinpäätöksessä alijäämäinen tai talousarvion laatimisvuoden ennuste näyttää alijäämää, on

tämä alijäämä katettava viimeistään kolmen seuraavan vuoden aikana. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Talousarviokirjan investointiosassa investoinnit voidaan esittää hankekohtaisesti, vaikka sitovuus on ylempällä tasolla.

Talousarviomuutoksia voidaan tehdä seuraavasti:

1. Lisämäärärahoista ja tulosalueiden välisistä muutoksista käyttötaloudessa ja investointiosassa päättää valtuusto.
2. Organisaatiomuutoksiin liittyviä toimintoja ja niihin liittyviä määrärahoja voidaan siirtää kaupunginhallituksen päätöksellä.
3. Kaupunginhallitus voi päättää varausmäärärahojen sekä hankevastinrahojen tulosalueiden välisistä siirroista. Konserniohjauksen alaisten tulosalueiden toimintasäännössä on säännelty talous- ja strategijahtajan oikeudesta siirtää hankevastinrahoja.
4. Tulosalueitasoa alemmista muutoksista päättää tulosaluejohtajat käyttötalouden osalta ja lautakunnat investointien osalta.
5. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin yli miljoonan euron investointihankkeen käyttötarkoituksen muutoksesta ja valtuusto yli 5 miljoonan euron investointihankkeen käyttötarkoituksen muutoksesta.
6. Valtuusto päättää verotulojen, valtionosuuksien sekä rahoitustuottojen/-kulujen muutoksista.
7. Valtuusto päättää antolainojen, ja lainanoton muutoksista.
8. Valtuusto päättää muutoksista liikelaitosten tuloutustavoitteisiin, liikeylijäämään sekä nettoinvestointien kokonaismäärään.
9. Sairausvakuutuskorvaukset budjetoidaan varausmäärärahoihin ja siirretään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden tulojen perusteella kaikille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.
10. Työllistämismäärärahat budjetoidaan Työllistäminen-tulosalueelle ja kesätyöllistämisen määrärahat budjetoidaan Konsernihallinnon-tulosalueelle ja nämä siirretään talousarviovuoden lopussa toteutuneiden menojen perusteella kaikille tulosalueille (pl. liikelaitokset, Vamia ja lukiot) ilman erillistä päätöstä.

Toimielin	Tulosalue	Sitovuus
Keskusvaalilautakunta Tarkastuslautakunta Kaupunginvaltuusto	Vaalit Tarkastustoimi Kaupunginvaltuusto	Netto Netto Netto
KONSERNIOHJAUKSEN TOIMIALA Kaupunginhallitus	Kaupunginhallitus Konsernihallinto Hyvinvointipalvelut Avustukset Jäsenmaksut Osuudet Varausmäärärahat Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset Työllistäminen Osuudet eriytettyssä kirjanpidossa oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdistettavat kustannukset	Netto Netto Netto Netto Netto Netto Netto Netto Netto
Vähäkyrön aluelautakunta	Vähäkyrön Aluepalvelut Kyrönmaan työpaja Arpeeti	Netto Netto
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA Kasvatus- ja opetuslautakunta	Varhaiskasvatus Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset Suomenkielinen perusopetus Ruotsinkielinen perusopetus	Netto Netto Netto Netto
Koulutuslautakunta	Vaasan Lyseon lukio Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk Vamia Nuorisopalvelut Vaasan kaupungin opistot Aikuisten perusopetus	Netto, ylivuotinen, valtiosuusnormi Netto, ylivuotinen, valtiosuusnormi Netto, ylivuotinen, valtiosuusnormi Netto Netto Netto
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	Liikuntapalvelut Taseyksikkö Hietalahden Stadion Vaasan kaupungin museot Kulttuuri- ja kirjastopalvelut Vaasan kaupunginorkesteri Vaasan kaupunginteatteri	Netto Netto Netto Netto Netto Netto
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA Rakennus- ja ympäristölautakunta	Rakennusvalvonta Ympäristönsuojelu Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue	Netto Netto Netto Netto
Kaupunkiympäristölautakunta	Yhteispalvelut Kiinteistötoimi Kuntatekniikka Kaavoitus	Netto Netto Netto Netto
Vaasan seudun jätelautakunta	Jätelautakunta	Netto

Tuloslaskelma	Sitova taso
Verotulot	Brutto
Valtionosuudet	Brutto
Rahoitustuotot- ja kulut	Netto

Investoinnit	Sitova taso
Tulosalueiden investoinnit	Netto
sekä yli 1 M€ hankkeet	Hankekohtaisesti sitova, brutto
lisäksi yli 5 M€ hankkeet	kattavampi raportointi valtuustolle osavuositarkastuksen Q2 ja tilinpäätöksen yhteydessä

Rahoituslaskelma	Sitova taso
Antolainat	Netto
Pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhennys	Netto

Liikelaitokset	Sitova taso
Tuloutustavoite Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	xx euro
Liikelylijäämä ilman poistoja Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	xx euro
Liikelaitosten investoinnit: Vaasan Vesi Vaasan Talotoimi	Netto Netto

1.6.2 Talousarvion seuranta

Tulosalueiden tulee antaa lautakunnille selvitys sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätösennuste.

Aikataulu:

1. käyttösuunnitelmien tarkistus lautakunnissa tammikuussa
2. osavuositarkistukset laaditaan neljännesvuosittain maaliskuis-, kesä-, syys- ja joulukuun lopun tilanteista. Osavuositarkistus sisältää talouden toteuman ja tilinpäätösennusteen
3. osavuositarkistus (Q2) on laajempi puolivuotistarkistus, joka sisältää toteuman ja tilinpäätösennusteen lisäksi investointien, riskien, henkilöstöseurannan ja tavoitteiden seurannan.
4. osavuositarkistus (Q3) sisältää talouden toteuman ja tilinpäätösennusteet käyttötalous- ja investointiosasta.

1.6.3 Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Tilivelvolliset viranhaltijat Vaasan kaupungissa ovat tulosaluejohtajat sekä esittelijöinä toimivat viranhaltijat. Valtuuston vahvistamien määrärahojen ja niiden perusteiden ja tuloperusteiden noudattaminen kuuluu tilivelvollisuuden piiriin.

2. Käyttötalousosa

Vaalit

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kuntavaaleissa, aluevaaleissa että valtiollisissa vaaleissa.

Keskusvaalilautakunta järjestää sekä ennakköäänestyksen että varsinaisen vaalipäivän äänestyksen ja hoitaa Alue- ja Kuntavaaleissa myös ääntenlaskun.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Keskusvaalilautakunnan toimintaa ohjaavat vaali- ja puoluelainsäädäntö sekä muut kunnan toimintaa ohjaavat lait ja asetukset. Keskusvaalilautakunta järjestää suunnittelukaudella 2024–2026 Presidentinvaalit 28.1.2024 (mahdollinen toinen vaali 11.2.2024), Eurovaalit 9.6.2024 sekä 13.4.2025 Alue- ja Kuntavaalit.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeisenä tavoitteena on huolehtia äänestysaktiivisuuden nostamisesta järjestämällä ennakköäänestyspisteet mahdollisimman lähelle paikkoja, joissa äänestäjät yleensä liikkuvat sekä järjestämällä äänestyspäivän paikkoihin mahdollisuuden kuitata koneellisesti äänestyksiä jonojen välttämiseksi.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Vaalien toimittamisen turvaaminen	Tilaratkaisun löytyminen	Pysyvä tilaratkaisu Kokonaistaloudelliset ICT-ratkaisut Ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	149	114	383
Toimintakulut	- 185	- 221	- 566
Toimintakate	- 36	- 107	- 184
Nettokulut/asukas	0,53	1,58	2,72

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	-	-	-
Määräaikaiset	-	-	-

Keskusvaalilautakunnalla ei ole vakituista henkilöstöä vaan se palkkaa tarvittavaa tilapäistä henkilöstöä vaaleja varten.

Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden ulkoisen valvonnan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa sekä onko palvelutoiminta järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tulosalue sisältää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tilintarkastuksen (ostopalvelu) ja tarkastusyksikön toiminnan.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Tarkastuslautakunta toteuttaa talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytyjen strategisten tavoitteiden arviointia sekä muita kuntalaissa sille määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet

Arvioida sitovien tavoitteiden ja resurssien yhteensovittamisen seurauksena syntyvät tulokset. Kaupungin palvelutoimintaa arvioidaan suhteessa sitoviin tavoitteisiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Kuntalain nojalla lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaupungin hallintosäännössä määrättyin tavoin.

Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa kuntalain nojalla onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston asettamien päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastusyksikkö järjestää tarkastuslautakunnan alaisen hallinnon sekä valmistelee tarkastuslautakunnalle esiteltävän arviointikertomuksen ja muut kaupungin ulkoiseen arviointiin liittyvät asiat. Lisäksi tarkastusyksikkö avustaa tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työn yhteensovittamisessa.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Arviointikertomus vuodelta 2023	Kertomus laadittu: Toteuma 0.0, Tavoite 4.0	Laaditaan arviointikertomus tarkastuslautakunnan valtuustokauden mukaisen arviointikehikon perusteella.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Arviointisuunnitelman mukainen toiminta	Suunnitelma laadittu: Toteuma 0.0, Tavoite 4.0	Toimintavuoteen 2023 kohdistuvan arviointisuunnitelman toteuttaminen

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1	0	0
Toimintakulut	- 270	- 299	- 290
Toimintakate	- 269	- 299	- 290
Nettokulut/asukas	3,96	4,42	4,28

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	2	2	2
Määräaikaiset	-	-	-

Kaupunginvaltuusto

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto toimii kaupungin ylimpänä päätöksentekuelimenä, päättää Vaasan toiminnan suuntalinjoista sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Kaupungin strategia on valtuuston keskeisin väline kaupungin toiminnan ja talouden pitkäjännitteisessä johtamisessa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungin toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kaupunginvaltuuston valitsevat lautakunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintaympäristössä panostetaan positiiviseen väestönkasvuun, talouden pitämiseen tasapainossa sekä palvelurakenteen jatkuvaan tarkasteluun ja uudistamiseen. Kaupungin veto- ja pitovoimaa vahvistetaan työpaikkatarjonnan, asemakaavoituksen, tontti- ja asuntotuotannon sekä palveluiden markkinoinnilla. Kaupungin henkilöstön eläköityminen ja lähtövaihtuvuus asettavat haasteita osaamisen hallintaan ja työhyvinvointiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaupungin vision ja strategisten linjausten toimeenpano ja valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden asettaminen, mittareiden kehittäminen ja seuraaminen toimialoille, tulosalueille ja palveluille. Tavoitteiden toteuman seuranta puolivuositain. Vaasan kaupungin konserniohjauksen vahvistaminen ja toimintaohjelmien ohjausvaikutuksen kehittäminen.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	-	-	-
Toimintakulut	- 422	- 516	- 464
Toimintakate	- 422	- 516	- 464
Nettokulut/asukas	6,21	7,62	6,86

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	-	-	-
Määräaikaiset	-	-	-

Valtuuston alaisuudessa ei ole omaa henkilöstöä.

2.1. Konserniohjauksen toimiala

Toimialan kuvaus

Konserniohjaus huolehtii kaupunginhallituksen alaisena hallinnon, henkilöstön, talouden, hyvinvoinnin ja Vähänkyrön aluehallinnon palveluista.

Konserniohjauksen toimiala koostuu kaupunginhallituksen, konsernihallinnon, hyvinvointipalveluiden, työllistämisen sekä Vähänkyrön aluehallinnon tulosalueista. Konsernihallinnon tulosalue koostuu edelleen seitsemästä palvelualueesta; talous ja strategia, omistajaohjaus, henkilöstö, hallinto ja asiointi, viestintä ja yhteiskuntasuhteet, digitalisaatio ja innovaatiot sekä sihteeripalvelut. Konserniohjauksen toimialaan kuuluu myös tulosalueita, joissa on vain määräraha, mutta ei toimintaa. Edellä mainitut tulosalueet ovat Avustukset, Jäsenmaksut, Osuudet, Varausmäärärahat, Keskitetyt hallinnoitavat kustannukset sekä Osuudet eriytettyssä kirjanpidossa oleviin liikalitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdistettavat kustannukset.

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Konserniohjaus keskittyy kaupungin talouden kestäväydestä huolehtimiseen. Suunnitelmakaudella selvitetään myös investointien rahoitusta kestäväällä tavalla pitemmällä aikavälillä. Kaupungin elinkeinoelämän voimakkaan kehittämisen tueksi jatketaan aktiivista vetovoimaisuuden kehittämistä yhteistyössä Vasekin ja yritysten kanssa. Hallinnon toimintojen ja tuottavuuden kehittämistyö jatkuu ja henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen on keskiössä. TE palvelut siirtyvät valtiolta kunnille 2025 alusta. Tähän valmistaudutaan 2024 aikana. Vastaanottokeskuksen toiminta päättynee v 2024 aikana, koska Migri kilpailutti toiminnan.

Toimialan toimintamenot ovat noin 59,4 miljoonaa euroa ja toimintakate noin -40 miljoonaa euroa. Henkilökuntaa toimialalla on noin 216 vakituista ja noin 28 määräaikaista (htv-perusteinen).

Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua sekä hoitaa kaupungin ulkoisia suhteita. Kaupunginhallitus reagoi aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	20	17	96
Toimintakulut	- 1 641	- 1 972	- 2 020
Toimintakate	- 1 621	- 1 956	- 1 924
Nettokulut/asukas	29,35	28,90	28,43

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	4	4	4
Määräaikaiset	-	-	-

Konsernihallinto

Toiminta-ajatus

Konsernihallinto vastaa kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja sen jaostojen valmistelu ja täytäntöönpanotehtävistä ja vastaa kaupungin talouden, omistajaohjauksen, henkilöstön ja hallinnon palveluista. Tulosalue ohjaa, tukee ja valvoo kaupungin organisaation toimintaa ja vastaa tytäryhteisöjen omistajaohjauksesta. Konsernihallinto järjestää hallinnollisten tukipalvelujen tuotannon kaupungin omille yksiköille ja vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin brändinhallinnasta. Se myös ohjaa tehtäväalansa tietotekniikan ja digitalisaation hyödyntämistä.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Konsernihallinto keskittyy kaupungin talouden kestäväydestä huolehtimiseen. Suunnitelmakaudella selvitetään myös investointien rahoitusta kestäväällä tavalla pitemmällä aikavälillä. Kaupungin elinkeinoelämän voimakkaan kehittymisen tueksi jatketaan aktiivista vetovoimaisuuden kehittämistä yhteistyössä Vasekin ja yritysten kanssa. Hallinnon toimintojen ja tuottavuuden kehittämistyö jatkuu ja henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen on keskiössä. TE palvelut siirtyvät valtiolta kunnille 2025 alusta. Tähän valmistaudutaan 2024 aikana.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Kestävä kuntatalous	Ali-/ylijäämä Lainakanta euroa/asukas	Palveluiden tuottaminen kumppaniperiaatteella. Ulkoisen hankerahoituksen lisääminen.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Osaava henkilöstö ja erinomainen työntekijäkokemus	Koulutukset ja valmennukset	Osaamisen hyödyntäminen poikkihallinnollisesti ja verkostomaisesti, sisäisten kehittäjien verkosto. Digitalisaatio-osaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen.
Vetovoimainen Vaasa	Vaasan tunnettuus Vaasa-Uumaja strategian toimenpiteet	Vaasan tunnettuus Vaasa-Uumaja strategian toimenpiteet	Brändin vahvistaminen, markkinointitoimenpiteet ja yhteiskampanjat. Yhteistyön tiivistäminen Uumajan kanssa.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	6 818	6 152	6 313
Toimintakulut	- 21 971	- 24 303	- 24 305
Toimintakate	- 15 153	- 18 151	- 17 992
Nettokulut/asukas	222,88	268,19	265,85

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	193,8	174,89	174,77
Määräaikaiset	50,6	6,21	8,18

Hyvinvointipalvelut

Toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on koordinoita ja kehittää hyvinvointipalveluita kokonaisvaltaisesti, vastata asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisestä niiltä osin, kun tehtävien järjestämisvastuuta ei ole siirretty Pohjanmaan hyvinvointialueelle tai muille toimialoille ja laatia hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus sekä seurata niiden toteutumista. Hyvinvointipalveluiden tehtäviin kuuluvat myös työllisyyden hoidon koordinoititehtävät, lakisääteinen rikos- ja riita-asioiden sovittelu, kotoutumispalveluiden järjestäminen sekä lakisääteiset vastaanottokeskuspalvelut. Hyvinvointipalveluihin kuuluvat seuraavat palveluyksiköt: hyvinvointi, kotouttamispalvelut, vastaanottokeskustoiminta, sovittelutoiminta ja työllistäminen. Hyvinvointipalveluista vastaa hyvinvointijohtaja.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Hyvinvointipalvelut toimii ympäristössä, johon kohdistuu muutoksia kaikkien vastuutoimintojen osalta. Vuoden 2023 aikana päätetty työllisyys- ja elinkeinopalvelujen sekä kotoutumisen kokonaisvastuun siirtyminen kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alussa tuottavat merkittävästi valmistelutehtäviä. Hallitusohjelmaan on kirjattu myös rikos- ja riita-asioiden sovittelua koskevia toimenpiteitä.

Talouden ja toimenpiteiden ennustamista vaikeuttaa se, että osa lainsäädännöstä on jo tullut voimaan, ja osaan on valmistelussa tai suunnitteilla muutoksia. Lisäksi talousarvion valmisteluvaiheessa työllisyysalueista ei ole vielä varmuutta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa toteutettavassa yhteistyössä tavoitellaan asiantuntijoiden keskinäistä yhteistyötä yleisten laajojen yhdyspintarakenteiden lisäksi. Lisäksi vastaanottokeskustoimintaa koskien muutokset ovat välttämättömiä, koska kunta ei voi toimia palveluntuottajana.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Työ- ja elinkeinopalvelujen siirtymistä kuntien vastuulla olevien työllisyysalueiden järjestämisvastuulle valmistellaan. Vapaamuotoisista verkostoista siirrytään toiminnan toteuttamisen rakenteiden suunnitteluun.

Yhteistyö nykyisten Te-palvelujen kanssa tiivistyy ja YT-neuvottelut henkilöstösiirroista toteutetaan. Muutostyötä tehdään yhdessä ja pyritään varmistamaan osaavalle henkilökunnalle turvallinen siirtymä kuntatyöhön. Muutosta suunnitellaan valmisteltavaksi teemojen mukaisissa työryhmissä, joihin kootaan edustajia eri toimijoilta. Työllisyyden ekosysteemissä jatketaan palvelujen kehittämistä laajassa verkostossa.

Kotouttamispalveluissa valmistaudutaan lainsäädännön uudistukseen kehittämällä omakielistä yhteiskuntaorientaatiota työvoiman ulkopuolella oleville, kehittämällä palvelutarpeen arviointia sekä kotoutumissuunnitelmien laatimista työvoiman ulkopuolella oleville

Sekä Hyvinvointiyksikössä että Työllistämisen yksikössä jatketaan työtä keskittyen lakisääteiseen perustehtävään. Toiminnan kehittämistyö kohdennetaan vastaamaan tuleviin toimintaympäristön muutoksiin. Kuntaan jääviä työllistymistä tukevia toimintoja kehitetään edelleen vaikeammin työllistyvälle ryhmälle.

Hyvinvointipalveluissa koordinoidaan ja seurataan muun muassa kotouttamisohjelman sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman toimenpiteiden toteuttamista. Niin ikään laajan hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä lähdetään toteuttamaan vuonna 2024. Lisäksi jatketaan Lapsiystävällinen kunta -koordinointityötä ja toteutetaan toimintasuunnitelmaa työryhmissä. Hyvinvointiyksikössä jatketaan hyvinvointialueen kanssa yhteistyörakenteiden luomista ja luodaan operatiivisen tason rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä järjestöyhteistyöhön. Järjestöjen tuen kehittämistyötä toteutetaan yhteistyössä yhdistysten ja hyvinvointialueen kanssa.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Asiakaslähtöisen hyvinvoinnin yhteistyömallin kehittäminen	Hyvinvointikertomuksen keskeiset mittarit. Hyvinvoinnin ja sosiaalisen kestävyyden mittarit (Mayors Indicators).	Yhteistyörakenteet kaupunkiorganisaatiossa, Hyvinvointialueen, yksityisen sektorin toimijoiden sekä järjestöjen kanssa. Hyvinvointipalvelujen kehittäminen. Hyvinvointityön ja osallisuustyön koordinointi. Luodaan yhteistyörakenteet kumppanijärjestöjen kanssa.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Onnelliset ja hyvinvoivat asukkaat	Asiakaspalaute. Hyvinvointikertomuksen keskeiset mittarit. Hyvinvoinnin ja sosiaalisen kestävyyden mittarit (Mayors Indicators). Onnellisuuskysely.	Tarjotaan oikea-aikaista ohjausta, neuvontaa ja tukea asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Laajan hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden käynnistäminen työryhmissä sekä seuranta. Onnellisuustoimenpiteiden kehittäminen. Kehitetään palvelutarpeen tunnistamista ja työvoiman ulkopuolella olevien asiakasohjausta. Lapsiystävällinen kunta - toimenpideohjelman mukainen työ.
Vetovoimainen Vaasa	Asukasmäärän lisääminen ja osaavan työvoiman turvaaminen.	Asukasluku. Työvoiman saatavuus (työvoimapula-alojen määrän väheneminen).	Palvelupolkujen kehittäminen. Kotoutumisen kokonaisuus osana konserniohjausta: selkeät roolit ja vastuunjako määritelty.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	6 949	7 803	8 766
Toimintakulut	- 7 754	- 9 291	- 10 047
Toimintakate	- 805	- 1 488	- 1 282
Nettokulut/asukas	11,84	21,99	18,94

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	20,1	28	30,93
Määräaikaiset	20,6	13	18

Avustukset

Tulosalueen määräraha yhteensä 4 268 800 euroa sisältää Vaasan osaamisperustan vahvistamisen 411 000 euroa, avustuksia 869 600 euroa sekä sisäisen vuokra-avustuksen nettoyksiköille 2 988 200 euroa.

VAASAN OSAAMISPERUSTAN VAHVISTAMINEN - LAHJOITUSPROFESSUURIT JA TUTKIMUSTOIMINTA:	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vaasan yliopisto, energiatekniikan professorit (osarahoitus)	-	80 000	80 000
Åbo Akademi Vasa, kielikylpyprofessori	100 000	100 000	100 000
Åbo Akademi Vasa, valtio-opin akatemialehtoraatti	30 000	30 000	30 000
Åbo Akademi Vasa, Lasten ja nuorten kestävä hyvinvointi	76 000	76 000	76 000
Helsingin yliopisto, Vaasassa järjestettävään oikeustieteelliseen koulutukseen	66 000	90 000	125 000
YHTEENSÄ	272 000	376 000	411 000

AVUSTUKSET	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vaasan kesäyliopisto	30 000	30 000	30 000
IB-opetus	55 000	55 000	55 000
Vaasanseudun Urheiluakatemiesäätiö ry	30 000	30 000	30 000
Asukasyhdistyksille annettavat avustukset	35 900	20 000	25 000
Vaasassa vuoden aikana järjestettäviin tapahtumiin 1)	49 200	50 000	145 000
Elinkeinojen kehittäminen 2)	80 500	161 100	161 100
Korkeakoulujen kehittämistoimintaan	200 000	200 000	200 000
Vaasan yliopistosäätiö	83 000	83 000	83 000
Högskolestifelsen i Österbotten	38 000	38 000	38 000

Taito Etelä-Pohjanmaa ry	10 000	10 000	10 000
Kuntsin säätiö	5 000	5 000	5 000
Garantiföreningen för Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland rf	-	3 000	3 000
Fria kristliga folkhögskolföreningen rf	1 000	1 000	1 000
Muut avustukset 3)	60 700	166 500	83 500
YHTEENSÄ	678 300	852 600	869 600

Talousarviomäärärahaan sisältyy yleisen avustusrahaston sääntöjen mukainen käytettävissä oleva arvioitu tuotto 60 000 €.

- 1) Energy Week 25 000 € (siirto kaupunginhallituksen tulosalueelta), Kalevan kisat 50 000 €, Herättäjäjuhlat 20 000 €, muut tapahtumat 50 000 €
- 2) LNG terminaali palvelumaksu (KH 1.2.2021 §28)
- 3) Sisältää avustukset mm. Koy Vaasan Myllynrannan ja Asemakorttelin tilintarkastusmaksuihin, hulevesimaksuihin ja kiinteistöveroon sekä määrärahan Vaasan maanpuolustusradat ry:lle Vaasan kaupungin alueen kehittämiseksi. TA2023 sisälsi lisäksi mm. Vasa IFK:n Kamratvallen 3 -hankkeeseen 50 000 e (KH 5.9. §260) sekä Wärtsilän vanhan tehdasalueen hankkeeseen 40 000e.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	67	60	60
Toimintakulut	- 4 368	- 4 120	- 4 269
Toimintakate	- 4 300	- 4 060	- 4 209
Nettokulut/asukas	63,25	59,99	62,19

Jäsenmaksut

Määräraha 340 400 € sisältää mm. seuraavat konserniohjauksen maksamat yhdistysten ja yhteisöjen jäsenmaksut: Suomen Kuntaliitto ry, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT, Elävät kaupunkikeskustat ry, Pohjanmaan kauppakamari, Kunnallistieteen yhdistys,

Pohjanmaan Pelastusalan liitto ry, Suomen kotiseutuliitto, Rakli ry, Svenska Österbottens räddningsförbund, Union of the Baltic Cities, Vaasan kesäyliopisto, Finsk-svenska Handelskammaren i Sverige, Motiva Services Oy (FISU -verkosto), Osuuskunta Viexpo, Merenkurkun Neuvosto, Kopioisto ry, GT musiikkiluvat Oy, Teosto ry, Climate Leadership Coalition -verkosto, Kasvukaupungit.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	-	-	-
Toimintakulut	- 409	- 428	- 340
Toimintakate	- 409	- 428	- 340
Nettokulut/asukas	6,02	6,32	5,02

Osuudet

KUNTAYHTYMÄT	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä	1 330 700	1 347 300	1 387 000
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (summaan sisältyy osuus Wasa Teaterista ja kulttuuritoiminnasta)	1 003 100	1 095 100	1 036 200
Pohjanmaan liitto	1 250 200	1 325 000	1 340 000
YHTEENSÄ	3 584 000	3 767 400	3 763 200

MUUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vaasan osuus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen menoista	77 500	78 400	81 700
Vaasan seudun Kehitys Oy, VASEK	946 600	1 015 200	1 015 200
Vaasan seudun Matkailu Oy	259 600	267 000	528 600
YHTEENSÄ	1 283 700	1 360 600	1 625 500

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1 718 *)		
Toimintakulut	- 267 680 **)	- 5 128	- 5 389
Toimintakate	- 265 962	- 5 128	- 5 389
Nettokulut/asukas	3 912,65	75,78	79,58

*) Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä

***) Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä
262 812 500 €

Varausmäärärahat

Tulosalueen määräraha sisältää mm. seuraavat varaukset:

Palkka- ja henkilöstömenoihin liittyvä varaus uudelleensijoitustoimintaan 190 500 euroa. Tuloeränä palkkavaraukseen sisältyvät sairausvakuutuskorvaukset 1 200 000 euroa. Korvaukset budjetoidaan yhtenä eränä palkkavaraukseen tuloksi (lukuun ottamatta liikelaitoksia

ja nettoyksiköitä). Vuoden aikana saatavat korvaukset kirjataan hallintokunnille palkkamenon vähennykseksi.

Maakauppojen ja vuokra-alueiden lunastuksen yhteydessä tulleiden rakennusten ja rakenteiden ylläpito-, korjaus-, hallinto- ja purkukustannuksiin on varattu 400 000 euroa. Projektiluonteisiin kohteisiin; Ekosysteemisopimus 563 000 euroa, kehittämisraha 284 000 euroa

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	50	55	-
Toimintakulut	- 1 553	- 4 861	- 497
Toimintakate	- 1 503	- 4 806	- 497
Nettokulut/asukas	22,11	71,01	7,34

Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset

Tulosalueen määräraha 4 506 100 € sisältää mm. seuraavat varaukset:

- tasausmaksu 3 144 000 euroa
- kaupungin suoraan maksamat eläkkeet ja eläkevastuuvarauksen tuloutus 35 000 euroa
- lakisääteinen tapaturmavakuutusmaksu 300 000 euroa (maksu kohdistetaan palkkojen suhteessa muille hallintokunnille)
- riskien hallinta 189 600 euroa (liikelaitoksille ja nettoyksiköille kohdistetaan

- niiden osuus palo- ja vastuuvakuutusmaksuista, tähän kohtaan budjetoidaan muiden hallintokuntien osuudet. Lisäksi määrärahaan sisältyy varaus niihin kaupungin omalla vastuulla oleviin vahingonkorvauksiin, joita ei rahoiteta vahinkorahastosta)
- vakuutusmaksut 67 500 euroa
- IT-laitteiden (tabletit, tietokoneet ja telakat) sekä verkkolaitteiden leasingvuokrat 770 000 euroa.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	-	-	-
Toimintakulut	- 5 545	- 5 073	- 4 506
Toimintakate	- 5 545	- 5 073	- 4 506
Nettokulut/asukas	81,56	74,95	66,58

Työllistäminen

Toiminta-ajatus

Työllistämisen toiminta-ajatus on vaasalaisten pitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten ja muuten vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden palkkatukityöllistäminen, sekä erityisnuorten ja muiden tukea tarvitsevien kesätyöllistäminen. Tämän lisäksi siviilipalvelustoiminnan koordinointi ja siviilipalveluspaikkojen tarjoaminen siviilipalveluvollisille kaupungin eri yksiköihin sekä työllistymistä tukevien hankkeiden edistäminen. Toimintaa tuetaan yhteistyössä työllisyyden ekosysteemin, sekä monialaisen toimijaverkoston kanssa kehittämällä työllistymispolkuja, johon sisältyy tarkoituksenmukaisten ja oikea-aikaisten palveluiden tarjoaminen. Toiminnan tavoitteena on myös työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun pienentäminen.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintaympäristö on merkittävässä rakenneuudistuksessa. Lainsäädäntö koko työllisyyden hoidosta on muutoksessa, samoin kotouttamislainsäädäntöä muutetaan ja nämä muutokset vaikuttavat suoraan kunnan omaehtoiseen työllistämistoimintaan ja työllisyyden hoitoon yleisesti. Toimintoja tulee yhteiskehittää asiakkaan palvelupolun alusta alkaen siten, että palveluiden tarjoaminen on tavoitteellista ja asiakas on osallinen palvelutuotannossa alusta alkaen. Maahan muuttaneiden osalta tavoitteena on onnistunut kotoutuminen, yhteiskuntaorientoituminen (uusi lakisäätöinen tehtävä) ja nopea työelämään siirtyminen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Toiminnan keskiössä on kaupungin oman työllistämistoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen toimijaverkostossa. Tavoitteena on tarjota monipuolinen työllistämistä tukevien palveluiden kokonaisuus, jossa asiakas on keskiössä ja itse mukana aktiivisena toimijana. Työllistämispolku toimii asiakkaille sekä aktiivisena, että työmarkkinoille juurruttavana mallina. Toimintaa kehittäessä huomioidaan vahvistettu kaupunkistrategia, meneillä oleva muuttuva lainsäädäntö. Toiminnan ytimessä on tiivis yhteistyö Pohjanmaan hyvinvointialueen ja työllisyyden ekosysteemin verkoston kanssa siten, että yhdyspinnoille saadaan toimivat palvelut, sekä valmistautuminen Te-palveluiden siirtoon kunnalle 01/2025.

Pitkäaikaistyöttömille ja tukea työllistymiseen tarvitseville tarjotaan matalan kynnyksen Helppari-Hjälpare -toimintaa, jotta mahdollisimman moni saadaan oikean palvelun piiriin ja pois työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuista. Vapaamuotoisista verkostoista siirrytään toiminnan toteuttamisen rakenteiden suunnitteluun.

Yhteistyö nykyisten Te-palvelujen kanssa tiivistyy ja YT-neuvottelut henkilöstösiirroista toteutetaan. Muutostyötä tehdään yhdessä ja pyritään varmistamaan osaavalle henkilökunnalle turvallinen siirtymä kuntatyöhön. Muutosta suunnitellaan valmisteltavaksi teemojen mukaisissa työryhmissä, joihin kootaan edustajia eri toimijoilta. Työllisyyden ekosysteemissä jatketaan palvelujen kehittämistä laajassa verkostossa.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-4 326 067	-4 500 000	-4 300 000
Työllistämistä edistävät tukipalvelut	- 556 420	- 266 500	- 177 200
Palkkatuen määrä	918 675	900 000	850 000
Kesätyöllistäminen*	- 937 961	- 336 600	- 259 300
Työllistämisen määräraha	-2 442 825	-2 700 000	-2 291 700

*Vuonna 2023 kesätyöllistämisen budjetti jaettiin Työllistämisen ja Konsernihallinnon kesken. Työllistämisen budjettiin jäi erityisnuorten ja muiden tukea tarvitsevien kesätyöllistäminen. Konsernihallinnon talousarviossa 2024 kesätyöllistämiseen on varattu 445 300 €.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	442	1 095	952
Toimintakulut	- 6 062	- 8 006	- 7 097
Toimintakate	- 5 620	- 6 911	- 6 145
Nettokulut/asukas	82,66	102,11	90,80

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	3	3	3
Määräaikaiset	13,4	1	4

Osuudet eriytettyssä kirjanpidossa oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdistettavat kustannukset

Tulosalueen määräraha 2 931 700 euroa sisältää mm. seuraavat varaukset:

- korvauksen koordinoinnista, kilpailuttamisesta ja asiantuntijapalveluista Graafisille palveluille 20 000 euroa
- korvauksen palovesilaitteista Vaasan Vedelle 40 000 euroa
- tuloeränä 2 991 700 euroa liike- ja maksupalvelutoimintaan sekä tuotannollisiin tukipalveluihin kohdistettavat kustannukset sekä sisäiset maanvuokratulot Vaasan talotoimelta.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	2 394	2 266	2 992
Toimintakulut	- 5 421	- 137	- 60
Toimintakate	- 3 028	2 129	2 932
Nettokulut/nettotuotot/asukas	44,54	+31,46	+43,32

Vähänkyrön aluepalvelut

Toiminta-ajatus

Vähänkyrön aluepalvelut huolehtii yhdessä kaupungin muun organisaation kanssa Vähänkyrön lähipalvelujen, elinkeinojen ja osallistumisen kehittämistä poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin, elinvoiman, sekä osallisuuden edistämiseksi.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Hybridityö lisää elämänlaatua tarjoavien maaseutuomaisten kaupunkialueiden vetovoimaa, ja muun muassa luonto- ja lähimatkaileu palveluiden kehittämistä tulee priorisoida. Kotiin toimitettavien palveluiden mahdollistaminen on tärkeää, huolehtimalla Posti-palveluista. Vaasan akkuarvoketjun tiimoilta Vähässäkyrössä tulee tehdä ennakoivaa tonttipolitiikka ja kunnallisteknistä suunnittelua. Myös työvoimapula näkyy Pohjanmaalla, ja nuoria tulee tukea kohti työelämää, ja toisaalta tukea ikääntyvän väestön jaksamista työelämässä mahdollisimman pitkään. Myös työperusteisen maahanmuuton edellytyksiä tulee lisätä.

Vähänkyrön väestökehitys ja elinvoima edellyttää panostuksia virikkeelliseen ympäristöön ja

nuorisopalveluihin, sekä joukkoliikenteen kehittämiseen, kuin myös työllistymiseen ja vanhemmuuden tukemiseen. Kuntalaiset toimivat aktiivisina kehittäjäkumppaneina.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Alueen asukkaiden osallistuminen ja heidän tarpeistaan lähtevä toiminta sekä kumppanuuksien edistäminen ovat lähtökohdina alueen kehittämisessä elinvoiman näkökulmasta. Aluepalvelut osallistuu aktiivisesti aluetta koskevien asioiden esille nostamiseen, valmisteluun ja päätöksentekoon yhteistyössä kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa kaupungin ja Vähänkyrön alueen vetovoimaisuuden lisäämiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarjoamme myös maksuttomia kokoontumistiloja yhdistyksille. Yhteis palvelupiste on kuntalaisten ensisijainen yhteydenotto paikka. Se on asiakaslähtöinen, tehokas ja helppokäyttöinen kanava erilaisten asiointi- ja neuvontapalveluiden hankkimiselle yhdestä pisteestä. Erityisesti väestön ikääntyminen ja etäisyys kantakaupungin neuvonta- ja muihin palveluihin lisäävät henkilökohtaisen palvelun tarvetta. Esimerkkinä lähipalveluiden turvaamisesta Yhteis palvelupisteen valikoimassa on Postin asiointipiste, joka turvaa postin palveluja Vähänkyrön kirkonkylällä ja sen lähialueilla.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Väestön hyvinvointi ja osallisuus	Palveluiden asiakasmäärät Hankkeiden luku- ja euromäärät	Saavutettavien lähipalveluiden kehittäminen Hanketoiminnan edistäminen ja kehittäminen.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	109	52	56
Toimintakulut	- 494	- 390	- 412
Toimintakate	- 385	- 338	- 356
Nettokulut/asukas	5,66	4,99	5,26

Aluelautakunnan talousarvio 2024 sisältää 32 000 € YHYRES-toiminnan rahoitusta.

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	1	1	1
Määräaikaiset	1	1	1

Nuorten työpaja Följy

Toiminta-ajatus

Nuorten työpaja Följy on Kyrönmaan alueella sijaitseva, Vaasan kaupungin hallinnoima työpaja. Toiminta jatkaa aiemmin Kyrönmaan työpaja Arpeetissa toteutettua nuorten työpajatoimintaa. Arpeetin kuntouttava työtoiminta siirtyi Hyvinvointialueelle 1.1.2023, ja siksi nuorten työpajatoiminta järjestetään jatkossa omana kokonaisuutenaan kaupungin toimesta. Nuorten työpajakokonaisuus toimii nuorisolain mukaisena valmennuspaikkana, jonka tehtävänä on ohjata alle 29-vuotiaita työttömäksi ilmoittautuneita nuoria kohti työmarkkinoita ja koulutusta Kyrönmaan (Laihia, Isokyrö, Vähäkyrö) alueella. Kyseessä on lähipalvelu Kyrönmaan alueen TE-toimiston asiakkaille nuorisotyöllisellä ja henkilökohtaisella työotteella. Nuorten työpaja Följyssä pyritään siihen, että toiminta on aktiivista ja työelämälähtöisesti vaikuttavaa. Toiminnan tarkoituksena on nuoren osallisuuden, kasvun ja itsenäistymisen tukeminen.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Työpajatoiminnalle on tarvetta työelämään ja koulutukseen siirtymisen polkuna. Elämänhallinnalliselle tuelle on jatkuva tarve ja työpajatoiminnan vaikuttavuutta tulee kehittää yhä työelämälähtöisemmäksi yhteistyöverkoston avulla.

Toiminnassa tulee huomioida vaikuttavuus useamman vuoden päähän.

Kuntien ja hyvinvointialueiden toimenpiteiden merkitys työllisyyden hoidossa on kasvanut ja se korostuu edelleen. Toiminnassa tulee huomioida TE2024 uudistuksen vaikutukset.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Seutukunnallinen Nuorten työpaja Följy tuottaa sopimuskunnille (Isokyrö, Laihia, Vaasa (Vähäkyrö)) seinätöntä työpajatoimintaa, joka sisältää yksilöllisen tavoitteen mukaista ohjausta, työ- tai opiskelupaikan hakua, palkkatuki- ja työkokeilupaiikkoja, tutustumisia yrityksiin ja oppilaitoksiin sekä työllistymistä avoimille markkinoille. Täydentävänä toimintana myös ryhmävalmennusta. Toiminnassa on huomioitu heikot kulkuyhteydet Kyrönmaan alueella, minkä myötä asiakkaita voidaan tukea kotoa liikkeelle lähtemisen suhteen myös siten, että nuori noudetaan palvelun piiriin ohjaajan toimesta. Följy haluaa kehittää toimintaansa yhteistyössä lähettävien tahojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa, olla toimija syrjäytymisen ehkäisemisessä ja toimia poluttajana kohti työelämää.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Työpajatoiminnan avulla päästään yksilöllisille jatkopoluille	Positiiviset keskeytykset prosentteina	Nuoren kasvun, osallisuuden ja itsenäistymisen tukeminen. Yksilöllisiin tavoitteisiin perustuva valmennus. Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja sitouttaminen. Toiminta on aktivoivaa ja työelämälähtöisesti vaikuttavaa.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Työpajan toiminta on oikein mitoitettua ja laadukasta	Asiakasmäärä alueella	Työpajatoiminta on oikein resursoitua. Työpajan työntekijät ovat valmennuksen ammattilaisia.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen ja oman palvelukentän kirkastaminen	Palvelun saavutettavuus	Työpajatoiminnan kehittäminen yhteistyöverkostoja ja valmentautujia kuunnellen. Aktiivinen yhteistyö lähettävien tahojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Markkinointi.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	339	300	138
Toimintakulut	- 404	- 331	- 171
Toimintakate	- 65	- 31	- 33
Nettokulut/asukas	0,96	0,46	0,49

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	5	5	2
Määräaikaiset	6	2,8	1,2

2.2. Sivistystoimen toimiala

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi koostuu kolmesta lautakunnasta: kasvatus- ja opetuslautakunta, koulutuslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta, joihin kuuluu yhteensä 13 tulosaluetta. Sivistystoimen toiminnan tavoitteena on elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta, jolla on laadukas, kattava ja kustannustehokas palveluverkko.

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Toimenpiteitä laadukkaan, kattavan ja kustannustehokkaan palveluverkon saavuttamiseksi v. 2024:

- Vuoden 2024 aikana käyttöönotettavat kohteet: Teeriniemen päiväkotit, Vamian ATM-Halli ja Sundom skolanin lisärakennus.
- Rakennussuunnitteluvaiheessa olevat hankkeet: Palosaaren päiväkotit ja Kasarmin päiväkotit.
- Keskustan yhtenäiskouluhanke odottaa hallinto-oikeuden kaavavalitusten käsittelyä.
- Museoiden säilytys- ja konservointitilojen tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa jo syksyllä 2018. Hankkeen tarveselvitystä on päivitetty vuoden 2023 aikana.
- Tarveselvitysryhmät työstävät palveluverkkoselvityksissä esille nostettujen päiväkotien ja koulujen palvelutarpeita ja -ratkaisuja, mm. Isolahden koulun ja Onkilahden yhtenäiskoulun tarveselvitykset.
- Liikuntapaikkarakentamisessa ajankohtaisina hankkeina ovat mm. pesäpallokentän kunnostaminen ja tekojäätälmiuden toteuttaminen. Kalevan Kisat 2024 edellyttävät myös toimenpiteitä Kaarlen kentällä.

0–6-vuotiaiden lasten määrä on laskenut lähes vuosittain, mutta varhaiskasvatuksen osallistumisprosentti on noussut. Subjektiiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan sekä alentuneet asiakasmaksut ovat vaikuttaneet osallistumisasteeseen korottavasti.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on siten noussut viime vuosien aikana, vaikka lasten kokonaismäärä on pienentynyt.

Perusopetuksessa valmistavan opetuksen sekä vaativan erityisopetuksen ryhmät ovat lisääntyneet merkittävästi, mikä kasvattaa palkankorotusten ja inflaation lisäksi toiminnan menoja merkittävästi. Keskustan yhtenäiskoulun asemakaavasta tehtyjen valitusten vuoksi hankkeen toteutus viivästyy.

Hallitusohjelman kansalaisopistojen valtionosuuksiin kohdistuva 12,5 miljoonan leikkaus luo paineita Alman rahoitukseen ja kehittämistyöhön.

Kulttuuripalveluiden osalta 2024 värittää Vaasan kaupunginorkesterin 50-juhlavuosi kunnallisena orkesterina, museoesineiden säilytystilaan liittyvä valmistelutyö, uuden teatteriravintolan luomat uudet mahdollisuudet, valtakunnallisen e-kirjastopalvelun käyttöönotto sekä Vaasa-Uumaja yhteistyö. Nuorisopalveluiden osalta painopisteinä ovat nuorisotyön perussuunnitelman käyttöönotto ja ankkuritoiminnan vakiinnuttaminen.

Kansallisen veteraanipäivän pääjuhla järjestetään 24.7. Vaasassa.

Vuosien 2023 ja 2024 palkankorotukset sekä korkea inflaatio vaikuttavat merkittävästi sivistystoimen tulosalueiden talouteen. Sote-uudistuksen yhteydessä tehty siirtolaskelmat ovat yhtä aikaa vaikuttaneet kaupungin saamiin valtionosuustuloihin pienentävästi, jolloin kaupungin palveluntuotantoon syntyy tulevina vuosina merkittäviä säästötarpeita.

Toimialan toimintamenot ovat n. 201 M€ ja toimintakate n. -182 M€. Henkilökuntaa on n. 1400 vakituista ja n. 750 määräaikaista (htv-perusteinen).

Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on turvata jokaisen lapsen oikeus laadultaan hyvään ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä tasa-arvoiset mahdollisuudet kehittyä omien edellytystensä mukaisesti. Palvelut tulee tarjota tasavertaisesti suomen- ja ruotsinkielisinä. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta perustuu valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiin kuntakohtaisiin opetussuunnitelmiin.

Subjektiiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan alkaa vanhempainrahakauden päätyttyä, jatkuen siihen saakka, kunnes lapsi oppivelvollisena siirtyy perusopetukseen. Subjektiiivinen oikeus toteuttaa alle kouluikäisen lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen ja huoltajien oikeutta saada lapselleen varhaiskasvatuspaikka. Varhaiskasvatusta tulee lain mukaan järjestää tarvittavassa laajuudessa sekä mahdollisuuksien mukaan huoltajien toivomassa muodossa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaikka syntyvyys on vähentynyt myös Vaasassa sekä tilastokeskuksen että kaupungin oman väestösuunnitteen mukaan lapsimäärä 2020- ja 2030-luvuilla pysyy samana tai laskee maltillisesti. Samalla varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään nostamaan sekä valtakunnallisin että paikallisin keinoin, jolloin paikkatarve kasvaa. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten määrä on lisääntynyt merkittävästi, ja kasvun odotetaan jatkuvan työ- ja opiskelulähtöisen maahanmuuton vahvistuessa edelleen.

Asiakasmaksut ovat pienentyneet merkittävästi edellisen hallituksen lakimuutosten myötä. Vaasassa enää alle puolet perheistä maksaa varhaiskasvatuksesta lainkaan. Vaasan varhaiskasvatuksesta 23 % toteutetaan yksityisenä palvelutuotantona palvelusetelin avulla.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä järjestelmämuudistus, kun aiemmin käytössä olleet Effic ja Wilma korvataan yhdellä järjestelmällä. Tavoitteena on, että huoltajia palvellaan paremmin yhden järjestelmän kautta.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty opetus- ja kasvatustaloussuunnitelmassa sekä tilahallintaryhmässä keväällä 2023. Palveluverkossa on meneillään paljon muutoksia, kun uusia päiväkotia suunnitellaan ja rakennetaan, ja vanhoja peruskorjataan. Palveluverkkoselvityksessä esitetään, että 1–2 ryhmän yksiköistä pyritään vähitellen luopumaan. Pienet yksiköt ovat taloudellisesti haastavia sekä henkilökustannusten että tukipalveluiden järjestämisen näkökulmasta. Osana talouden

sopeutustoimia, pieniä yksiköitä ja niiden jatkoa tarkastellaan jo alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on, että toimintaa tiivistämällä pystyttäisiin nopeuttamaan joistakin pienistä yksiköistä luopumista.

Palveluverkkoon tiedossa olevat muutokset taloussuunnittelukaudella 2024–2026:

- Teeriniemen päiväkotia v. 2024 (150 paikkaa, suomenkielinen)
- Palosaaren päiväkotia v. 2025 (141 paikkaa)
- Kasarmin päiväkotia rakennussuunnitelmavaiheessa, valmistuminen 10/2025
- Isolahden-Gerbyn alueen päiväkotia hankesuunnitelmavaiheessa, valmistuminen 8/2026

ESIOPETUS

Vaasassa maksuton esiopetus järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle 4 h/pv, oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna Perusopetuslain (628/1998) mukaisesti. Esiopetusta annetaan suomen- ja ruotsinkielisissä ryhmissä. Esiopetusta annetaan ruotsin kielellä myös kielikylpyryhmissä sekä vieraskielistä esiopetusta englannin kielellä. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisille lapsille järjestetään esiopetuksessa perusopetukseen valmistavaa opetusta 5 h/pv. Mikäli esiopetuksessa oleva lapsi tarvitsee myös täydentävää varhaiskasvatusta, järjestetään se samassa yksikössä. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu alkoi Vaasassa elokuussa 2021 kahdessa suomen- ja kahdessa ruotsinkielisessä päiväkodissa.

PÄIVÄKOTITOIMINTA

Varhaiskasvatusta järjestetään kokoaikaisena ja osa-aikaisena, siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vaasassa palveluntarpeeseen vastaa 37 kunnallista ja 13 yksityistä päiväkotia. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on 23 % koko palvelutuotannosta.

PERHEPÄIVÄHOITO

Perhepäivähoito on varhaiskasvatusmuoto, joka tapahtuu kokoaikaisena tai osa-aikaisena perhepäivähoitajan kodissa, lapsen kotona tai muissa kodinomaisissa olosuhteissa (ryhmäperhepäivähoitokoti). Perhepäivähoidon osuus on vähentynyt vuosittain ja hoitajia on tällä hetkellä n. 40.

AVOIMET PÄIVÄKODIT

Avoimien päiväkotien toiminta on vaihtoehtoinen toimintamuoto varhaiskasvatuksessa. Toiminta sisältää perheille yhteistä toimintaa ja kerhotoimintaa lapsille. Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämäärät ovat jatkuvasti vähentyneet, eikä kerhojen ryhmiä saada enää täyteen.

VARHAISERITYISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen järjestäjä on velvollinen antamaan lapselle hänen tarvitsemaansa tukea päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Lapsen tuen tarve arvioidaan ja tukea järjestetään viivytyksettä. Tuki varhaiskasvatuksessa järjestetään yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin.

Varhaiskasvatuslakiin kirjattiin syksystä 2022 alkaen entistä vahvemmin sekä lapsen oikeudesta tukeen että tuen järjestämisen tavoista. Vaasan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tukimuodot ovat sekä kunnallisten että yksityisten päiväkotien käytössä. Varhaiserityiskasvatuksen kustannukset ovat lakimuutoksesta johtuen kasvaneet, ja lasten tukemisen lisäksi pyritään vahvistamaan henkilöstön

osaamista tuen antamisessa.

KIELI- JA KULTTUURITIETOINEN OPETUS

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi 2-kielenä opetuksessa toimii kaksi varhaiskasvatuksen S2-opettajaa. Hankevaroin on pystytty tukemaan opetuskielen oppimista kielimentorien avulla. Hankkeet ovat päättymässä, eikä toimintaa tällä erää pystytä jatkamaan omalla kustannuksella. Lasten kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus Vaasassa vaatii vahvistamista, etenkin kun monikulttuurisen toimintaympäristön ja toimijuuden tukeminen on mainittu yhtenä kaupungin strategisena toimena.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Hyvinvoivat lapset	Esiopetuksessa olevat lapset, %-osuus ikäryhmästä. Varhaiskasvatuksen laatua ja lasten hyvinvointia seurataan lapsille ja huoltajille suunnatuilla säännöllisillä palautekyselyillä. Olkaisuvaatimusten määrä myönnettyistä varhaiskasvatuspaikoista Varhaiskasvatuksen henkilöstön ilmoitusvelvollisuuslomakkeiden määrä syntyneistä huolista. Kolmiportaisen tuen päätösten seuranta, lasten määrä tehostetussa ja erityisessä tuessa	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen kasvun ja oppimisen tuen osalta Arviointijärjestelmän kehittäminen varhaiskasvatuksen laadun vahvistamiseksi Pedagogiikan ja yleisen tuen menetelmien vahvistaminen
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistaminen	Työyhteisökysely Henkilöstön koulutus/koulutukseen osallistujien määrä Toteutuneiden kehityskeskusteluiden määrä	Perehdytysuunnitelman laatiminen sekä päiväkotien työntekijöille että pk johtajille. Positiivisen työnantajakuva vahvistaminen Henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Johtajuuden tukeminen	Tyhykysely: esihenkilötoiminta KA	Apulaisjohtajajärjestelmän kehittäminen Tavoitteellinen työnohjaus pk johtajille

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	3 976	2 625	2 194
Toimintamenot	-49 048	- 51 664	- 53 714
Toimintakate	-45 072	- 49 039	- 51 520
Nettokulut/asukas	662,94	724,56	761,26

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	511,6	675,53	685,27
Määräaikaiset	282	120	115

Kotikuntakorvaukset, esi- ja perusopetus

Tulosalueen menoksi kirjataan kotikuntakorvaukset muissa kuin kaupungin esi- ja perusopetuksessa opiskelevista vaasalaisista oppilaista ja tuloksi korvaus muiden kuntien

oppilaista, jotka opiskelevat kaupungin esi- ja perusopetuksessa.

Tulosalueen menot ja tulot budjetoidaan kuluvaan vuoteen tasoon. Valtionvarainministeriön päätös vuoden 2024 korvauksista saadaan vuodenvaihteessa ja luvut oikaistaan käyttösuunnitelmassa päätöksen mukaiseksi.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1 394	1 394	1 479
Toimintakulut	-7 141	- 7 142	- 6 944
Toimintakate	-5 748	- 5 748	- 5 465

Suomenkielinen perusopetus

Toiminta-ajatus

Suomenkielisen perusopetuksen tehtävänä on opetussuunnitelman mukaisen laadukkaan ja ajanmukaisen opetuksen järjestäminen kaupungin perusopetuksen kouluissa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Lukuvuoden 2023-2024 alussa Vaasan kaupungin suomenkielisissä kouluissa opiskelee vajaa 4500 oppilasta sekä Mustasaaren keskuskoulussa 90 vaasalaista lasta Länsiniityn ja Koskisuon alueelta. Oppilaiden kokonaismäärä muuttuu vielä elokuun aikana, kunhan kaikki valmistavan opetuksen oppilaat on sijoitettu kouluihin.

Keskustan yhtenäiskoulun asemakaavasta tehtyjen valitusten vuoksi hankkeen toteutus viivästyy.

Yleinen hintojen nousu, palkankorotukset, vammaisoppilaiden sekä valmistavan opetuksen uudet ryhmät kasvattavat tulosalueen menoja merkittävästi. Oppilaiden erilaisten tuen tarpeiden kasvu aiheuttaa sopeuttamistarpeita koulujen toiminnalle ja tilojen käytölle sekä lisää myös tarvetta suunnata opetuksen resurssia uudella tavalla.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Suomenkielisessä perusopetuksessa järjestetään

- yleisopetusta vuosiluokille 1–9
- luokkamuotoista erityisopetusta vuosiluokille 1–9
- integroitua erityisopetusta vuosiluokille 1–9
- sairaalaopetusta
- etappiluokkatoimintaa
- JOPO-opetusta vuosiluokilla 8–9
- perusopetusta lastensuojeluyksiköissä
- maahanmuuttajataustaisten oppilaiden valmistavaa opetusta
- suomi toisena kielenä opetusta
- nivelluokkaopetusta yläkouluissa
- oppilaan oman äidinkielen opetusta
- painotettua opetusta
- musiikkiluokkaopetus
- kielikylpyopetus, ruotsin kieli
- kaksikielinen opetus, suomi-englanti
- englanninkielen opetus
- liikuntaluokkaopetusta Variskalla ja Onkilahden yhtenäiskoulussa
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa
- oppilaskerhoja

Opetus ja pedagogiset palvelut

Opetuksen tavoitteena on, että oppilaat saavuttavat ne tavoitteet sekä tiedot ja taidot eri oppiaineissa, jotka

valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa sekä Vaasan kaupungin kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa on kullekin ikäluokalle asetettu. Opetus pyritään toteuttamaan resurssien puitteissa mahdollisimman yksilöllisesti kunkin oppilaan oppimisedellytykset huomioiden. Vaasan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan oppilaskohtainen keskimääräinen opetusresurssi on 2,0 vvh:n syksystä 2023 alkaen.

Opetushallitus voi myöntää valtion erityisavustusta kuntien hakemusten perusteella opetuksen kehittämiseen. Suomenkielinen perusopetus on mukana yhteensä kuudessa eri hankkeessa. Keskeisimmät hankkeet ovat poikkeusolojen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen-hanke, tasa-arvo-hanke, kielikylpyopetuksen kehittämishanke sekä yläkoululaisten maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kielen vahvistamisen hanke.

Kouluilla järjestetään oppituntien ulkopuolella erilaista kerhotoimintaa sekä hankerahoituksen että perusopetuksen omalla rahoituksella. Nuorisotoimen hallinnoimassa Vaasan harrastemallissa pyritään saamaan oppilaille kokemuksia erilaisista harrastusmahdollisuuksista. Oppilaskerhojen ohjaajat voivat olla koulun henkilökuntaa tai kolmannen sektorin toimijoita.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu yhteisössä. Opiskeluhoolto toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko koulu yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskelijahuoltona sekä opiskelijan lakisääteisenä oikeutena yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoon. Yksilökohtaisella opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoiltoa.

Oppilashuollon henkilöstö on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymään 1.1.2022 alkaen, joka vastaa opiskelijahuollon palveluiden tuottamisesta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien oppilaille, joille on tehty erityisen tuen päätös. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa

itse, hankkia ostopalveluna tai antamalla avustusta palveluntuottajille. Toimintaa tarjotaan kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella vähintään 760 tuntia lukuvuodessa (keskimäärin 4h/koulupäivä).

Toiminnasta peritään asiakasmaksu (120 €/kk). Käyttökustannuksiin myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia kunnalle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistetun tuntimäärän (3 tai 4 tuntia/pv) ja ohjaustunnin hinnan tulosta. Suomenkielinen perusopetus järjestää aamutoimintaa kaikissa alakouluissa ja iltpäivätoimintaa kuudessa alakoulussa. Palveluntuottajina toimintaa järjestävät Vaasan Steinerkoulu, Kristillinen koulu, Suvituuli SMH osuuskunta ja Vaasan Palloseuran Juniorit ry.

Koulunkäynninohjaajat tekevät tärkeää työtä tukemalla

oppilaiden oppimista ja koulunkäynnin sujumista. Lisäksi jokaisessa yläkoulussa työskentelee kouluvalmentaja.

Oppilasruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilasruokailun tarkoituksena on täyttää n. 1/3 oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalvelut ostetaan TeeSe Oy:ltä.

Vaasan perusopetuksessa noudatetaan kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiä oppilaskuljetusten järjestämisperusteita. Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka on vuosiluokkien 1–2 oppilailla yli 3 km ja sitä vanhemmilla oppilailla yli 5 km. Koulukuljetus on mahdollista saada myös, mikäli muut perusopetuslaissa määritellyt edellytykset täyttyvät. Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaalle osoitettuun lähikouluun virallisesta kotiosoitteesta.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Hyvinvoivat oppilaat	Koulupoissaolojen määrä Koulujen opiskeluhoitoryhmien raportit	Kouluilla on käytettävissään riittävät resurssit opetuksen ja oppimisen tuen järjestämiseksi. Koulut toimivat koulupoissaolojen puuttumisen mallin mukaisesti Kouluissa on käytössä tunnetaito-ohjelma.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrän kehitys Työhyvinvointikyselyjen tulokset Säännölliset kehityskeskustelut Uusi mittari	Henkilöstöllä on mahdollisuus täydennyskoulutukseen ja työnohjaukseen tarpeen mukaan. Virassa oleville opettajille tarjotaan mahdollisuus työkiertoon. Uusille rehtoreille tarjotaan mahdollisuus täydennyskoulutukseen sekä osallistua mentorointiin.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Laadukas perusopetus	Opetukseen varattu oppilaskohtainen viikkotuntimäärä on riittävällä tasolla. Koulurakennuksia ja tiloja perusparannetaan hyväksytyin palveluverkkoselvityksen mukaisesti Lisätään henkilöstön täydennyskoulutukseen varattavaa määrärahaa	Opetukseen varattujen resurssien riittävyys Koulurakennusten, oppimisympäristöjen ja opiskelumateriaalien ajanmukaisuus Henkilökuntaa täydennyskoulutetaan riittävästi

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	2 166	1 510	1 536
Toimintamenot	-46 224	- 45 647	- 49 404
Toimintakate	-44 059	-44 137	- 47 868
Nettokulut/asukas	648,04	652,13	707,30

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	327,6	348,5	342,9
Määräaikaiset	181,5	183,6	228,4

Määräaikaiset sisältää myös ulkoisella rahoituksella (hankerahoitus) palkatun henkilökunnan. Lisää henkilöstöä on palkattu uusille valmistavan opetuksen luokille. TA-luvut ovat henkilöiden lukumääriä, ei htv.

Ruotsinkielinen perusopetus

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tärkein tehtävä on tarjota kaikille oppivelvollisille laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä tukea heidän oppimistaan, kehitystään ja hyvinvointiaan. Perusopetus tarjoaa oppilaille laajan yleissivistyksen ja antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut ja kasvaa edelleen lähivuosina. Syynä kasvuun on muun muassa se, että yhä useammat kaksikieliset ja yksikieliset suomenkieliset perheet valitsevat ruotsinkielisen perusopetuksen. Myös maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä on kasvanut.

Oppilasmäärän kasvu lisää myös koulujen lisätilarvetta. Sundom skolan neljä luokkahuonetta sisältävä lisärakennus valmistuu vuoden 2023 lopulla. Borgaregatans skola sai syksyllä 2023 kolme luokkahuonetta sisältävän tilaelementin. Vikinga skolan tilantarve ratkaistaan kiinteistön sisäisillä muutoksilla. Haga skola on kunnostettu vaihteittain lisätilan järjestämiseksi.

Oppilasmäärien kasvu lisää myös henkilökunnan tarvetta sekä kasvattaa materiaaleista, kouluruokailusta ja -kyydeistä, vuokrista ja siivouksesta aiheutuvia kustannuksia. Yhä useampi oppilas tarvitsee laajaa tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin, ja koulunkäynninohjaajien tarve on suuri.

Yleiset hinnan- ja palkankorotukset vaikuttavat tulosalueen kustannuksiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Ruotsinkielinen perusopetus tarjoaa:

- perusopetusta luokille 1–9
- joustavaa perusopetusta
- luokkasidonnaista erityisopetusta
- sairaalaopetusta
- aamu- ja iltapäivähoitoa
- perusopetukseen valmistavaa opetusta
- ruotsi toisena kielenä -opetusta sekä äidinkielen opetusta maahanmuuttajataustaisille oppilaille
- tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin
- oppilashuoltoa
- kerhotoimintaa.

Kaikilla oppilaille on perusopetuslain mukaan oikeus saada

tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä oppilashuollon palveluja ja ohjausta. Turvallinen ja suvaitseva oppimisympäristö edistää oppimista, hyvinvointia, osallisuutta ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.

Ruotsinkielisen perusopetuksen toimintaa kehitetään aktiivisesti Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön, Svenska kulturfondenin ja aluehallintoviraston tuella.

Opetus ja pedagogiset palvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston hyväksymä ruotsinkielisen perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma ohjaa opetusta ja koulunkäyntiä. Laadukkaan ja korkeatasoisen opetuksen ja oppimisen takaamiseksi tuntiresurssia on lisätty 2,0 vuosiviikkotuntiin oppilasta kohti syksystä 2023 alkaen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoiminta on suunnattu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muille, erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, hankkia sen ostopalveluna tai tukea palveluntuottajaa. Ruotsinkielisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta on ulkoistettu kokonaan palveluntuottajille. Toiminnasta peritään asiakasmaksu (120 euroa/kk). Valtionosuuksia myönnetään toiminnan käyttökustannuksiin.

Oppilashuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan opintomenestyksen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämistä ja näiden edellytyksiä parantavaa toimintaa kouluissa. Oppilashuolto koostuu ennaltaehkäisevästä kaikille tarkoitetusta oppilashuollosta, joka tukee koko koulua, ja oppilaan lakisääteisestä oikeudesta yksilölliseen oppilashuoltoon.

Yksilöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Esiopetuksen oppilailla on myös lakisääteinen oikeus oppilashuollon palveluihin.

Oppilashuollon henkilöstö on siirtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2022. Hyvinvointialue vastaa henkilöstöresurssien jakamisesta esi- ja perusopetukseen.

Koulunkäynninohjaajat

Koulunkäynninohjaajien tehtävä on auttaa oppilaita oppimisessa, koulunkäynnissä ja arjen toiminnoissa sekä osallistua opetuksen suunnitteluun yhdessä opettajien kanssa. Koulunkäynninohjaajien tarve kasvaa jatkuvasti, koska yhä useammat oppilaat tarvitsevat paljon yksilöllistä tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Kouluruokailu

Kouluruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Kouluruokailun tarkoituksena on täyttää noin kolmasosa oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalvelut ostetaan TeeSe Oy:ltä.

Koulukuljetukset

Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka on:

- 1.–2. luokan oppilaalla yli 3 km
- 3.–9. luokan oppilaalla yli 5 km
- tai jos muut perusopetuslaissa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaan lähikouluun tämän vakituisesta kotiosoitteesta.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Laadukas, opetussuunnitelman mukainen opetus	Riittävästi resursseja opetukseen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseen. Riittävät ja toimivat opetustilat.	Riittävät resurssit, ajanmukaiset oppimisympäristöt ja opetusmateriaalit
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Hyvinvoivat oppilaat	Koulukuraattorin ja -psykologin vastaanotolla käyntien määrä. Oppilashuollon henkilöstön toimintakertomus. Kouluviihtyvyyksykyselyt, Kouluterveyskysely. Oppilaiden poissaolot.	Riittävästi resursseja opetukseen ja ohjaukseen oppilaiden oppimisen, koulunkäynnin ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Varhainen puuttuminen. Positiivisen psykologian menetelmiä käytetään kaikissa kouluissa. Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolot. Työterveyskysely. Kehityskeskustelut.	Täydenniskoulutus. Työnohjaus. Hyvät toimintamallit sellaisten oppilaiden kohtaamisessa, joilla on erityistarpeita. Henkilöstön hyvinvoinnin edistämisen suunnitelma. Veso-päivä Hyvinvointiteemalla.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	703	217	287
Toimintakulut	-13 929	- 13 539	- 14 680
Toimintakate	-13 225	- 13 322	- 14 393
Nettokulut/asukas	194,52	196,84	212,67

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	108,6	115,3	122,9
Määräaikaiset	52,5	51,0	57,6

TA-luvut ovat henkilöiden lukumääriä, ei htv. Määräaikaiset sisältää myös ulkoisella rahoituksella palkatun henkilökunnan.

Vaasan Lyseon lukio

Toiminta-ajatus

Lukio-opintojen tavoitteena ovat lukion päättötodistus ja ylioppilastutkintotodistus. Yleissivistävänä oppilaitoksena lukio antaa jatko-opintokelpoisuuden yliopistoon ja korkeakouluun.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaasan lyseon lukio toimii kaksikielisellä kampuksella yhdessä kaupungin ruotsinkielisen lukion Vasa Gymnasiumin kanssa. Lyseo toimii toisen asteen urheilupainotuksen koordinoivana kouluna. Epävarmuustekijänä säilyy lukiokoulutuksen rahoitus, erityisesti kun uusilla velvoitteilla on myös taloudellisia vaikutuksia.

Aikuislinjan toiminta päättyy lukuvuoden 2023–24 aikana.

Oppivelvollisuuden laajentumisella asteittain toiselle asteelle on toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Oppilaitoksen hankkimana oppimateriaalit ovat nyt kaikilla samanarvoisesti käytössä. Rahoituksen riittävyys pysyy epävarmuustekijänä.

Digitalisaatio vaikuttaa edelleen laajasti opetukseen tuoden mukanaan mm. sähköiset oppikirjat ja opetusmateriaalin

sekä haastaa perinteiset opetusmenetelmät. Uuden lukiolain velvoitteet mm. lukioiden erityisopetukseen ja ohjaukseen sekä korkeakoulu yhteistyöhön edellyttävät lisäresurssointia ja uusia pedagogisia toimintatapoja.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Lyseo kehittää kaksikielistä yhteistyötä Vasa gymnasiumin kanssa yhteisellä kampuksella. Lisäksi lyseolla on yhteistyösopimukset Vaasan yliopiston ja Vaasan ammattikorkeakoulun sekä Turun yliopiston kanssa. Muita keskeisiä yhteistyötahoja ovat Vamia ja Vasa Övningsskolanin IB-linja.

Vaasan lyseon lukion vahvuutena on suuri kurssitarjonta, joka tarjoaa laajan valinnaisuuden ja mahdollisuuden opiskelijakohtaisiin painotuksiin sekä joustaviin ja yksilöllisiin opintojen järjestelyihin. Lyseon toiminnassa korostuu kansainvälinen toiminta, työelämäyhteistyö sekä yrittäjyyskasvatus. Kansainvälisyyskasvatusta kehitetään painopistealueena lukion kansainvälisyysuunnitelman mukaisesti.

Uuden lukiolain velvoitteiden mukaisesti lyseolle on palkattu oma erityisopettaja ja panostettu ohjaukseen. Myös korkeakoulu yhteistyötä on kehitetty solmimalla sopimuksia korkeakoulujen kanssa entistä jouhevimmista poluista lukiosta korkeakouluihin sekä järjestämällä korkeakoulujen kanssa yhteistyössä kurssikokonaisuuksia.

Kulttuurikasvatusta kehitetään myös. Toimintakaudella jatketaan yhteistyötä TaiKon -akatemian sekä Vaasan kaupunginteatterin kanssa. Yhteisöllisyyttä ja opiskelijoitten hyvinvointia edistetään jatkamalla opiskelijakunnan kanssa tehtyä tiivistä yhteistyötä lukion kehittämisessä sekä tukemalla kiltatoimintaa.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Tyytyväiset opiskelijat	Opiskelijatyytyväisyys (1–5)	Hyvä opetus, toimiva opiskelijahuolto ja hyvät ohjauspalvelut
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Uudistuva lukio, edelläkävijöitten joukossa	Korkeakoulu yhteistyö	Korkeakoulu yhteistyö, työelämäyhteistyö
Vetovoimainen Vaasa	Turvata riittävä opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	Hyvä opiskelijatyytyväisyys, onnistunut markkinointi

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	902	827	853
Toimintamenot	-7 194	- 7 379	- 7 352
Toimintakate	-6 292	- 6 552	- 6 499
Nettokulut/asukas	92,55	96,81	96,03

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	52,5	55,24	50,57
Määräaikaiset	15,5	10,06	8,91

Vaasan lyseon lukio tulee lakkauttamaan iltalinjan vuosien 2023–2024 aikana. Syy tähän on vähäinen opiskelijamäärä suhteessa opetuksen järjestämisestä aiheutuviin opetuskustannuksiin.

Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk

Toiminta-ajatus

Vasa gymnasium tarjoaa nuorille hyvän yleissivistävän teoreettisen koulutuksen turvallisessa ympäristössä. Koulutus tukee jatko-opintoja kolmannella asteella. Vasa svenska aftonläroverk tarjoaa aikuisille ja nuorille mahdollisuuden opiskella lukion opintojaksoja etänä yksilöllisen suunnitelman mukaisesti, lähtökohtana opiskelijan omat tarpeet. Opintojaksojen suorittaminen etenee oman aikataulun mukaisesti ja antaa myös tarpeen mukaan mahdollisuuden lähiopetustapaamisiin.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

VG ja VSA kuuluvat Vaasan kaupungin toisen asteen oppilaitoksiin. Yhteistyötä tehdään Vaasan lyseon lukion, VAMIAN, Yrkesakademin, FKFn ja Vi -7 lukioden kanssa sekä Vaasan seudun urheiluakatemiaan kanssa. VG:n opiskelijoista suurin osa tulee Vaasan työssäkäyntialueelta, kun taas VSA:n

toimintaympäristö on koko Suomi. Mahdolliset leikkaukset yksikköhinnoissa vaikeuttavat oppilaitosten taloudellista tilannetta ja vaativat tarkkaa toiminnan- ja kurssitarjonnan suunnittelua. Pidennetty oppivelvollisuus kattaa kaikki vuosiluokat vuoden 2023 syksyllä, mikä merkitsee edelleen kasvavia kustannuksia molemmille lukioille. Tämä tulee ottaa huomioon valtiosuoksia määriteltäessä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

VG pyrkii panostamaan pieniin opetusryhmiin tukeakseen oppimista, turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Lisäksi VG kehittää kaksikielistä yhteistyötä Lyseon lukion kanssa. Tandemyhteistyö on yksi pedagogisen työn tukipilareista. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä Vi7 ringin lukioden kanssa.

VSA on ainoa ruotsinkielinen aikuislukio maassamme. VSA on etälukio, joka tarjoaa lukio-opintoja koko maan aikuisille ja nuorille. Opintoja tarjotaan ruotsia puhuville suomalaisille myös maan rajojen ulkopuolelle. Myös muiden lukioden opiskelijat ovat voineet täydentää opintojaan opintojaksoilla, jotka suoritetaan aftonläroverketissä.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Tyytyväiset opiskelijat	Tyytyväiset opiskelijat (asteikolla 1–5)	Hyvä opetus ja toimiva opiskelijahuolto
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Kärkikoulu, edelläkävijä	Kolmannella kursseja suorittavien abiturienttien määrä	Yhteistyö kolmannen asteen ja elinkeinoelämän kanssa
Vetovoimainen Vaasa	Koulun opiskelijamäärän turvaaminen	Vasa gymnasiumin opiskelijamäärä	Tyytyväiset opiskelijat ja hyvä markkinointi

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	332	335	374
Toimintakulut	-2 280	- 2 177	- 2 195
Toimintakate	-1 947	- 1 842	- 1 821
Nettokulut/asukas	28,64	27,22	26,91

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	21	21,8	20
Määräaikaiset	0,4	1	1

Vamia

Toiminta-ajatus

Vamia tarjoaa tutkintoon valmistavaa koulutusta, ammatillista peruskoulutusta, lisäkoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja muita koulutuspalveluja opiskelijoiden työllistymiseksi sekä alueen työ- ja elinkeinoelämän muuttuvat tarpeet huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on antaa elinikäisen oppimisen valmiuksia sekä jatko-opiskeluvalmiuksia ylemmälle koulutusasteelle.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vamia on kaksikielinen oppilaitos, joka antaa opetusta suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Oppilaitos tarjoaa ammatillisen koulutuksen lisäksi kahden tutkinnon opintoja turvatakseen opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opiskelukelpoisuuden. Kriittisiä tekijöitä ovat vuonna 2024 hallitusohjelman linjausten vaikutukset (mm. aikuiskoulutustuen lakkauttaminen) ammatillisen koulutuksen rahoitukseen sekä yleisten kustannusten nousu ja konsernihallinnon sisäisten vyörytyserien kasvu. Lisäksi epävarmuutta aiheuttaa v. 2025 tulossa oleva työvoimapalveluiden siirto kunnille. Myös oppivelvollisuuden

laajentuminen ja opintojen maksuttomuus lisäävät kustannuksia.

Keskeinen tekijä on jatkuva osaamisen kehittäminen yhdessä työelämän kanssa. Yhtenä keinona osaavan työvoiman saatavuuteen pilotoidaan ulkomaisen työvoiman rekrytointia esim. Filippiineiltä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vamia huolehtii nuorten osalta koko ikäluokan kouluttamisesta ja tukee työuran eri vaiheissa olevien osaamisen kehittämistä siten, että osaaminen vastaa työmarkkinoiden ja yksilöiden urakehityksen muuttuvia tarpeita. Opiskelijoille tarjotaan yksilöllisiä opintopolkuja, mikä mahdollistetaan laajan opintotarjonnan avulla. Lisääntyvän ohjauksen avulla ehkäistään syrjäytymistä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä sidosryhmien ja työelämän kanssa. Vaasan alue käy läpi suuria rakennemuutoksia (erityisesti akkuteollisuuden osalta), uudistukset aiheuttavat vaatimuksia koulutustarjontaan sekä uudenlaista osaamista henkilöstörekrytointin alueella.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Kestävän kehityksen edistäminen ja aktiivinen hanke- ja kehittämistoiminta (hiilineutraaliuden tukemiseksi)	Kestävää kehitystä edistävät toimet (hiilijalanjälki, hankkeet)	Toteutetaan kestävän kehityksen suunnitelman mukaisia toimia. Haetaan aktiivisesti alueelle hiilineutraaliutta ja vihreitä innovaatioita tukevia hankkeita, osallistutaan hankeverkostoihin.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Keskeyttämisen vähentäminen	Keskeyttämisprosentti	Pedagoginen ohjaus, opiskelijoista välittäminen. Opiskelijoiden opintojen seuranta. Tehokas opiskelijan tuki (opinto-ohjaus, erityisopetus, kuraattorit ja opiskelijaterveydenhuolto).
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Tyytyväiset asiakkaat	Opiskelijapalaute Työelämäpalaute	Monipuolinen, yksilöllinen ja laadukas opetus ARVO-palautteiden (opiskelijapalaute ja työelämäpalaute) säännöllinen seuranta ja kehittämistoimenpiteet. Aktiivinen työelämäyhteistyö.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Työelämälähtöinen ja osaamisen kehittämistä	Järjestämisluvassa olevat tutkinnot	Järjestämisluvan mukaisten koulutusten järjestäminen,

	tukeva koulutustarjonta	Paikalliset tutkinnon osat Monipuolinen verkko- opintotarjonta	uudet järjestämisluvut. Uusien tutkintojen räätälöinti, paikalliset tutkinnon osat mm. uusiutuva energia. Monipuolisten opetusmuotojen tarjonta, verkko- opintotarjonnan kehittäminen.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Henkilöstön osaamisen kehittyminen	Henkilöstökoulutukseen resursointi	Henkilöstön osaamisen ajantasaisuutta varmistetaan resursoimalla jokaiselle työaika oman osaamisen kehittämiseen. Muutos on nopeaa ja sen mukana on pysyttävä. Opettajien pedagogisen pätevöitymisen tukeminen.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Tasapainoinen talous	Talousarvio Käyttösuunnitelmien toteutuminen	Tasapainoinen taloussuunnittelu, budjetointi. Investointien huolellinen suunnittelu. Taloustilanteen säännöllinen seuranta. Myyntitulojen lisääminen. Henkilöstön määrän ja resursoinnin oikea mitoitus.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Suoritepäättöksen mukaisten opiskelijavuosien täytyminen	Opiskelijavuosien toteuma	Monipuolinen koulutustarjonta. Ennakointitiedon hyödyntäminen. Aktiivinen opiskelijarekrytointi ja markkinointi. Jatkuva haku. Yhteistyö TE-toimiston ja vankilan kanssa.
Vetovoimainen Vaasa	Opiskelijat työllistyvät ja/tai jatkavat opintoja	Työllistymisaste opintojen päättymisen jälkeen Opintojaan jatkaneiden määrä tutkinnon suorittamisen jälkeen	Aktiivinen työelämäyhteistyö. Opiskelijoiden työnhakuvalmiuksien vahvistaminen. Riittävien jatko- opiskeluvalmiuksien turvaaminen. Aktiivinen uraohjaus. Kahden tutkinnon suorittamisen mahdollistaminen. AMK-väylän mahdollistaminen. Urheilijoiden ammattillinen koulutus.
Vetovoimainen Vaasa	Aktiivinen työelämäyhteistyö ja asiakkuuksienhallinta	Työelämäkontaktien määrä	Työelämästrategia ja sen seuranta. Työelämäpalvelujen aktiivinen toiminta (mm. Liidityöpajat) CRM-ohjelman käyttö, asiakkuudenhoitosuunnitelmat. Asiakastarinoiden hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä. Yrityskoulutusten toteuttaminen.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	10 323	11 039	6 545
Toimintakulut	-37 839	- 36 778	- 33 554
Toimintakate	-27 516	- 25 739	- 26 851
Nettokulut/asukas	404,72	380,30	396,75

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	231,6	229,69	222,06
Määräaikaiset	48,4	32,14	27,86

Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisotyö kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Nuorisolaissa säädetään, että kunnan tulee luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja nuorten omaehtoiselle toiminnalle järjestämällä palveluita ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Vaasan kaupungin nuorisopalvelut järjestää nuorisolain mukaisesti palveluja, tiloja ja toimintaa alle 29-vuotiaille vaasalaisille nuorille. Nuorisopalveluiden tehtäväalueita ovat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaa vuoden 2024 alussa valmistuva nuorisotyön perussuunnitelma.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Nuorten aiempaa positiivisemmasta tulevaisuusnäkymästä huolimatta nuorisotyön ja nuorten arjessa on nähtävissä nuorten hyvinvointierojen kasvu. Monilla nuorilla on arjessa omat voimavarat ylittäviä haasteita. Nuorten mielenterveyden, arjen hallinnan ja sosiaalisten suhteiden haasteet näkyvät jatkuvasti nuorisotyössä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Nuorisotyöllä tuetaan nuorten kasvua eri elämäntilanteissa tarjoamalla nuorille ammattitaitoista ohjausta ja neuvontaa,

15–28-vuotiaille nuorille mahdollisuuden henkilökohtaiseen ohjaukseen ja tukeen. Nuorten työpajojen toiminta rakentuu ohjattuun työntekoon, tukeen opinnoissa sekä koulutus- ja työelämä -valmiuksien kehittämiseen. Työpajoilla menetelminä käytetään yksilö-, ryhmä- ja työvalmennusta nuorten omista tarpeista lähtien. Nuorten tieto- ja neuvontatyössä neuvotaan ja ohjataan nuoria kaikissa nuoren elämään liittyvissä tilanteissa ja kysymyksissä.

Nuorisotyön läpileikkaavana periaatteena toiminnassa on nuorten omaehtoisen toiminnan ja osallisuuden edistäminen. Nuorten aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista

harrastus- ja toimintamahdollisuuksia sekä tiloja nuorten käyttöön.

Nuorisotilat ovat turvallisia nuorten vapaa-ajan kohtaamispaikkoja, joissa työskentelee luotettavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Nuorisotilat ovat nuorille tekemisen ja harrastamisen tiloja, joissa on helppo tavata kavereita, kokea yhteenkuuluvuutta ja luoda uusia sosiaalisia suhteita toisten nuorten kanssa. Skeittihalli tarjoaa lisäksi nuorille mahdollisuuden liikunnalliseen harrastukseen.

Liikkuvassa nuorisotyössä kohdataan nuoria jalkautumalla nuorten suosimiin paikkoihin. Liikkuvan nuorisotyön matkailuauto Nuoli laajentaa nuorisotyön toimintaa uusille alueille. Digitaalisessa nuorisotyössä hyödynnetään digitaalista mediaa ja teknologiaa nuorisotyössä muun muassa kohtaamalla nuoria digitaalisissa toimintaympäristöissä ja järjestämällä pelillistettyä toimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävällä nuorisotyöllä vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja parannetaan kouluviihtyvyyttä. Menetelminä käytetään esimerkiksi ryhmäytämistä, pienryhmätoimintaa ja yksilöohjausta.

Etsivässä nuorisotyössä, nuorten työpajatoiminnassa ja nuorten tieto- ja neuvontatyössä tuetaan nuoria moniammatillisessa yhteistyössä. Etsivä nuorisotyö tarjoaa

vaikuttamista edistetään nuorisovaltuuston toiminnan ohjauksella ja koordinoinnilla. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa edistetään nuorisopalveluissa erityisesti Rökkikoulun toiminnan ja Harrastamisen Vaasan mallin harrastustoiminnan kautta.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii nuorisotyön moniammatillisen työn tukena. Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston toiminnasta määritellään nuorisolaissa. Nuorisopalvelut on mukana Pohjanmaan poliisilaitoksen ankkuritoiminnassa, joka kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen	Nuorisovaltuuston yleiskokousten lkm Nuorisovaltuuston edustajia lautakunnissa ja muissa toimielimissä	Vaaleilla valitun nuorisovaltuuston toiminta Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen Kysely nuorisotyön palveluista nuorille Lapsi ystävällinen kunta -toimenpiteiden toteuttaminen.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Nuorisotiloilla ja alakoululaisten toiminnassa käyntikertoja Verkkonuorisotyössä ja liikkuvassa nuorisotyössä kohdatut nuoret Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita Etsivässä nuorisotyössä nuorten kohtaamisia Nuorten työpajassa valmentautujia Nuorten työpajassa valmennuspäiviä	Nuorten kohtaaminen sekä ohjaus ja neuvonta Tarjotaan nuorille mielekästä toimintaa vapaa-ajalla

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	397	110	133
Toimintakulut	-2 296	- 2 072	- 2 137
Toimintakate	-1 899	- 1 963	- 2 005
Nettokulut/asukas	27,93	29,00	29,63

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	21,3	27,75	28,75
Määräaikaiset	17,8	1,25	3

Vaasan kaupungin opistot ja Aikuisten perusopetus

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin opistot Kansalaisopisto Alma, sen taiteen perusopetuksen toimintayksikkö TaiKon ja Kuula-opisto tarjoavat vapaan sivistystyön koulutusta ja taiteen perusopetusta Vaasassa, Laihialla ja Isossakyrössä. Toimintamme perustuu yhdenvertaisuuden ja sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehityksen arvoihin sekä uudistavaan yhteistyöhön. Rakennamme Vaasan seudun hyvinvointia tuottamalla vastuullisesti, laadukkaasti ja pitkäjänteisesti sekä lasten ja nuorten että aikuis- ja senioriväestön vapaa-ajan palveluja. Vaalimme elävää kaksikielisyttä, etenemme kohti monikielisyttä.

Kotoutumiskoulutus

Oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetus on Alman tehtävänä. Opiskelijat ovat enimmäkseen maahanmuuttajia. Aikuisten perusopetus noudattaa perusopetuslainsäädäntöä ja se on osa kotoutumiskoulutusjärjestelmää. Kotoutumissuunnitelman mukaista kotoutumiskoulutusta järjestetään myös vapaan sivistystyön koulutuksena, nk. UMAKO-koulutuksena.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Hallitusohjelmaan sisältyy monia tekijöitä, jotka vaikuttavat opistojen toimintaan. Kansalaisopistojen valtionosuuksiin kohdistuva 12,5 miljoonan leikkaus luo paineita Alman rahoitukseen ja kehittämistyöhön: maahanmuuttopolitiikan kiristyminen, maahanmuuttajien kielikoulutuksen yhden putken malliin siirtyminen 2027, aikuisten heikkojen perustaitojen kohentaminen kohti työmarkkinakelpoisuutta kysyy tila- ja osaamisresurssia, uupumuksen torjumiselle ja työhyvinvoinnin lisäämiselle omaehtoisen opiskelun avulla on suuri tarve. Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö uudistetaan. Väestöennusteiden mukaan 0–6-vuotiaiden määrä alkaa kääntyä nousuun 2020-luvun loppupuoliskolla, mikä pitkällä tähtäimellä heijastunee taiteen perusopetuksen kysyntään. Kansainvälistyminen vaatii englanninkielisen palvelun kehittämistä.

Yhteistyötä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tulee tiivistää erityisesti terveydenedistämisen, psyykkisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitämisen näkökulmasta.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaikuttavuustavoitteet:

- alueellinen yhteistyö taidekasvatuksen kehittämisessä
- yhteistyön rajapintojen luominen Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa
- englannin kielen lisääminen palveluketjussa: hallinnollisten aineistojen kääntäminen englannin kielelle, englanninkielisen asiakasviestinnän lisääminen

Tuotantotavoitteet:

- Toimintamuotojen kehittäminen uudistavan yhteistyön suuntaan
- taiteen perusopetuksen opintojen osaamisperusteinen kuvaaminen ja arviointi ja opetussuunnitelmien julkaiseminen ePerusteissa
- tanssinopetuksen järjestämisen tarkastelu ja kehittäminen
- englanninkielisen tarjonnan, palvelun ja viestinnän lisääminen ja parantaminen
- kurssilaisten määrän lisääminen vapaassa sivistystyössä

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Yhteistyön rajapintojen luominen Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa	Asiakasohjaus: palveluohjauksen kautta opiskelevien määrä	Asiakasohjauksen järjestelmien ja keinojen kehittäminen Hyvinvointipalvelun rajapintojen läpikäynti yhdessä hyvinvointialueen kanssa
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Kansalaisopiston kurssilaisten määrän palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle	Kurssilaisten määrä	Kurssitarjonnan kehittäminen Markkinoinnin kehittäminen Asiakaspalvelun ja sähköisen asioinnin kehittäminen
Vetovoimainen Vaasa	Englanninkielisen palvelun parantaminen	Kv-hankkeitten määrä henkilökunnan osallistuminen kielikoulutuksiin Englannin kielinen nettisivusto ja muut julkaisut Englannin kielen käyttö opetuksessa Käännösten määrä	Englanninkielisen palvelun parantaminen Aikuiskoulutuksen kansainvälistyminen Hallinnollisten aineistojen kääntäminen englannin kielelle
Vetovoimainen Vaasa	Veto- ja pitovoimaa taidekasvatuksen avulla.	Yhteistyösopimukset kuntien välillä Yhteistyösopimukset kaupungin taidelaitosten kanssa	Vahvistetaan ja johdonmukaistetaan taidekasvatusta ja -opetusta hanketoiminnan avulla

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1 540	1 611	1 611
Toimintakulut	-6 067	- 6 242	- 6 347
Toimintakate	-4 527	- 4 632	- 4 737
Nettokulut/asukas	66,59	68,44	69,99

Toimintamenot TA 2023 sisältää Vaasan kaupungin opistojen valtionosuuksien korotuksia -198 417 €.

Aikuisten perusopetuksen toimintamenot (1000 €)

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-1 603	-1 739	-1 575
Toimintakate	-1 603	-1 739	-1 575
Nettokulut/asukas	23,58	25,69	23,27

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	47,4	47,4	47,4
Määräaikaiset	23,4	23,4	23,4

HTV luvut

-Vakinaiset ja määräaikaiset

-Ei sivuvirkaiset

-Työllistetyt mukana

Hietalahden Stadion

Toiminta-ajatus

Hietalahden stadion tarjoaa laadukkaat jalkapallon ottelu- ja harjoitteluolosuhteet Vaasassa sekä toimii monipuolisena tapahtumakeskuksena erilaisille yleisötapahtumille. Hietalahden stadion on 100 %:sti Vaasan kaupungin omistama ja sen toiminta on ollut vuodesta 2021 alkaen Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaista. Kaupunginhallituksen yleisjäoston hyväksymän yhteistyösopimuksen mukaisesti stadionin operatiivisesta toiminnasta vastaa Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella (Yj 18.5.2017, § 51). Toimintatulot koostuvat stadionin nimenmyyntioikeuden myynnistä saatavista tuloista. Toimintakulut koostuvat stadionin toiminnan alijäämän kattamisesta. Stadionin nimenmyyntioikeus siirtyi Vaasan Palloseura Oy:lle (Kh 17.1.2022, § 15). Vaasan kaupungin ja Vaasan Palloseura Oy:n välinen nimenmyyntisopimus allekirjoitettiin 16.2.2022.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Uusi talven vakiovuoro systeemi 9.1.-31.5.2023 onnistui erinomaisesti, ja käyttöaste (klo 16–21) oli lähes 100 %. Energian hinnannousu on lisännyt kustannuksia hieman. Tapahtumien määrä stadionilla lisääntynyt edellisvuoteen verrattuna. VIFK:n uuden kentän valmistuminen vähentänyt seuran käyttämiä vuoroja Lemonsoft Stadionilla.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisina. Tapahtumamyynti on lisääntynyt. Vakiovuorosysteemejä on muokattu vastaamaan paremmin seurojen tarvetta vastaavaksi, ja sitä kautta vakiovuoroista saatavat tulot ovat lisääntyneet. Kaikki oheistilat ovat ulosvuokrattu.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	75	6	6
Toimintakulut	-192	- 212	- 212
TOIMINTAKATE	-117	- 206	- 206
Nettokulut/asukas	1,72	3,04	3,04

Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on liikuntalain mukaisesti tarjota esteettömiä ja saavutettavia matalankynnyksen liikuntamahdollisuuksia kaikille kuntalaisille juniorista senioriin sekä kehittää ulkoilun ja arkiliikunnan edellytyksiä, edistää liikuntakulttuuria ja luoda hyvinvointia liikunnan keinoin.

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, kuntalaisten aktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä sekä lisätään ikäihmisten omatoimisuutta. Runsas lajitarjonta sekä eri lajien hyvin huolletut liikuntapaikat vahvistavat Vaasan imagoa liikunnan lippulaivana. Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita ovat lasten ja nuorten, perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Kolmannella sektorilla on keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkoston.

Liikunta ja urheilu ovat keskeisimpiä kohtaamisen edistäjiä, liikunta yhdistää. Yhteiset liikunnalliset harrastukset vähentävät ennakkoluuloja, edistävät kielen oppimista ja sosiaalisten suhteiden rakentamista. Maahanmuuttajien sopeutuminen edellyttää Liikuntapalveluilta ja yhteistyökumppaneilta tarjontaa, joissa eri kansallisuuksien välisiä raja-aitoja ei tunneta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Taloussuunnittelukauden aikana keskitytään toimintaan ja talouden normalisoimiseen Korona epidemian jälkeen. Asiakasvirrat uimahallissa ja muilla liikuntapaikoilla eivät vielä ole palautuneet normaaleille käyttäjämäärä tasoille. Tämä heijastuu luonnollisesti myös tulojen toteutumisessa, niissä olemme vielä budjetoituja tavoitteita jäljessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi 4.11.2019 §293 aloitteen sukupuolitietoisesta budjetoinnin aloittamisesta Vaasassa. Tähän liittyen liikuntapalvelut tulee analysoida määrärahojensa kohdentamista eri sukupuolille talousarviovuoden aikana.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

- monipuolisen liikuntatoiminnan järjestäminen aktivoimaan väestöä eri ikäkausina
- soveltavan liikunnan organisointi vastaamaan vammais- ja pitkäaikaissairaiden tarpeita
- ikääntyvien- ja maahanmuuttajien liikuntapalveluiden kehittäminen
- yhteistyö kolmannen sektorin kanssa, valtakunnalliset ja alueelliset liikuntakampanjat
- liikuntatila- ja aluevarausten hallinnoinnin ja seurayhteistyön kehittäminen
- lasten- ja nuorten liikuntatoiminnan saatavuuden turvaaminen sitä tehostamalla, lisäämällä ja kehittämällä
- koulu-PT-toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen kaupungin kouluissa tukemaan liikunnallisia haasteita omaavien oppilaiden tarpeita
- henkilöstöpalveluiden ja työterveyshuollon kanssa yhteistyössä kehitetyn palvelumuodon laajentaminen ja vakiinnuttaminen. Palvelumuodon tavoitteena on kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnin ja työssä jaksamisen parantaminen sekä sairaspöissaolojen vähentäminen.
- varhaiskasvatuksen liikuntatoiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- uimahallin uinti- ja vesiliikuntatoimintojen tuottaminen, kehittäminen ja markkinointi sekä uinninopetuksen organisoiminen eri ikäisille kohderyhmille, lisäksi kuntosalitoimintaa
- liikuntapaikkojen kehittäminen käytettävissä olevien resurssien mukaan

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Laadukas ja kattava palveluverkko	Avustusta saaneiden yhdistysten lukumäärä Myönnetyt liikunta-avustukset (€) Sisä- ja ulkoliikuntatilaluovutusten määrä (h) Uusien liikuntapaikkojen määrä	Liikuntapalveluiden hallinnoimien liikuntatilojen maksimoiminen
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Uimahallin kävijämäärien kasvattaminen ja vesiliikuntatoiminnan kehittäminen	Uimahallin kävijämäärät Vesijumppien osallistujamäärät Hydrospinning, osallistujamäärät Uimakoulujen osallistujamäärät Alakoulujen uinninopetuksen osallistujamäärät	Uimahallin kävijämäärien säännöllinen seuranta Turvataan uimahallin teknisen huollon toimivuus.
Vetovoimainen Vaasa	Elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta	Terveysliikunnan avointen matalankynnyksen liikuntaryhmien osallistujamäärät Alakouluikäisten uimataito (%)	Monipuolisen liikuntatoiminnan järjestäminen aktivoimaan väestöä eri ikäkausina.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1 344	1 487	1 539
Toimintakulut	-4 968	- 5 132	- 5 207
Toimintakate	-3 624	- 3 646	- 3 668
Nettokulut/asukas	53,30	53,87	54,20

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	19,6	20,3	20,3
Määräaikaiset	14,7	14	14

HTV luvut: Vakinaiset ja määräaikaiset; Ei sivuvirkaiset; Työllistetyt mukana

Museotoiminta

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin museoihin kuuluu helmikuun 2023 alusta neljä kohdetta: Kuntsin modernin taiteen museo, Tikanojan taidekoti, Vanhan Vaasan museo ja Pohjanmaan museo. Vaasan taidehallin toiminnot on vuokrattu Vaasan taiteilijaseuralle ja Valokuvakeskus Ibikselle. Vaasan kaupungin museot on vuoden 2020 alusta saanut alueellisen

vastuumuseon tehtävän, toiminta-alueenaan Pohjanmaan maakunta. Vaasan kaupunki saa korotettua, alueellisiin suoritteisiin sidottua valtionosuutta. Alueellista toimintaa toteutetaan Museoviraston kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti.

Museoiden tehtävänä on kerätä, säilyttää, tallentaa ja esitellä kulttuuriperintöä sekä palvella museoiden yleisöjä. Toiminnan lähtökohta ovat museoiden kokoelmat. Osa kokoelmista on jatkuvasti esillä pitkäkestoisissa näyttelyissä, mutta museot välittävät kulttuuriperintöä järjestämällä myös vaihtuvia näyttelyitä, yleisötapahtumia ja opastuksia sekä omana tuotantona että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Museot tarjoavat aineksia identiteetin rakentamiseen, ne toimivat oppimisympäristöinä, synnyttävät elämyksiä ja mahdollisuuksia yhteisen kokemuksen hetkiin. Kaupungin strategiaan tavoitteisiin museot vastaavat tuottamalla hyvinvointia edistäviä palveluja, jotka lisäävät osaltaan Vaasan veto- ja pitovoimaa ja asukkaiden onnellisuutta. Museoilla on asiantuntijaviranomaisen rooli kulttuuriympäristön hoitoon liittyvissä kysymyksissä. Museoiden tietopalveluita käyttävät ammattitutkijat, yritykset ja yksityiset henkilöt.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kokoelmanäyttelyiden ikä on korkea ja niitä ollaan uudistamassa. Työ on pitkäjänteistä. Pohjanmaan museon näyttelyitä uudistetaan edelleen vähitellen. Naapurissa sijaitsevien viljasilojen purun jälkeen alkaa rakennustyö, joka vaikuttaa huomattavasti museoiden kokoelmiin, arkistoon ja rakennuksiin ja siten myös toimintaan.

Vastuumuseotehtävä aiheuttaa tarvetta tiivistää yhteistyötä maakunnan alueella. Uusia toimintatapoja on kartoitettu ja alettu toteuttaa. Erityisesti digitaalisten palvelujen määrää

lisätään edelleen ja kiertonäyttelytoimintaa kehitetään vastuumuseotehtävän mukaisesti entisten neuvonta- ja ohjaustehtävien lisäksi.

Museoiden julkinen rahoitus on kiristynyt ja oletettavasti kiristyy edelleen. Se asettaa entistä enemmän priorisointitarpeita. Museoiden varasto- ja konservointitilojen suunnittelua ja kokoelmien siirtoja valmistellaan ja ne etenevät toimintavuonna.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelman tavoitteet liittyvät erityisesti strategian kohtiin Hyvinvoiva ja osaava Vaasa ja Vetovoimainen Vaasa. Kulttuuri- ja liikuntaohjelma ohjaa osaltaan museoiden toimintaa.

Tavoitteena strategian ja Kulttuuri- ja liikuntaohjelman mukaisesti ovat julkisen taiteen toimintaperiaatteiden muotoileminen, varasto- ja konservointitilan edistäminen sekä lasten ja nuorten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen, mihin liittyy myös Lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteiden huomioon ottaminen. Digitaalisten palveluiden lisääminen parantaa saavutettavuutta ja kuuluu myös vastuumuseotehtävään. Tavoitteita edistetään yhdessä ulkoisten ja sisäisten kumppanien kanssa.

Näyttelyitä pyritään entistä enemmän tuottamaan omista kokoelmista, joskin henkilöresurssin vähäisyys asettaa tähän suuria haasteita. Vanhan Vaasan museota uudistetaan vuosittaisin pienin toimin. Julkisen taiteen hankkeita edistetään hankinnoin ja konservoinnein. Museoiden vaihtuvien näyttelyiden määrää on vähennetty, jotta se vastaisi käytössä olevia resursseja. Taidehallin toiminta siirtyy kokonaan yhdistyksille.

Museopedagogista toimintaa edistetään rakentamalla yhteistyötä erityisesti lasten ja nuorten parissa tehtävässä työssä Vaasan kaupungin strategian mukaisesti. Museovierailujen on tutkimuksissa todettu lisäävän kokijan elämänlaatua ja hyvinvointia.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Näyttelytoiminnan kehittäminen	Yksi toteutettu perusnäyttelyuudistus	Kehitetään näyttelyiden sisältöjä, tuotantoa ja toteutustapoja.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Kustannustehokas palveluiden tuottaminen	Toteutuneet yleisölle suunnatut tapahtumat	Monipuolisten kulttuuriperintöön liittyvien palveluiden tarjoaminen. Asiakkaiden kuunteleminen heitä koskevien palveluiden tuottamisessa. Uusien asiakasryhmien tavoittaminen ja kiinnostuksen herättäminen museopalveluja kohtaan. Uusien yleisöjen aktiivinen etsiminen
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Julkisen taiteen toimintaperiaatteiden muotoileminen		Kirjoitetaan toimintaperiaatteet auki ja saatetaan asianosaisille tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	327	396	447
Toimintakulut	-3 494	- 3 636	- 3 779
Toimintakate	-3 167	- 3 241	- 3 333
Nettokulut/asukas	46,58	47,89	49,25

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	30	31	32
Määräaikaiset	10	8	1

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminta-ajatus

Lukutaidon ja elävän kaupunkikulttuurin puolustaja

Tuotamme asukkaille sivistyksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin palveluja, sekä tuemme elävää kaupunkikulttuuria. Vastuullamme ovat lukutaidon ja -ilon sekä yleisen kulttuuritoiminnan edistäminen, hakeutuvat kulttuuri- ja kirjastopalvelut, taidelaitosten yhteistyön koordinointi, kulttuuritoimijoiden tukeminen sekä tapahtumatoiminta.

Kulttuuripalveluissa kehitämme ja tuotamme kaupunkiin monipuolista kulttuuritarjontaa sekä luomme mahdollisuuksia kulttuurityölle. Tehtävämme on lisätä kaupunkilaisten kulttuurihyvinvointia sekä edistää kulttuurin yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta. Kulttuuripalvelut vastaa kaupungin yleisen kulttuuritoiminnan kehittämisestä ja koordinoinnista.

Kirjastopalveluissa takaamme jokaisen kuntalaisen sivistykselliset perusoikeudet tarjoamalla käyttöön monimuotoiset aineistot, kokoontumistiloja, laadukkaan asiakaspalvelun ja maksuttomat tapahtumat. Toimimme osana kansallista ja kansainvälistä kirjastoverkkoa sekä hoidamme alueellista kehittämistehtävää Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Kirjastopalvelun osalta toimintaympäristössä on ollut jo pidemmän aikaa kaksi trendiä; tarve kirjastosta monipuolisena tilana ja palveluna on muuttunut, ja toisaalta perinteisen lainauksen rinnalle ovat tulleet kilpailevat, maksulliset e- ja äänikirjapalvelut. Nämä vaikuttavat toimintaan ja lainaajamääriin. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän tulee kulttuuri- ja kirjastopalveluissa mm. tehdä aktiivisempaa yleisötyötä, kehittää ja panostaa kulttuurikasvatus- ja pedagogiseen työhön sekä tuoda toimintamme sisältöä ja palveluja näkyvämmiin ja monipuolisemmin esiin.

Väestörakenteen muuttuessa meidän tulee huomioida vahvemmin myös mm. ikääntyneiden ja vieraskielisten asukkaiden palveluiden tarve. Kaupunkistrategian mukaisesti mm. lapsiystävällinen kunta -malli, toimivat peruspalvelut, onnelliset ja hyvinvoivat asukkaat sekä merellinen kulttuuri- ja liikuntametropoli määrittävät ja luovat toimintaympäristöämme ja tavoitteitamme. Toimintaympäristöä määrittää myös kestävän kehityksen periaatteet.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on rakentamassa hyvinvoivaa, kestävä ja vetovoimaista kuntaa aktiivisessa yhteistyössä muiden tulosalueiden ja toimijoiden kanssa yli sektorirajojen. Huolehdimme siitä, että tulosalueen lakisääteiset tehtävät toteutetaan ja että alueellista kehittämistehtävää viedään vahvasti eteenpäin.

Palvelusuunnitelma sisältää:

- Kulttuuri- ja liikuntaohjelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin vastaaminen
- Lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttaminen tulosalueen osalta
- Matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen ja aktiivinen yleisötyö
- Lukutaidon ja -ilon aktiivinen edistäminen sekä saavutettavat palvelut: kansallisen lukutaitostrategian edistäminen, moni- ja medialukutaidon edistäminen, monipuolinen pedagoginen toiminta, digitaaliset palvelut, hakeutuvan toiminnan edistäminen.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Kestävä kehitys osana toimintaa	Muovituksen väheneminen, % Koulutuksien osallistujamäärä Hiilijalanjalan mittaaminen, vertailu edelliseen %	Kirjastoaineiston muovituksen merkittävä vähentäminen Vihreä kirjasto -konseptin edistäminen ja hyödyntäminen Alueellisen kehittämistehtävän kautta nostetaan kestävä kehitys esiin henkilökunnan koulutuksissa sekä

			toimintasuunnitelmassa painopisteenä Sosiaalisesti kestävä toiminnan toteuttaminen tulosalueella
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Lukutaidon ja lukuharrastuksen edistäminen	Pedagoginen toiminta, osallistujat Kokoelmapolitiikka valmis, kyllä/ei E-aineiston käyttö Lainajaat Kokonaislainaus/asukasluku Kirjastojen kävijät Lainat Aineiston hankintamäärä: hankinnat/asukasluku/1000 Aktiiviset asiakkaat, %	Kansalliseen lukutaitostrategiaan vastaaminen tulosalueen näkökulmasta Kokoelmapolitiikan päivittäminen Perheiden, työikäisten ja muun kielisten lukemisen edistämistyön vahvistaminen Kirjaston projektien tulosten ja toimintojen liittäminen vakitoimintaan
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Kulttuuri ennaltaehkäisevänä voimana ja hyvinvoinnin lähteenä	Lapsiryhmien lkm kulttuuripolun ja KOPSin piirissä Kotipalveluasiakkaiden ja pienlaitosten määrä Kaikukortin käyttöaste Kaikukorttien jaettu määrä Kulttuurikummi- ja -kavereiden määrä	Rajapintayhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa Lapsiystävällinen kunta -mallin toteuttaminen tulosalueen osalta Varhaiskasvatuksen kulttuuripolun vakiinnuttaminen ja perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman kehittäminen Kaikukortti- ja kulttuurikaveritoiminta
Vetovoimainen Vaasa	Elävä kaupunkikulttuuri	Tapahtumien määrä Julkisen taiteen projektien määrä Tilojen käyttöaste Vuokratukea saavien määrä (vanha Opistotalo)	Aktiivinen toiminta eri kaupunginosissa Kaupunkiympäristön ja tilojen viihtyisyyden lisääminen taiteen keinoin Tulosalueen tilojen kehittäminen monipuolisiksi tekemisen ja kokemisen paikoiksi Vanhan Opistotalon toiminnan käynnistäminen kohti kulttuuritaloa ja vuokratuen toimivuus

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	646	532	557
Toimintakulut	-5 883	- 5 944	- 5 995
Toimintakate	-5 237	- 5 412	- 5 439
Nettokulut/asukas	77,03	79,96	80,37

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	55,5	64	62,37
Määräaikaiset	10,2	0	0

Vaasan kaupunginorkesteri

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginorkesteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia musiikkielämyksiä sekä luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Orkesterin toimintaa ohjaa Vaasan kaupungin strategia.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Vaasan kaupunginorkesteri tulee konsertoimaan vuonna 2024 kaupungintalon lisäksi kaupunginteatterilla, Vaasan-, Mustasaaren-, Kokkolan kirkoissa sekä Seinäjoki-salissa. Jatkamme yhteistyötä Korsholman musiikkijuhlien ja Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien sekä RUSK festivaalin kanssa. Jatkamme yhteistyötä myös Vaasa Baroque'in kanssa, mikäli he saavat tuotannolle lisärahoituksen.

Osana laajentunutta yleisötyötä tuleamme esiintymään mm. uimahallissa ja after work tyypisissä matalan kynnyksen tilaisuuksissa.

Suunnitelmissa on, että kesälle luomme jälleen pop-up tyypisiä ohjelmia ympäri kaupunkia.

Osallistumme myös kaupungissa tapahtuviin valtakunnallisiin tapahtumiin kuten Herättäjä juhlat heinäkuussa 2024.

Toiveenamme on, että ulkoilmakonsertti on mahdollista toteuttaa heinäkuussa -24 siten, että saamme uuden yhteistyökuvion Uumajasta tulevan artistin kanssa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

- korkeatasoinen, monipuolinen ja eri kohderyhmät huomioon ottava konserttitoiminta
- alueellinen toiminta kaksikielisellä Pohjanmaalla: Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen
- poikkitaiteellinen ja organisaatiot ylittävä kaupallinen yhteistyö
- kansainvälinen toiminta ja Uumaja yhteistyön vahvistaminen
- yleisötyöprojektit ympäri kaupunkia
- Kansainvälinen Jorma Panula Kapellimestarikilpailu ja -kurssi
- kesälle 2024 uusia laajemmin kaupungille levittyviä tapahtumia

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Alueellinen yhteistoiminta	Tapahtumien määrä Kävijämäärä	Yhteistyökumppanuudet Pohjanmaan alueella vuonna 2024
Vetovoimainen Vaasa	Vaasalaisten kaupunginorkesteri	Esiintymisten määrä Kävijämäärä	Yleisötyön ja pienyhtyeiden esiintymiset ympäri kaupunkia. Tapahtumat ovat joko ilmaisia tai hyvin edullisia, joten ne edistävät saavutettavuutta ja sosiaalista tasa-arvoa.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	266	179	188
Toimintakulut	-2 417	- 2 282	- 2 401
Toimintakate	-2 151	- 2 103	- 2 213
Nettokulut/asukas	31,64	31,07	32,70

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	32	35	35
Määräaikaiset	4	1	0,25

Vaasan kaupunginteatteri

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginteatteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia teatteriesityksiä ja luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ ammattiteatterina ja taidelaitoksena.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Teatteriravintola Kulman remontti on valmistunut syksyllä 2023 ja teatterin työtilojen remontointi jatkuu suunnitellusti vuosina 2024–2025. Tulevat remontit eivät vaikuta esitystoimintaan.

Vaasan kaupunginteatteri tekee yhteistyötä alan korkeakoulujen ja kaupungin eri tulosyksiköiden kanssa.

Tiivistetään yhteistyötä Wasa Teatterin kanssa ja hyödynnetään myös teknisen henkilöstön osaamista.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaasan kaupunginteatterin tavoitteena on tuottaa monipuolisia, taiteellisesti korkeatasoisia teatteriesityksiä, jotka taiteellisin kokonaisuuksina tuovat katsojille elämyksiä ja herättää kiinnostusta teatteritaidetta kohtaan. Kaupungin keskeisenä kulttuurilaitoksena teatteri osaltaan vahvistaa kuvaa Vaasasta vetovoimaisena kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ ammattiteatterina ja taidelaitoksena.

Teatterin tavoitteena on tuottaa vuoden 2024 aikana 6 uutta ensi-iltaa ja saavuttaa 43 000 katsojaa. Teatterin toimintaa ohjaa sen luonne ammattitaidelaitoksena, joka velvoittaa korkeatasoisten teatteriesitysten tuottamiseen.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vetovoimainen Vaasa	Kaupunginteatteri tuottaa korkeatasoisia suomenkielisiä ammattiteatteriesityksiä.	Ensi-iltojen määrä Katsojamäärä Näytösten määrä	Laadukas ohjelmistosuunnittelu.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	1 146	1 190	1 153
Toimintakulut	-5 430	- 5 455	- 5 745
Toimintakate	-4 284	- 4 265	- 4 592
Nettokulut/asukas	63,01	63,02	67,85

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	43	42	43
Määräaikaiset	126	75	65

2.3. Kaupunkiympäristön toimiala

Toimialan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluu kaupunkiympäristön suunnittelu, rakentaminen, hoito, suojeleminen ja valvonta. Toimiala vastaa kaavoituksesta, logistiikasta ja liikenteestä. Toimialalle kuuluvat vesi- ja jätevesihuolto. Kaupunkiympäristö vastaa kaupungin kiinteistönpidosta ja maaomaisuuden hallinnasta sekä energia-asioista. Toimialalla on myös valvonta- ja suojelurooli. Se huolehtii jäte- ja ympäristöhuollon viranomaistehtävistä, rakennustarkastuksesta ja pysäköinninvalvonnasta.

Keskeiset toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristössä tapahtuu isoja muutoksia, kun mm. Vaasan sataman infra ja pysäköintilaitokset (pl. Raastuvankatu 27) siirtyvät yhtiöiden hoidettavaksi. Laajametsän suurteollisuushankkeen kadunrakentaminen ja hulevesityöt on valmistuneet ja alue odottaa rakentajia. Kaavoituksessa valmistellaan keskustan ja keskustaan liittyvien ydinalueiden kehittämistä ja täydennysrakentamisen mahdollistamista mm. Wärtsilältä vapautuvan, Vöyrinkaupungin konepaja-alueella. Alue on yksityisessä omistuksessa ja kiinteistötoimessa valmistaudutaan mittaviin maankäyttösopimusneuvotteluihin. Vaasan kokonaisyleiskaavan 2040 ja viheraluejärjestelmän päivitys työllistää tulevana vuosina. Lisäksi on useita muita julkisen hallinnon ja yksityisten yritysten investointihankkeita eri puolilla kaupunkia.

Kestävän liikkumisen ohjelmalla tähdätään hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä. Panostetaan joukkoliikenteen saavuttaman hyvän palvelutason vakiinnuttamiseen ja lihasvoimalla liikkumiseen. Pyöräilyn kokonaiskehittäminen on edelleen käynnissä ja vaskiluodon laatukäytävän toteutus aloitetaan 2024. Elinympäristön turvallisuuden ja viihtyvyyden panostetaan. Painopisteenä on myös

kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen, mikä huomioidaan investoinneissa. Tavoitteena on energiakäytön optimointiprojektin toteutus osallistamalla pilottiprojektiin.

Korjausvelan hallinta on kaupungilla haasteena. Korjausvelkaa kertyy sekä kiinteistöissä että kunnallisteknisen infran verkostoissa (mm. katu-, vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostoissa). Korjausvelan hallintaan pystytään panostamaan infran osalta nyt enemmän, kun mm. Laajametsän teollisuusalueen kaltaisia suurinvestointeja ei ole suunnitteilla tulevalle vuodelle. Tulossa olevat energian käyttöön ja -tehokkuuteen vaikuttavat direktiivit kuitenkin lisäävät jatkossa investointitarpeita sekä haasteita korjausvelan hallintaan toimitilahallinnassa. Myös rakennusten ikärakenne luo paineita korjausvelan hallintaan. Kaupungin investointiohjelmassa on tasapainoiltava kestävästi uus- ja korjausinvestointien välillä.

Lähivuosille on suunnitteilla Veden suurimpana investointina Pilvilammen vesilaitoksen otsonointi- ja aktiivihililaitoksen rakentaminen. Alueellisen vesihuollon yleissuunnitelma tulisi myös päivittää ELY-keskus vetoisesti.

Uuden rakentamislain voimaantulo (1.1.2024) vaikuttaa monen tulosalueen toimintaan ja edellyttää kouluttautumista ja tiedonhallinnan suunnittelua. Hallitusohjelman kautta maankäytönsuunnittelun toimintaympäristöön vaikuttaviin muutoksiin tulee varautua ja muuttuvat käytännöt ottaa haltuun.

Tämä kaikki tarkoittaa yhteistä tekemistä suurelle joukolla toimialan henkilöstöstä. Toteutumassa on merkittäviä elinkeinoelämän muutoksia, että ne huomioidaan henkilöstöresurssien mitoituksessa, osaamisen kehittämisessä ja asioiden priorisoinnissa sekä investointirahoituksen painopisteissä.

Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaistoimintaa, joka edistää, ohjaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta ja kunnassa tarvittavasta yleisestä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Rakennusvalvonta tekee pitkäjännitteistä yhteistyötä rakennusalan eri toimijoiden kanssa, joita ovat mm. rakennushankkeeseen ryhtyvät, suunnittelijat, hankkeen toteuttajat, muut viranomaiset, elinkeinoelämä, koulutus- ja tutkimuslaitokset. Rakennus-, toimenpide- ja purkulupien

ohella rakennusvalvonta käsittelee suunnittelutarveratkaisut ja poikkeamiset. Rakennusvalvonnan toimintaan vaikuttavat suhdannevaihtelut viiveellä. Manuaalisesta käsittelyprosessista siirrytään lähes kokonaan sähköiseen prosessiin.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Rakennusvalvonta jatkaa laadunohjausta niin neuvonnalla kuin joka syksyisellä rakentajille suunnatulla luento- ja keskusteluillalla. Ennako-ohjaukselle varataan aikaa. Sähköisen asioinnin ja arkistoinnin käyttöä pyritään edistämään ja sen käyttöosuutta edelleen kasvattamaan. Huolehditaan osaamisesta ja ammattitaidosta riittävällä koulutautumisella.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Osaava ja hyvä asiakaspalvelu.	Asiakaspalautteet. Prosessien nopeus.	Riittävä koulutus, verkostoituminen ja valmentava johtaminen.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Tasapainoinen talous. Omarahoitusosuus kolmen vuoden keskiarvona 95–100 %.	Omarahoitusosuuden keskiarvo %	Määrärahaseuranta, tavoitteellinen työskentely tulojen ja omarahoitusosuuden saavuttamiseksi.
Vetovoimainen Vaasa	Edistää ja ylläpitää hyvää ja toimivaa rakennettua ympäristöä	Asukastyytyväisyys	Laadunohjaus ja ennakkoneuvottelut. Nopea prosessi. Rakennetun ympäristön valvonta.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	786	877	870
Toimintakulut	-784	-870	-903
Toimintakate	2	7	-33
Nettokulut/-tuotot/ asukas	+0,03	+0,10	0,49

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	10,1	11	11
Määräaikaiset	0,4	0	0

Ympäristön suojelu

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää elinympäristön terveellisyttä ja viihtyisyyttä sekä luonnon ekologista monimuotoisuutta ja kestäväää kehitystä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Yksikön tehtävänä on huolehtia eri laeissa säädetyistä kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelun tehtävistä. Keskeisimpiä tehtäväkokonaisuuksia ovat jätehuollon, ilmansuojelun ja vesiensuojelun viranomaistehtävät.

Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusten käsittely sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Ympäristön tilan seuranta, tutkimusten ja selvitysten tekemistä jatketaan määrärahojen puitteissa. Ilmanlaadun mittauksia jatketaan yhteistyösopimuksen mukaisesti yhdessä energiantuotantolaitosten, teollisuuden sekä naapurikuntien kanssa. Osallistutaan edelleen valtakunnalliseen siitepölyseurantaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta on keskeistä henkilöstön määrän ja muiden resurssien ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että ne ovat riittävät yksikön vastuulla olevien tehtävien suorittamiseen.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Hyvä ilmanlaatu	Ilmanlaatu normien ylityksiä alle 10/v Mittausten ajallinen kattavuus yli 90 %	Ilmanlaadun jatkuvatoiminen tarkkailu
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Ympäristönsuojelun tehtävien tasokas ja riittävän kattava hoitaminen.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuttaminen

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	103	100	85
Toimintakulut*	-469	-652	-530
Toimintakate	-366	-552	-445
Nettokulut/asukas	5,38	8,16	6,58

*sisältää ympäristöterveydenhuollon varautumismäärärahan 2024: 36 600 euroa.

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	3	4	5

Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue

Toiminta-ajatus

Yksikön tehtävänä on vastata terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian alueella. Terveysvalvonnan nettomenot kohdistetaan yhteistoiminta-alueella kuntien asukasluvun perusteella.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusasioiden käsittely, epidemioiden selvittäminen, asumisterveysasiat sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Yksiköntehtävänä on vastata terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian alueella.

Terveysvalvonnan nettomenot kohdistetaan yhteistoiminta-alueella kuntien asukasluvun perusteella.

Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta on keskeistä henkilöstön määrän ja muiden resurssien ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että ne ovat riittävät yksikön vastuulla olevien tehtävien suorittamiseen.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Elintarvikevalvonnan ja terveydensuojelun tehtävien laadukas hoitaminen	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisaste	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuttaminen

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	224	226	215
Toimintakulut	-487	-528	-548
Toimintakate	-263	-301	-333
Nettokulut/asukas	3,87	4,45	4,92

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	9	9	9

Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue

Toiminta-ajatus

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluista, eläinsuojelusta ja muista kunnalle säädetyistä eläinlääkintähuollon tehtävistä.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Eläinlääkinnän toiminta on ollut haasteellista eläinlääkäripulan vuoksi. Sijaisten ja vakituisten saatavuus on erittäin vaikeaa ja on jouduttu turvautumaan ostopalveluihin päivystysaikoina. Päivystyspalveluiden ostoa joudutaan todennäköisesti jatkamaan myös vuonna 2024.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Eläinlääkintähuolto järjestetään yhteistoimintana Vaasan ja Laihian kuntien kesken. Eläinlääkintä jakautuu kolmeen yksikköön: Vaasan toimipiste, Laihian toimipiste ja päivystystoiminta.

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkintäpalvelujen saatavuudesta. Päivystysaikana palvelut järjestetään yhteistyössä Mustasaaren ja Vöyrin kanssa. Päivystysaikana tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös Maalahti-Korsnäs-kuntayhtymän, Närpiön ja Kristiinankaupungin muodostaman päivystysalueen kanssa.

Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläinsuojelulain valvonnasta, ennaltaehkäisevästä eläinlääkintätyöstä, tarttuvien tautien vastustuksesta ja kunnan velvollisuudesta huolehtia irrallaan tavattujen lemmikkieläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Eläinlääkintähuolto neuvoo, tiedottaa ja antaa lausuntoja toimialaansa liittyvissä asioissa, ja ohjaa tarvittaessa erikoiseläinlääkäritasoista apua tarvitsevat asiakkaat eteenpäin.

Eläinlääkinnän kustannukset kohdennetaan Vaasan ja Laihian kesken €/käynti -perusteella.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Peruseläinlääkäripalveluiden ympärivuorokautinen saatavuus	Poikkeamat palvelun saatavuudessa	Yhteistoiminta päivystysalueen kuntien eläinlääkäreiden sekä yksityisten eläinlääkäriasemien kanssa.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	141	217	154
Toimintakulut	-400	-463	-418
Toimintakate	-259	-246	-264
Nettokulut/asukas	3,81	3,63	3,90

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	4	4	4

Vaasan Seudun Jätelautakunta

Toiminta-ajatus

Vaasan seudun jätelautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena Vaasan seudulla ja vastaa jätehuollon kehitys- ja seurantatehtävistä jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaisesti. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu mm. jätehuolto- ja lietetyhjennysrekisterien ylläpitäminen, jätehuoltomääräykset, jätehuollon palvelutason hyväksyminen, jätetaksan hyväksyminen, valvontatehtävät sekä vastuu jätepoliittisen ohjelman laadinnasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Jätelainsäädäntöä ja jätehuoltomääräyksiä on uudistettu vuosien 2021–2022 aikana, muutokset tuovat mukanaan muutamia muutoksia jätelautakunnan toimintaan. Kotitalouksien pitää nyt muun muassa ilmoittaa jätehuoltoviranomaiselle biojätteen kompostoinnista. Kotitalouksille muutokset tarkoittavat etupäässä laajentuvaa jätteiden lajittelua. Jätehuoltoviranomainen valvoo myös järjestettyyn jäte- ja lietekuikutukseen liittymistä. Tyhjennysten määrä on hieman lisääntynyt viime vuosien aikana. Maailmantilanne nousseine kustannuksineen ja se, että kotitalouksilla on käytössään vähemmän varoja, saattavat myös vaikuttaa liittymisprosenttiin tulevaisuudessa, kun kotitaloudet pyrkivät leikkaamaan kulujaan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Jätelautakunnan tehtävä on hoitaa kuntien laissa säädetyt viranomaistehtävät jätehuollon toiminta-alueella. Toiminta-alueen kunnat ovat yhteistyösopimuksen myötä perustaneet yhteisen jätelautakunnan. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu jätehuoltomääräyksiä hyväksyminen, jätehuoltomääräysten poikkeamien myöntäminen, jätteenkuljetusjärjestelmistä päättäminen poltettavan jätteen ja asumislietteen osalta, jätetaksan hyväksyminen, jätemaksumuistutusten käsitteleminen, jätemaksujen tarkistamisesta päättäminen, jätehuoltorekisterin ylläpitäminen sekä palvelutasosta ja jätteenkeräyspaikoista päättäminen.

Jätelautakunnan päätökset tehdään jätelautakunnan kokouksissa tai virkamiespäätöksinä. Joissakin asioissa päätäntävalta on siirretty jätehuoltopäällikölle, mutta suurista suuntaviivoista päätetään jätelautakunnan kokouksissa. Toivomme, että asiakkaamme voivat joustavasti ja nopeasti toimittaa asiansa jätelautakunnassa. Asiakkaat voivat ottaa yhteyttä jätelautakuntaan puhelimitse sekä sähköpostin, kotisivun ja postin kautta. Tavoite on saada yhä enemmän hakemuksia sähköisessä muodossa ja taata kohtuullinen käsittelyaika. Tulosalueen riskeistä tehdään kartoitusta kerran vuodessa sekä riskien seuranta vuoden aikana. Vuonna 2018 aikana alkoi kompostien tarkastus. Vuonna 2024 tehdään vähintään 1000 kompostitarkastusta. Virkamiespäätöksiä koskevaa päätöksentekoprosessia tulee kehittää sen nopeuttamiseksi ja koko päätösketjun laadun turvaamiseksi.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen	Liittymisprosentti on yli 98 %	Kehotuskirjeitä lähetetään jatkuvasti uusille liittymättömille kiinteistöille.
Hiilineutraali Vaasa 202X	Järjestettyyn lietteenkuikutukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen	Liittymisprosentti on yli 85 %	
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Sähköisten prosessiemme kehittäminen ja parantaminen virkamiespäätöksiä koskevien päätösten tekoprosessin nopeuttamiseksi	Sähköisessä muodossa saapuvien hakemusten lukumäärä lisääntyy. Nopeampi päätöksentekoprosessi.	Ohjelmia ja sähköisiä palveluja tulee kehittää ja päivittää sisäisen päätöksentekoprosessin nopeuttamiseksi ja laadun turvaamiseksi.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	228	258	325
Toimintakulut	-228	-258	-325
Toimintakate	0	0	0
Nettokulut/asukas	0	0	0

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	2	2	2
Määräaikaiset	0,2	0,3	1

Yhteispalvelut

Toiminta-ajatus

Yhteispalvelut toimii suoraan kaupunkiympäristölautakunnan alaisena palveluyksikkönä. Yhteispalveluiden kautta hoidetaan tehokkaasti kaupunkiympäristön toimialan keskitettyjä

kustannuksia. Se on yksi toimialan ohjaustyökalu. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan määrärahat ovat budjetoituna Yhteispalveluissa.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-343	-341	-338
Toimintakate	-343	-341	-338
Nettokulut/asukas	5,05	5,04	4,99

Kaavoitus

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen ydintehtävänä on tuottaa kaupungin strategisia tavoitteita toteuttavia kaupunkisuunnitelmia ja kaavoja sekä niihin liittyviä selvityksiä. Vuorovaikutteisella suunnittelulla ja suuntaa antavalla ohjeistuksella luomme edellytyksiä ekologisesti kestävien, toimivien, turvallisten ja viihtyisien elinpiirien rakentamiselle kaupungin ja kaupunkiseudun asukkaille, yrityksille ja eri toimijoille.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

"Pohjolan energiapääkaupunki -virtaa hyvään elämään" vision ja strategian toteuttaminen edellyttää, että myönteinen työpaikka- ja väestökehitys jatkuu ja että sille luodaan kaavoituksella edellytykset. Vetovoimaisuuden, viihtyvyyden, toimintaedellytysten ja asukkaiden osallisuuden ylläpito ja kehittäminen luovat asukkaiden ja yritysten hyvinvointia. Hallitusohjelman kautta maankäytönsuunnittelun toimintaympäristöön vaikuttaviin muutoksiin tulee varautua ja muuttuvat käytännöt otetaan haltuun.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaavoitus huolehtii kaupungin yleis- ja asemakaavoituksesta, maisema- ja viheraluesuunnittelusta sekä muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tehtävistä.

Kaavoituksen toiminnan painopistealueina vuodelle 2024 ovat:

- Vaasan yleiskaava 2040 ja viheraluejärjestelmä
- Vaasan keskustan ja keskustaan liittyvien ydinalueiden kehittäminen ja täydennysrakentamisen mahdollistaminen (mm. Vöyrinkaupungin konepajan alue ja muut ranta-alueet, Klemettiä eteläinen)
- Kaupunkiosakeskusten vahvistaminen (palvelut, liikenne, koulu, viheryhteydet, muuttuvat käytöt)
- Työpaikkakeskittymien kehityshankkeiden ja toimintaedellytysten turvaaminen
- Strategisten ohjelmien laadintaan osallistuminen
- Viheralueverkoston ja kaupunkiluonnon toimivuuden turvaaminen ja kehittäminen
- Hulevesien hallinnan edistäminen
- Laadukkaan, ilmastollisesti kestävä ja monipuolisen kaupunkiympäristön kehittäminen
- Pyöräilyn laatukäytäväverkoston mahdollistaminen

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Tiivis yhdyskuntarakenne. Hiilinielujen määrän laadullinen parantaminen. Pyöräilyn laatukäytäväverkoston kaavallinen mahdollistaminen. Kaupunkiosakeskuksien asemakaavojen tarkistaminen. Uusiutuvan energian mahdollistavien hankkeiden edistäminen. Yleiskaavatyössä huomioidaan joukkoliikenteen edellytysten parantaminen.	Pitkässä mittakaavassa autoistumisen määrän kehitys. Pyöräilyn laatukäytävähankkeiden toteutuminen. Uusien/kehittävien hiilinielujen määrä	Mahdollistetaan kaavallisesti pyöräilyn laatukäytävän parantamisen kohteita. Ristinummen ja Länsiniityn keskustojen asemakaavoittaminen. Yleiskaavatyössä liikenteen tavoiteverkkotyön edistäminen.
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Vuorovaikutteinen, sujuva ja oikeudenmukainen kaavoitusprosessi.	Osallistuminen kaavaprosessiin ja valituksettomat asemakaavat.	Osallistava ja lainmukainen kaavaprosessi.

Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Kehitystä tukeva kaavavaranto ja varautuminen kehitysprojekteihin. Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne, järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Kaavavarannon ja kehitysprojektien määrä, mato-ohjelman tavoitteissa pysyminen.	Kaavatarpeiden ennakointi ja toteuman seuranta.
Vetovoimainen Vaasa	Väestönkasvu	Ohjelmissa pysyminen	Toteutetaan maankäytön toteuttamisohjelmaa ja kaavoituskatsaukseen nostettuja hankkeita
Vetovoimainen Vaasa	Turvallinen, terveellinen, viihtyisä, omaleimainen ja ekologisesti toimiva ympäristö.	Asukas- ja työpaikkamäärän kehitys.	Kaavojen ja yleissuunnitelmien kautta luodaan puitteet, joilla aikaansaadaan tavoitteet.

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	75	50	50
Toimintakulut	-1 883	-2 070	-2 023
Toimintakate	-1 808	-2 020	-1 973
Nettokulut/asukas	26,59	29,85	29,15

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	21,1	23	23
Määräaikaiset	2,4	0	0

Kiinteistötoimi

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on luoda edellytykset toiminnallisesti ja yhdyskuntataloudellisesti kilpailukykyiselle kaupunkirakenteelle huolehtimalla kaupungin maapolitiikan ja asunto-olojen kehittämisestä, maaomaisuuden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatiedon hallinnan kehittämisestä ja kartastotehtävistä, kiinteistömuodostus- ja mittaus tehtävistä sekä kiinteistörekisterin pidosta.

Tulosalue jakautuu neljään tulosityksikköön: tonttipalvelut, asumispalvelut, paikkatietopalvelut sekä kiinteistö- ja mittauspalvelut.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintaympäristön muutokset:

- Kaupunkirakenteen tiivistäminen, ilmasto- ja energiavoitteet sekä kuntatalouden vaatimukset korostavat entisestään maapolitiikan strategista merkitystä.
- Maankäyttö-, sosiaali- ja asuntopolitiikan yhteensovittamisen vaatimus korostuu.
- Paikkatietojärjestelmien strateginen merkitys ja käyttömahdollisuudet lisääntyvät.
- Kaupunkimittauksen ja kiinteistömuodostuksen perustehtävä kaupunkirakentamisen alustana säilyy muuttumattomana.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeiset vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteet sekä kehittämisen painopisteet 2024–2026

Kiinteistötoimen palvelut:

- Maapoliittinen strategiatyö, maaomaisuuden hallinta/tonttilaitoksen ylläpito, maanhankinta/-luovutus
- Asuntotuotannon ohjaus/asuntopolitiikka, asumisen viranomaisasiat, avustukset
- Kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito- ja kehittäminen sekä kartastot
- Kiinteistömuodostus, maasto- ja rakennusvalvontamittaukset

Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka

- Aktiivinen maanhankinta
- Aktiivinen tonttitarjonta
- Tehokas sopimustoiminta
- Kaupungin käytöstä poistuvien alueiden/kiinteistöjen kehittäminen
- Ilmasto- ja energiastrategian edistäminen maapolitiikan keinoin
- Keskusta-alueiden ja vanhojen yritysalueiden uudistumisen edistäminen
- Ajantasainen hintapolitiikka – maaomaisuuden tuoton parantaminen
- Maaomaisuuden hallintajärjestelmän parantaminen

Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopolitiikka

- Kaupungin asuntopolitiikan järjeistämisen
- Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen
- Monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan varmistaminen
- Hissirakentamisen edistäminen / ikääntyneiden asumisen kehittäminen / esteettömyyden edistäminen
- Hallinnon rajat ylittävät asuntoalueiden kehittämishankkeet

Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä

- Kaupungin paikkatietolinjausten kehittäminen, selkeyttäminen ja toteuttaminen
- Sähköisten palvelujen käyttöönoton tukeminen
- Vuorovaikutteinen ja rakennemuutoksia ennakoiva toiminta
- Aineistojen laadun parantaminen
- Uusien teknologioiden käyttöönotto
- Seudullisten paikkatietoaineistojen kokoaminen
- 3D-kaupunkimallin kokoaminen eri aineistoista

Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus

- Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen
- Toimintaprosessien tehostaminen
- Uuden tekniikan täysimääräinen hyödyntäminen

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Vetovoimainen Vaasa	Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka.	Maavaranto Tonttitarjonta vs. kysyntä Keinovalikoiman laajuus ja vaikuttavuus	Aktiivinen maanhankinta Kysyntää vastaava tonttitarjonta Energia- ja ilmastotavoitteiden edistäminen maapolitiikan keinoin
Vetovoimainen Vaasa	Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopoliittika.	Raportti 1krt/vuodessa Asuntomarkkinakatsaus 1 krt/vuodessa Uusien hissien ja esteettömyysavustusten lkm	Asuntopoliittisen ohjelman seuranta Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen Hissirakentamisen ja esteettömyyden edistäminen
Vetovoimainen Vaasa	Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus.	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen Mittausprosessin laatu ja nopeus	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen Toiminnan tehostaminen uudistamalla mittauskalustoa
Vetovoimainen Vaasa	Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä.	Raportti 1 krt/vuodessa Sovellusten hyödyntämisen laajuus ja tehokkuus Kaavan pohjakartan ajantasaisuus	Paikkatietolinjausten kehittäminen, selkeyttäminen toteutumisen seuranta Uusien teknologioiden käyttöönotto Aineistojen laadun parantaminen

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	16 406	13 557	15 364
Toimintakulut	-2 843	-3 152	-3 132
Toimintakate	13 562	10 405	12 232
Nettotuotot/asukas	199,48	153,74	180,74

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	26,1	28,42	30,84
Määräaikaiset	2,4	2	0,58

Kuntatekniikka

Toiminta-ajatus

Kuntatekniikan toiminta-ajatuksena on huolehtia liikenteen, liikenneväylien, viheralueiden, torien ja muiden yleisten alueiden, pienvenesatamien sekä hulevesien hallinnan suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidon järjestämisestä. Tulosalue kehittää Vaasan seudun matkustaja- ja tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä. Kuntatekniikka toimii joukkoliikenneviranomaistehtävissä, huolehtii kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä. Tulosalueen tehtäviin kuuluvat myös kaivu- ja sijoituslupien myöntäminen, katualueiden tilapäinen vuokraaminen ja Vaasan kaupungin metsien hoito ja puunmyynti sekä ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito ja hoito. Tulosalue vastaa lisäksi keskitetystä korjaamotoiminnasta ja kalustonhallinnasta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Toimintaympäristössä tapahtuu kaksi isoa muutosta: 1. Vaasan sataman infra ja pysäköintilaitokset (pl. Raastuvankatu 27) siirtyivät yhtiöiden hoidettavaksi ja 2. Laajametsän teollisuusalueen infraan ei tehdä enää viime vuosien kaltaisia suurinvestointeja. Kuntatekniikka pystyy vihdoin panostamaan enemmän korjausvelan hallintaan, kuten katujen, hulevesiverkostojen sekä puistojen saneeraukseen. Uusien asuinalueiden rakentamiseen varaudutaan erityisesti suunnitelmavalmiutta parantamalla. Kestävään liikkumiseen panostetaan Lifti-liikenteen hyvän palvelutason vakiinnuttamisella sekä lihasvoimin liikkumista edistämällä. Rakennuskustannusten voimakas hinnan nousu lienee takana, jolloin kustannusten ennustettavuuden tulisi parantua. Osaavan työvoiman rekrytointiin on edelleen panostettava useiden työntekijöiden eläköityessä. Jatkuvan parantamisen toimintamallin käyttöönotto kaikissa tiimeissä ja digitalisaation parempi hyödyntäminen nähdään keskeisinä kehityskohteina.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kuntatekniikka on läsnä jokaisen vaasalaisen arjessa helpottaen arjen askareita ja lisäämällä hyvinvointia sekä kaupungin vetovoimaisuutta. Tulosalueen keskeisenä tehtävänä on osaltaan kaupunkistrategian, maa- ja asuntopoliittisten ohjelmien, maankäytön toteutusohjelman, keskustastrategian, pysäköintipolitiikan, energia- ja ympäristöohjelman sekä kestävän liikkumisen ohjelman toimeenpano. Lisäksi on laadittu useita ylätasoa suunnitelmia ja hankeohjelmia, jotka ohjaavat toimintaa. Useimmat tehtävät ovat kunnan lakisäateisiä tehtäviä. Kuntatekniikassa on järjestetty kaikille esihenkilöille ja tiimien sisäisille kehittäjille kattava Yhdessä kehittämisen -valmennus, jonka myötä on otettu jokaiselle tiimille tehtäväksi jatkuva parantamisen -menetelmän vakiinnuttaminen. Keskeisinä

teemoina ovat asiakaspalvelun priorisointi, itseohjautuvuuden lisääminen, hukan minimointi, nopeammat läpimenoajat sekä jatkuva kehittäminen. Toimintaa tarkastellaan hanketoiminnan, omaisuudenhallinnan, palveluiden, kehittämisen ja riskienhallinnan prosessien näkökulmasta. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia pyritään parantamaan aktiivisesti. Liikenteen osalta talousarviovuoden keskeisenä tehtävänä on liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen, joukkoliikenteen matkustajamäärien ja asiakastytyväisyyden sekä muiden vähähiilisten kulkumuotojen kehittäminen. Rataliikenteen osalta jatketaan kaupunkiraideliikenteen potentiaalin selvittämistä. Sataman infra siirtyy yhtiölle, jonka toimintaa kuntatekniikka tarvittaessa auttaa. Pienvenesatamien osalta jatketaan keskitetyn kameravalvonnan suunnittelua. Liikenneväylissä korostuu huonokuntoisten liikenneväylien saneeraus sekä kävelyn, pyöräilyn ja liikenteenhallinnan kehittäminen. Liikennevalojärjestelmän ja valaistuksen uudistamista jatketaan aikaisempaa isommassa mittakaavassa. Liikenneväylien kunnossapidossa korostuu väylien pitäminen liikennöitävässä kunnossa kaikissa keliolosuhteissa. Aurasvallien poistoa tonttiliittymistä kehitetään saatujen palautteiden perusteella. Kävelyn ja pyöräilyn pääreittien talvihoitoa kehitetään korkealuokkaiseksi noin 80 kilometrin verkoston osalta. Kustannustason ennakointia hankaloittaa toteutuessaan poikkeukselliset sää- ja keliolosuhteet, kuten vuoden 2022 kaksi kertaa tavanomaista suurempi lumimäärä osoitti. Asfalttipintojen uusintaa tehdään valtaosin pää- ja kokoojakaduilla sekä pyöräteillä. Kaluston hankinnassa pääpaino on ympäristöystävällisissä, tehokkaissa ja monipuolisissa kone- ja ajoneuvoyksiköissä. Vaasa on tunnettu hyvin hoidetuista viheralueistaan ja kesäkuukistaan, joiden hoitoon osallistuu myös iso määrä sesonki- ja kesätyöntekijöitä sekä tukityöllistettyjä. Vankilan kanssa tehdyn yhteistyön päätyttyä kesällä 2022, on henkilöresursseja käytössä selvästi aikaisempaa vähemmän, joka pakottaa priorisoimaan ja kehittämään tehtäviä töitä esimerkiksi lisäämällä niittyjä ja monivuotisten kasvien käyttöä. Metsien hoidossa lähtökohtana on metsänhoitosuunnitelman toimeenpano. Hulevesien hallintaa kehitetään panostamalla laajojen hulevesijärjestelmien eli viemäri- ja ojaverkostojen, ylläpitoon ja saneeraukseen. Esitetyt hulevesi-investoinnit ovat vuonna 2024 noin 1,95 M€. Ulkoliikuntapaikkojen sekä leikkipuistojen ylläpito ja kehittäminen ovat myös kuntatekniikan tehtäviä. Pitkään toivottu lasten liikennepuisto valmistuu vuonna 2024 ja samoin Suvilahden huipun maastopyöräreitit ja Vaasa 100K luontoliikuntareitistön ensimmäinen vaihe. Nuorisolle suunnitellaan ja toteutetaan erillinen nuorisopuisto yhdessä oleskelua ja harrastamista varten. Yleisten alueiden käyttöä luvitetaan ja valvotaan pysäköinninvalvonnan sekä käyttö- ja kaivulupien osalta. Pysäköintimaksuautomaatteja uusitaan

vanhimmaasta päästä. Romupyörien keräämistä ja hyötykäyttöä jatketaan edellisten vuosien kokemusten pohjalta. Kaupungin strategian mukaisesti varaudutaan jatkossakin nopeiden kokeilujen käynnistämiseen sekä laajempaan yhteistyöhön yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Riskienhallinnassa korostuu poikkeukselliset sääilmiöt sekä määrärahojen riittävyys ylläpitotöihin ja korjausvelan vähentämiseen. Työturvallisuuden varmistaminen on maanrakennusalalla, ja erityisesti liikenteen parissa tehtävien töiden osalta, eräs tärkeimmistä riskienhallinnan

toimenpiteistä. Henkilökuntaa koulutetaan pakollisten korttikoulutusten lisäksi myös ammattiosaamiseen liittyvillä kursseilla.

Vaasan kaupunki osallistuu kansalliseen yhteistyöhön hieman viime vuosia vähemmän, mutta hakee edelleen parhaita käytäntöjä kuntatekniikan alan tehtävien hoitamiseen muista kaupungeista Suomessa ja ulkomailla. Paikallisten tutkimus- ja oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä pyritään lisäämään aikaisemmasta. Ulkopuolisen rahoituksen ja tuen hakemiseen panostetaan jatkossakin.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Hiilinielujen vahvistaminen	Hiilinielujen määrä (kton CO2)	Hiilinielujen määrän selvittäminen Suunnitelma hiilinielujen kasvattamiseksi
Hiilineutraali Vaasa 202X	Liikenteen hiilidioksidipäästöjen väheneminen	Liikenteen hiilidioksidipäästöt (kton CO2)	Vakiinnutetaan liikennemallin käyttö hiilidioksidipäästöjen seurantaan Edistetään vähähiilisten liikennemuotojen käyttöä
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Ulkoliikuntapaikat ovat hyvässä kunnossa	Öjberget on toiminnassa, kun olosuhteet sallivat Asukastyytyväisyys paranee	Otetaan käyttöön käyttöastetta mittaavia menetelmiä Kalevankisojen onnistuneet järjestelyt olosuhteiden osalta
Hyvinvoiva ja osaava Vaasa	Joukkoliikenteen käyttö on helppoa	Matkustajamäärät kasvavat Matkustajatytytyväisyys paranee	Joukkoliikenteessä vakiinnutetaan käyttöön jatkuvan parantamisen periaate Henkilölogistiikan keskitetyn järjestämistavan selvittäminen
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Kuntatekniikan toiminta on laadukasta	Työhyvinvointi paranee Asukastytytyväisyys paranee	Otetaan käyttöön jatkuvan parantamisen toimintamalli
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Käyttötalouden riittävyys	Järjestelmien kustannukset Liikennealueiden kunnossapitokustannus	Investointien vaikutus käyttötalouteen huomioidaan joka tasolla

		Viheralueiden kunnossapitokustannus	
Vetovoimainen Vaasa	Kaupunkiympäristö on viihtyisä ja hyvin hoidettu	Asukastyytyväisyys paranee Palauteisiin ja aloitteisiin vastataan nopeasti	Toteutamme joka vuosi jotain poikkeuksellisen hienoa Hoitotoimenpiteet toteutuvat suunnitellusti
Vetovoimainen Vaasa	Korjausvelan kasvu saadaan taittumaan	Korjausvelan määrä	Korvausinvestoinnit ohjelmoidaan ja priorisoidaan

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	16 811	10 691	11 832
Toimintakulut	-29 102	-24 283	-24 984
Toimintakate	-12 291	-13 592	-13 152
Nettokulut/asukas	180,78	200,82	194,33

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	108,5	123,44	129,44
Määräaikaiset	55,9	9,89	3,67

3. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma 2024				
Kaupunki ja liikelaitokset				
	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä	Yhteensä (ilman sisäisiä eriä)
TOIMINTATULOT	67 548 700	66 597 700	134 146 400	80 297 900
Myyntitulot	27 021 900	17 674 700	44 696 600	36 444 100
Maksutulot	11 773 100	0	11 773 100	9 792 400
Tuet ja avustukset	8 983 500	0	8 983 500	5 995 300
Vuokrat	16 752 300	48 480 800	65 233 100	24 648 200
Muut toimintatulot	3 017 900	442 200	3 460 100	3 417 900
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	157 300	0	157 300	157 300
TOIMINTAMENOT	-294 874 800	-33 095 800	-327 970 600	-274 122 100
Henkilöstömenot	-141 886 000	-5 653 400	-147 539 400	-147 539 400
Palvelujen ostot	-80 232 400	-13 559 400	-93 791 800	-83 920 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 926 700	-8 957 600	-17 884 300	-17 512 300
Avustukset	-16 933 700	0	-16 933 700	-13 913 800
Vuokrat	-44 683 600	-4 819 500	-49 503 100	-8 918 200
Muut toimintamenot	-2 212 400	-105 900	-2 318 300	-2 318 300
TOIMINTAKATE	-227 168 800	33 501 900	-193 666 900	-193 666 900
VEROTULOT	177 270 000	0	177 270 000	177 270 000
VALTIONOSUUDET	40 714 000	0	40 714 000	40 714 000
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	20 928 000	-17 816 000	3 112 000	3 112 000
Korkotulot	550 000	0	550 000	550 000
Muut rahoitustulot	29 938 000	9 000	29 947 000	12 137 000
Korkomenot	-9 560 000	-15 000	-9 575 000	-9 575 000
Muut rahoitusmenot	0	-17 810 000	-17 810 000	0
VUOSIKATE	11 743 200	15 685 900	27 429 100	27 429 100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 540 500	-15 087 300	-33 627 800	-33 627 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 540 500	-15 087 300	-33 627 800	-33 627 800
TILIKAUDEN TULOS	-6 797 300	598 600	-6 198 700	-6 198 700
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 797 300	598 600	-6 198 700	-6 198 700

Tuloslaskelma 2022-2026

Kaupunki ja liikelaitokset

	TP 2022	TA 2023 muutettu	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATULOT	93 206 080	78 575 296	80 297 900	81 520 000	82 750 000
Myyntitulot	45 258 871	34 766 800	36 444 100	37 000 000	37 550 000
Maksutulot	7 861 313	8 172 800	9 792 400	9 940 000	10 090 000
Tuet ja avustukset	10 235 643	6 099 039	5 995 300	6 090 000	6 180 000
Vuokrat	22 824 968	24 994 900	24 648 200	25 020 000	25 400 000
Muut toimintatulot	7 025 285	4 384 457	3 417 900	3 470 000	3 530 000
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS	0	157 300	157 300	0	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 443 021	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-537 592 360	-272 974 927	-274 122 100	-290 530 000	-300 130 000
Henkilöstömenot	-148 434 563	-142 490 262	-147 539 400	-156 400 000	-161 560 000
Palvelujen ostot	-338 019 359	-84 356 793	-83 920 100	-88 910 000	-91 850 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 060 454	-19 421 242	-17 512 300	-18 570 000	-19 180 000
Avustukset	-19 035 460	-15 048 560	-13 913 800	-14 730 000	-15 230 000
Vuokrat	-7 628 116	-7 261 500	-8 918 200	-9 460 000	-9 770 000
Muut toimintamenot	-1 414 409	-4 396 570	-2 318 300	-2 460 000	-2 540 000
TOIMINTAKATE	-439 943 259	-194 399 631	-193 666 900	-209 010 000	-217 380 000
VEROTULOT	333 485 959	180 210 000	177 270 000	184 450 000	193 390 000
VALTIONOSUUDET	140 151 304	48 800 672	40 714 000	56 879 000	59 213 000
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	7 897 735	845 300	3 112 000	1 465 000	-209 000
Korkotulot	815 715	760 000	550 000	550 000	550 000
Muut rahoitustulot	10 359 754	6 184 000	12 137 000	12 137 000	12 637 000
Korkomenot	-1 308 419	-6 098 700	-9 575 000	-11 222 000	-13 396 000
Muut rahoitusmenot	-1 969 314	0	0	0	0
VUOSIKATE	41 591 740	35 456 341	27 429 100	33 784 000	35 434 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-32 882 967	-31 936 000	-33 627 800	-33 500 000	-34 000 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 973 348	-31 936 000	-33 627 800	-33 500 000	-34 000 000
Arvonalentumiset	-909 619	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	8 708 773	3 520 341	-6 198 700	284 000	1 434 000
Poistoeron muutos	-5 227 056	0	0	0	0
Varausten muutos	-500 000	-1 700 000	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 981 717	1 820 341	-6 198 700	284 000	1 434 000

Tunnusluvut

Toimintatulot / Toimintamenot, %	17,5	28,8	29,3	28,1	27,6
Vuosikate / Poistot, %	126,5	111,0	81,6	100,8	104,2
Vuosikate / euro/asukas	611	524	405	499	524
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) e/asukas	186	213	122	126	147
Asukasmäärä vuoden lopussa	68 017	67 681	67 677	67 675	67 680

4. Investointiosa

4.1. Investointiperustelut

Investoimalla noin 60 miljoonalla eurolla vuonna 2024 ja noin 50 miljoonalla eurolla vuosittain vuosina 2025–2028 kaupunki pyrkii vähentämään korjausvelkansa, luomaan kasvuedellytyksiä sekä turvallisia ja terveellisiä ympäristöjä kaupungin työntekijöille ja asukkaille.

Uudiskohteiden ja laajojen peruskorjausten yhteydessä selvitetään aina mahdollisuuksia toteuttaa uusia energiatehokkaita ratkaisuja.

Jotta kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistoimitilojen kokonaispinta-ala ei kasva, uudishankkeissa ja peruskorjauksissa

sekä vuokrahankkeissa pyritään tilatehokkuuden parantamiseen ja monikäyttöisyyden lisäämiseen.

Kestäväan liikkumiseen panostetaan nykyisen verkon peruskorjauksella sekä laatukäytävien rakentamisella. Viihtyvyyttä edistetään muun muassa investoinneilla liikuntaan liittyen.

Kaikki investoinnit arvioidaan strategian, tarpeiden ja taloudellisten mahdollisuuksien perusteella.

4.2. Investointitaulukot

INVESTOINTIOSA 2024-2028					
1 000 €	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Vaasan kaupunki ilman liikelaitoksia					
Aineettomat hyödykkeet					
Menot	-1472	-850	-910	-850	-910
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-1472	-850	-910	-850	-910
Maa- ja vesialueet					
Menot	-2500	-2500	-2500	-2500	-2500
Tulot	200	200	200	200	200
Netto	-2300	-2300	-2300	-2300	-2300
Rakennukset					
Menot	-200	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-200	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot	-27186	-13890	-14315	-16845	-14230
Tulot	166	950	450	0	0
Netto	-27020	-12940	-13865	-16845	-14230
Osakkeet ja osuudet					
Menot	-723	-909	-1379	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-723	-909	-1379	0	0
Koneet ja kalusto					
Menot	-3269	-3677	-2072	-2772	-1712
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-3269	-3677	-2072	-2772	-1712
Liikelaitokset					
Vaasan Talotoimi					
Menot	-17565	-19015	-20265	-20815	-23115
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-17565	-19015	-20265	-20815	-23115
Vaasan Vesi					
Menot	-10216	-14585	-11990	-11000	-12810
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-10216	-14585	-11990	-11000	-12810
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-63 131	-55 426	-53 431	-54 782	-55 277
Tulot	366	1 150	650	200	200
Netto	-62 765	-54 276	-52 781	-54 582	-55 077

INVESTOINNIT NETTO 1 000 €	Määrärahan tarve					
	TA2024-TS2028	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Konsernihallinto	-5121	-1521	-900	-900	-900	-900
Tietokoneohjelmistot	-4321	-1321	-750	-750	-750	-750
Konesali migraatio	-650	-250	-100	-100	-100	-100
Sähköinen asiointi ja digitaaliset palvelut	-1160	-360	-200	-200	-200	-200
Talouden tietojärjestelmien uusiminen	-850	-250	-150	-150	-150	-150
Tietojärjestelmien uusiminen	-1661	-461	-300	-300	-300	-300
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-800	-200	-150	-150	-150	-150
Tietoliikenneverkot	-800	-200	-150	-150	-150	-150
Kaupunginhallitus	-3060	-773	-909	-1379	0	0
Osakkeet ja osuudet	-3010	-723	-909	-1379	0	0
Kuntayhtymäosuudet	-3010	-723	-909	-1379	0	0
Koneet ja kalusto	-50	-50	0	0	0	0
Hallintotalon ja maaherran talon kalustohankinnat	-50	-50	0	0	0	0
Varhaiskasvatus	-1995	-530	-1075	-230	-80	-80
Koneet ja kalusto	-1995	-530	-1075	-230	-80	-80
Auringonsuojaa päiväkodin pihaan ja viilenyslaitteita	-100	-100	0	0	0	0
Isolahden päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-375	0	-375	0	0	0
Kasarmin alue, ensikertainen kalustaminen	-245	0	-245	0	0	0
Merikaarron päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-150	0	0	-150	0	0
Palosaaren päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-375	0	-375	0	0	0
Teeriniemen päiväkoti, ensikertainen kalustaminen	-350	-350	0	0	0	0
Varhaiskasvatuksen koneet ja kalusto	-400	-80	-80	-80	-80	-80
Suomenkielinen perusopetus	-1340	-210	-210	-140	-640	-140
Koneet ja kalusto	-1340	-210	-210	-140	-640	-140
Suomenkielinen perusopetus / Isolahden koulu/ ensikertainen kalustaminen	-500	0	0	0	-500	0
Suomenkielinen perusopetus / koneet ja kalusto	-700	-140	-140	-140	-140	-140
Suomenkielinen perusopetus / Variskan yhtenäiskoulu/perusparannus	-140	-70	-70	0	0	0
Ruotsinkielinen perusopetus	-200	-40	-40	-40	-40	-40
Koneet ja kalusto	-200	-40	-40	-40	-40	-40
Svenskspråkig grundläggande utbildning / skolornas inventarier	-200	-40	-40	-40	-40	-40
Vamia	-2398	-625	-587	-442	-452	-292
Koneet ja kalusto	-2398	-625	-587	-442	-452	-292
Autoala oppimisympäristöt	-410	-145	-145	-40	-40	-40
Kauneudenhoitoala oppimisympäristöt	-75	-15	-15	-15	-15	-15
Kone- ja tuotantotekniikka-ala oppimisympäristöt	-650	-120	-170	-120	-120	-120
Liiketalousala oppimisympäristöt	-60	0	-15	-15	-15	-15
Maarakennusala oppimisympäristöt	-370	-130	-50	-120	-70	0
Matkailu- ja ravitsemusala oppimisympäristöt	-90	-30	-15	-15	-15	-15
Puhdistus- ja kiinteistöala oppimisympäristöt	-48	0	-12	-12	-12	-12

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan tarve					TS2028
		1 000 €	TA2024-TS2028	TA2024	TS2025	TS2026	
	Sosiaali- ja terveysala oppimisympäristöt	-125	-25	-25	-25	-25	-25
	Sähköala oppimisympäristöt	-260	-90	-90	-30	-50	0
	Talonrakennusala oppimisympäristöt	-90	-50	0	0	-40	0
	Talotekniikka-ala oppimisympäristöt	-100	-20	-20	-20	-20	-20
	TUVA oppimisympäristöt	-60	0	-15	-15	-15	-15
	Yhteiset opetuspalvelut oppimisympäristöt	-60	0	-15	-15	-15	-15
	Vaasan kaupungin opistot	-465	-150	-145	-50	-90	-30
	Koneet ja kalusto	-465	-150	-145	-50	-90	-30
	Akustiikka + kalusteet juhlassaliin/ Arbis-talo	-70	-30	-30	-10	0	0
	Kalustaminen: Oppimis-/työympäristö, Vapaa sivistystyö	-50	-20	0	-10	-20	0
	Kalusteet/ Luokkahuoneet; TaiKon	-10	-10	0	0	0	0
	Kalusteitten uusiminen ja oheislaitteet/ Kuula-opisto	-40	-10	0	-10	-10	-10
	Musiikkitekniikka/ Kuula-opisto	-40	-10	-10	0	-20	0
	Ompelu-/työkone, Vapaa sivistystyö	-40	-20	-20	0	0	0
	Opetuksen laitehankinnat/ ICT/ Kuula-opisto	-20	0	-10	0	-10	0
	Opetuksen oheislaitteiden hankinnat/ Vapaa sivistystyö	-40	-10	-10	-10	0	-10
	Opetustilojen tanssimatot/ Kuula-opisto	-40	-30	-10	0	0	0
	Soittimia/ Kuula-opisto	-40	-10	-10	-10	0	-10
	Stallin varustaminen: Laitteet ja työkalut	-20	0	-10	0	-10	0
	Taito- ja taideaineiden työvälineet/ Vapaa sivistystyö	-55	0	-35	0	-20	0
	Hietalahden Stadion	-370	-70	0	0	-300	0
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	-300	0	0	0	-300	0
	Tekonurmen uusinta/ HS	-300	0	0	0	-300	0
	Koneet ja kalusto	-70	-70	0	0	0	0
	Kiinteistöhoitotraktori + varusteet/ HS	-70	-70	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut	-2820	-1190	-1040	-215	-345	-30
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2690	-1060	-1040	-215	-345	-30
	100K luontoliikuntareitistö, osa II	-51	-51	0	0	0	0
	100K luontoliikuntareitistö, osa II, tulo	51	51	0	0	0	0
	Asevelikylän kuntoportaat	-45	0	0	0	-45	0
	Esteradan toteuttaminen Gerbynmäen alueelle, osa II	-70	-70	0	0	0	0
	Isolahden tekonurmen katsomon laajennus	-60	0	0	-60	0	0
	Kasarmintorin ulkosalibandy ja koripallokenttä	-150	0	-150	0	0	0
	Länsiniityn luistelualue + valaistus	-80	0	0	-80	0	0
	Metsäkallion kuntoportaat ja kuntaradan laajennus	-150	0	0	0	-150	0
	Olemassa olevien liikuntapaikkojen vuosikorjaukset	-150	-30	-30	-30	-30	-30
	Onkilahden PumpTrack -rata, osa I + osa II	-315	-300	-15	0	0	0
	Onkilahden PumpTrack -rata, osa I + osa II, tulo	90	90	0	0	0	0

INVESTOINNIT NETTO		Määrärahan tarve					TS2028
		1 000 €	TA2024-TS2028	TA2024	TS2025	TS2026	
Onkilahden ulkokuntosalin pyöräpysäköintialueen laajennus	-20	0	-20	0	0	0	
Pesäpallokentän uusiminen ja tekojääradan toteutus/ Suunnitelma, osa II	-1500	-750	-750	0	0	0	
Suvilahden BikePark, osa II	-25	-25	0	0	0	0	
<i>Suvilahden BikePark, osa II, tulo</i>		25	0	0	0	0	
Suvilahden kuntoportaat	-45	0	0	-45	0	0	
Ulkokuntosali kaupungin alueelle	-80	0	0	0	-80	0	
Uuden jääkiekkokaukalon hankinta	-30	0	-30	0	0	0	
Vaasan jääalueiden LED valaistuksien uusiminen, osa II	-35	0	-35	0	0	0	
Vaskiluodon luistelualue	-40	0	0	0	-40	0	
Öjbergetin Frisbeegolfrata	-10	0	-10	0	0	0	
Koneet ja kalusto	-130	-130	0	0	0	0	
Kalevan kisojen välinehankinnat	-130	-130	0	0	0	0	
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	-600	0	-600	0	0	0	
Koneet ja kalusto	-600	0	-600	0	0	0	
Kirjastoauto*	-600	0	-600	0	0	0	
*Kirjastoauton hankintaprosessi aloitetaan jo vuonna 2024, jotta kirjastoauto voidaan toimittaa alkuvuonna 2025.							
Vaasan kaupunginorkesteri	-415	-95	-40	-40	-40	-200	
Tietokoneohjelmistot	-11	-11	0	0	0	0	
Tuotannonohjausjärjestelmä, Vaasan kaupunginorkesteri	-11	-11	0	0	0	0	
Koneet ja kalusto	-404	-84	-40	-40	-40	-200	
Vaasan kaupunginorkesterin soittimia	-404	-84	-40	-40	-40	-200	
Vaasan kaupunginteatteri	-1100	-200	-200	-200	-500	0	
Koneet ja kalusto	-1100	-200	-200	-200	-500	0	
Teatterin investoinnit	-360	-80	-100	-80	-100	0	
Teatterin remontit 2024	-740	-120	-100	-120	-400	0	
Kiinteistötoimi	-12080	-2440	-2380	-2440	-2380	-2440	
Tietokoneohjelmistot	-430	-110	-50	-110	-50	-110	
Kiinteistötoimen ohjelmat	-430	-110	-50	-110	-50	-110	
Maa- ja vesialueet	-11500	-2300	-2300	-2300	-2300	-2300	
Maa-alueiden uushankinta	-12500	-2500	-2500	-2500	-2500	-2500	
<i>Maa-alueiden myynti, tulo</i>	1000	200	200	200	200	200	
Koneet ja kalusto	-150	-30	-30	-30	-30	-30	
Kiinteistötoimen koneet ja kalusto	-150	-30	-30	-30	-30	-30	
Kuntatekniikka	-86140	-27140	-12550	-14450	-17000	-15000	
Tietokoneohjelmistot	-230	-30	-50	-50	-50	-50	
Kuntatekniikan ohjelmat Suunnitelmavuodet	-200	0	-50	-50	-50	-50	
Pysäköinninvalvonnan Helga Park -ohjelma	-20	-20	0	0	0	0	
Rakentamisen toiminnanohjausjärjestelmä	-10	-10	0	0	0	0	
Rakennukset	-200	-200	0	0	0	0	
Satamaterminaali	-200	-200	0	0	0	0	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-81110	-25760	-11750	-13500	-16050	-14050	
100K Vaasan luontoliikuntaverkosto	-100	-100	0	0	0	0	

INVESTOINNIT NETTO 1 000 €	Määrärahan tarve					
	TA2024-TS2028	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Alueiden viimeistely	-1450	-300	-150	-300	-200	-500
Arvaamattomat pakolliset kohteet	-750	-150	-150	-150	-150	-150
Asuinalueiden rakentaminen	-2580	0	0	0	-1080	-1500
Eteläpuolen ramppi ja rantaviivan siirto	-600	-600	0	0	0	0
Frilundintie	-150	0	-150	0	0	0
Gerbyn villa	-260	0	-260	0	0	0
Hulevesityöt	-800	-200	-150	-150	-150	-150
Itäinen kasarmitori	-330	0	-330	0	0	0
Itäinen ratakatu II vaihe	-1200	0	0	-1200	0	0
Joukkoliikenne	-500	-100	-100	-100	-100	-100
Kanavasillantien kiertoliittymän ympäristöteos	-120	-120	0	0	0	0
Katujen takuutyöt	-500	-100	-100	-100	-100	-100
Katuvalaistuksen saneeraus	-2000	-400	-400	-400	-400	-400
Katuvalaistus	-350	-70	-70	-70	-70	-70
Keskuskatu	-400	0	-400	0	0	0
Kirjosieponkadun asuinalue	-700	0	-700	0	0	0
Kronvikintien pyörätie	-1150	-650	-500	0	0	0
Kunnallistekniikan suunnittelu	-2000	-400	-400	-400	-400	-400
Kuorolaulunkuja	-250	-250	0	0	0	0
Kävelykeskustan kehittäminen	-50	-50	0	0	0	0
Kävelykeskustan laajentaminen, Tori	-3530	-100	-50	-1500	-1500	-380
Laajametsän alueen viimeistelytyöt	-180	-30	-150	0	0	0
Laajametsän hulevesihallinta	-330	-330	0	0	0	0
Laajametsän maankaatopaikka	-80	-80	0	0	0	0
Laajametsän Suunnitelmavuodet	-900	0	0	-300	-300	-300
Laajametsäntie - Ratavallinkatu	-90	-90	0	0	0	0
Lassen laituri I vaihe	-5400	-5400	0	0	0	0
Lassen laituri II vaihe	-100	-100	0	0	0	0
Lehmustie	-150	0	-150	0	0	0
Liikenneturvallisuushankkeet	-500	-100	-100	-100	-100	-100
Liikennevalojen ohjauslaitteiden uusinta	-650	-130	-130	-130	-130	-130
Liikenteenhallinta	-2000	-400	-400	-400	-400	-400
Multa- ja karskevarasto	-40	-40	0	0	0	0
Museokatu	-250	0	-250	0	0	0
Nykyisen verkon peruskorjaus	-4770	-770	-1000	-900	-1100	-1000
Onkilahden liikennepuisto	-60	-60	0	0	0	0
Pelikatu	-400	-400	0	0	0	0
Pintaukset	-4750	-950	-950	-950	-950	-950
Poppelintie	-300	-300	0	0	0	0
Puistot ja leikkialueet	-1990	-500	-440	-350	-350	-350
Pysäköintilaitteet	-200	-40	-40	-40	-40	-40
Pyöräpysäköinti	-500	-100	-100	-100	-100	-100
Rakennuttaminen	-2500	-500	-500	-500	-500	-500
Rakennuttaminen, Laajametsä	-60	-30	-30	0	0	0

INVESTOINNIT NETTO	Määrärahan tarve					
	1 000 €	TA2024-TS2028	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027
Rakennuttaminen, Satama-alue	-100	-100	0	0	0	0
Rannan laatuikäytävä	-3700	0	0	0	-1800	-1900
Ravilaakso I vaihe viimeistely	-1530	0	0	0	-1530	0
Ravilaakso II vaihe	-1000	0	0	0	0	-1000
Satama-altaan ruoppaus	-2000	-2000	0	0	0	0
Sataman täyttöalue	-7000	-7000	0	0	0	0
Satamatien suunnittelu	-100	0	0	-100	0	0
Sepänkyläntie	-4540	0	-1500	-1310	-400	-1330
Siltojen saneeraus- ja korjaustyöt	-2250	-250	-500	-500	-500	-500
Smirnoffintie	-220	-220	0	0	0	0
Suvilahden Bikepark	-60	-60	0	0	0	0
Suvilahden raitti	-3000	0	0	-1000	-2000	0
Teeriniemen uusi asuinalue	-390	-140	-250	0	0	0
Tontti 18 tyhjennys	-300	-300	0	0	0	0
Tuotantotie - Kuriirintie	-30	-30	0	0	0	0
Ukkokarin silta	-150	-150	0	0	0	0
Vaskiluodon laatuikäytävä	-2800	0	-1900	-900	0	0
<i>Vaskiluodon laatuikäytävä, tulo</i>	<i>1400</i>	<i>0</i>	<i>950</i>	<i>450</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Vaskiluodon satamakatu	-320	-320	0	0	0	0
Venesatamien saneeraus	-550	-50	-50	-350	-50	-50
Viisi tonttikatua	-4500	0	0	-1500	-1500	-1500
Vähänkyrön saneerauskohde Kolkintie/Könnintie	-200	0	-200	0	0	0
Vähänkyröntien pyörätie	-50	-50	0	0	0	0
Väylän levennys	-1000	-1000	0	0	0	0
Ylläpidon saneeraus- ja korjaustyöt	-750	-150	-150	-150	-150	-150
Koneet ja kalusto	-4600	-1150	-750	-900	-900	-900
Imulakaisuauto	-680	-680	0	0	0	0
Kuntatekniikan koneet ja kalusto Suunnitelmapuodet	-1000	-200	-200	-200	-200	-200
Kuntatekniikan koneet ja kuljetusvälineet Suunnitelmapuodet	-2100	0	0	-700	-700	-700
Pakettiauto	-70	0	-70	0	0	0
Pyöräkuormaaja	-150	-150	0	0	0	0
Tiehöylä	-480	0	-480	0	0	0
Traktori	-120	-120	0	0	0	0
Vaasan Vesi	-60601	-10216	-14585	-11990	-11000	-12810
Vaasan Talotoimi	-100775	-17565	-19015	-20265	-20815	-23115
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	-282 048	-63 131	-55 426	-53 431	-54 782	-55 277
Tulot	2 566	366	1 150	650	200	200
Netto	-279 482	-62 765	-54 276	-52 781	-54 582	-55 077

Rahoituslaskelma 2024

Kaupunki ja liikelaitokset

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä
Toiminnan rahavirta	10 239 400	15 685 900	25 925 300
Vuosikate	11 743 200	15 685 900	27 429 100
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 503 800	0	-1 503 800
Investointien rahavirta	-33 483 500	-27 781 000	-61 264 500
Investointimenot	-35 349 500	-27 781 000	-63 130 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166 000	0	166 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 700 000	0	1 700 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 244 100	-12 095 100	-35 339 200
Rahoituksen rahavirta	35 350 000	0	35 350 000
Antolainauksen muutokset	-50 000	0	-50 000
Antolainasaamisten lisäys	-250 000	0	-250 000
Antolainasaamisten vähennys	200 000	0	200 000
Lainakannan muutokset	35 400 000	0	35 400 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	74 100 000	0	74 100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 700 000	0	-38 700 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	12 105 900	-12 095 100	10 800

Rahoituslaskelma 2022-2026

Kaupunki ja liikelaitokset

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta	36 520 497	31 037 700	25 925 300	32 294 000	33 934 000
Vuosikate	41 591 740	34 177 700	27 429 100	33 794 000	35 434 000
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-5 071 243	-3 140 000	-1 503 800	-1 500 000	-1 500 000
Investointien rahavirta	-43 546 091	-63 517 200	-61 264 500	-52 776 000	-51 281 000
Investointimenot	-55 250 990	-65 197 200	-63 130 500	-55 426 000	-53 431 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 030 155	180 000	166 000	950 000	450 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 674 744	1 500 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 025 594	-32 479 500	-35 339 200	-20 482 000	-17 347 000
Rahoituksen rahavirta	9 214 880	32 542 500	35 350 000	20 400 000	17 750 000
Antolainauksen muutokset	-4 934 024	42 500	-50 000	-50 000	-50 000
Antolainasaamisten lisäys	-5 109 986	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Antolainasaamisten vähennys	175 963	292 500	200 000	200 000	200 000
Lainakannan muutokset	21 827 890	32 000 000	35 400 000	20 450 000	17 800 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	95 000 000	62 000 000	74 100 000	68 350 000	61 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 606 849	-30 000 000	-38 700 000	-47 900 000	-43 800 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-39 565 261	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	412 809	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8 091 795	500 000	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 189 286	63 000	10 800	-82 000	403 000

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-62 640	-78 790	-84 420	-101 739	-112 673
Investointien tulorahoitus %	79,6	52,6	43,6	62,0	66,9
Lainanhoitokate	1,2	1,2	0,6	0,6	0,7

6. Liikelaikokset

Vaasan Vesi

Toiminta-ajatus

Vaasan Veden toiminta-ajatuksena on kestävä kehitys hengessä huolehtia häiriöttömästä vesihuollosta toiminta-alueellaan. Vaasan Vesi on kuntalain mukainen liikelaitos, joka tulorahoituksellaan hoitaa vesi- ja viemärlaitostoiminnan ylläpidon, kehittämisen ja investoinnit.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Maailmanpoliittinen tilanne Ukrainan sodan myötä ei tuo helpotusta taloudelliseen tilanteeseen Suomessa. Rakentamisen ennustetaan hiipuvan vuonna 2024. Vesilaitoksen kannalta liittyjien määrässä ei odoteta isoa kasvua eikä kotitalouksien ja yritysten veden kulutuksen ei myöskään odoteta kasvavan.

Kurikan syväpohjavesihankkeesta saadaan vuonna 2024 loppuraportti. Hankkeen osalta käynnistetään YVA- prosessi, joka on myös pohjana tulevalle vesilupa hakemukselle. Varavesilähteen varmistaminen Kurikasta on seuraavien vuosien aikana Vaasan Veden osalta merkittävin yksittäinen hanke.

Vaasan seudun alueellisen vesihuollon yleissuunnitelma (2010) tulisi päivittää ELY-keskus vetoisesti.

Huoltovarmuuskeskuksella on menossa ALUE 2030 –hanke, jossa Vaasan Vesi on aktiivisesti mukana.

Huoltovarmuuteen ja varautumiseen tullaan edelleen panostamaan resurssien sekä materiaalien ja kemikaalien saatavuuden osalta. Talousvesi- ja jätevesidirektiivin uudistamiset tuovat lisää velvoitteita.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Teknisten liikelaitosten johtokunnan alaisten tulosalueiden toimintasäännön mukaisesti Vaasan Veden tehtävänä on

- toimia vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena
- tuottaa vesihuoltoon liittyviä palveluita
- tarjota vesihuoltopalveluita myös toiminta-alueensa ulkopuolelle voimassa olevien linjausten ja päätösten mukaisesti
- toimia vesihuollon asiantuntijana kaupunkikonsernissa
- varmistaa toimiva yhteistyö muiden vesihuoltolaitosten ja yhteistyötahojen kanssa.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Toiminta on tehokasta ja omaisuuden hallinta selkeää	Saneerausvelan seuranta	Edetään Vaasan Vedelle, yhteistyössä 6 muun vesilaitoksen kanssa, 2021 tehdyn talousmallin mukaan.
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Vesi- ja jätevesimaksut ympäristökuntien ja vertailukaupunkien tasoa	Juomavesimaksu €/m ³ (valtakunnallisen keskiarvon ja Vaasan Veden hintojen erotus (sis. ALV)) Jätevesimaksu €/m ³ (valtakunnallisen keskiarvon ja Vaasan Veden hintojen erotus (sis. ALV))	Valtakunnallinen keskiarvo 1.2.2023 Veeti järjestelmästä Hinnaston päivittämisestä esitys johtokunnalle

Sitovat tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuloutustavoite €	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Liikelyijäämä ilman poistoja €	8 605 066	7 893 600	6 915 500
Investoinnit, netto	12 605 156	10 431 000	10 216 000

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TAes 2024	TS 2025	TS 2026
LIKEVAIHTO	17 077 572	17 257 200	17 064 400	17 320 800	17 781 300
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	435 431	717 800	608 000	717 800	717 800
MATERIAALIT JA PALVELUT	-5 500 423	-6 076 900	-6 489 600	-6 650 000	-6 770 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 257 948	-2 674 800	-2 676 800	-2 700 000	-2 770 000
Palvelujen ostot	-3 242 476	-3 402 100	-3 812 800	-3 950 000	-4 000 000
HENKILÖSTÖKULUT	-3 154 960	-3 698 000	-3 963 800	-3 743 100	-3 747 300
Palkat ja palkkiot	-2 460 148	-2 909 300	-3 136 000	-3 190 000	-3 240 000
Henkilösivukulut	-694 812	-788 700	-827 800	-861 300	-874 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 573 614	-4 900 000	-5 032 300	-5 400 000	-5 800 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 573 614	-4 900 000	-5 032 300	-5 400 000	-5 800 000
VUOKRAKULUT	-184 761	-199 600	-211 600	-216 600	-216 600
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-67 793	-106 900	-91 900	-125 000	-135 000
Liikelyljäämä (alijäämä)	4 031 453	2 993 600	1 883 200	1 903 900	1 830 200
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 367 450	-1 391 000	-1 391 000	-1 390 000	-1 390 000
Muut rahoitustuotot	32 563	9 000	9 000	10 000	10 000
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Muut rahoituskulut	-13	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 664 003	1 602 600	492 200	513 900	440 200
Valtuustoon nähden sitova tavoite	8 605 066	7 893 600	6 915 500	7 303 900	7 630 200
Rahoituslaskelma	TP 2022	TA 2023	TAes 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	4 031 453	2 993 600	1 883 200	1 903 900	1 830 200
Poistot ja arvonalentumiset	4 573 614	4 900 000	5 032 300	5 400 000	5 800 000
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Rahoitustuotot ja -kulut	32 550	9 000	9 000	10 000	10 000
Toiminnan rahavirta	7 237 616	6 502 600	5 524 500	5 913 900	6 240 200
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-12 847 425	-10 431 000	-10 216 000	-14 585 000	-11 990 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 446				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 589 362	-3 928 400	-4 691 500	-8 671 100	-5 749 800

Vaasan Vesi -liikelaitos TA 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2028, investoinnit

	Taes 2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
VAASAN VESI					
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 216 000	14 585 000	11 990 000	11 000 000	12 810 000
Vesijohdot ja viemärit	3 900 000	4 080 000	5 220 000	4 000 000	4 000 000
Veden puhdistus	4 880 000	9 450 000	6 200 000	6 050 000	7 410 000
Jäteveden puhdistus	396 000	455 000	200 000	500 000	950 000
Pumppaamot	90 000	150 000	150 000	200 000	400 000
Kurikan syväpohjavesitutkimus	900 000	400 000	200 000	200 000	
Koneet ja kalusto					
Vesilaitoksen kehittäminen	50 000	50 000	20 000	50 000	50 000

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	56	54	54
Määräaikaiset	3	4	2

Vaasan Talotoimi

Toiminta-ajatus

Vaasan Talotoimi – liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa toimitiloja ja niihin liittyviä palveluita kaupungin hallinnonalojen tarpeisiin. Talotoimi vastaa hallinnassaan olevien kohteiden ylläpidosta, tilojen manageerauksesta sekä vuokrauksesta. Tämän lisäksi Talotoimi vastaa kaupungin talonrakennusinvestointiohjelman mukaisesti kohteiden rakennuttamisesta.

Toimintaympäristö taloussuunnittelukaudella

Taloudessa jatkuu maailmanlaajuiset epävarmuustekijät ja niihin on varauduttu talousarvion laadinnassa. Materiaalien ja palveluiden hinnat sekä indeksit ovat jatkaneet nousua, joka on vaikuttanut toimintamenoissa kaikkien kustannuserien kasvuun. Talousarviossa on huomioitu kaupungin strategiset tavoitteet ja mm. energiatehokkuuden parantaminen huomioidaan investoinneissa. Kaupunkitasolla investointien määrä on edellisten vuosien tasolla, joka lisää haasteita korjausvelan hallintaan. Myös tuleva direktiivi "Fit for 55" tulee osaltaan lisäämään investointitarpeita.

Toimitilahankinnan yleisien menettelytapahjeiden päivitys hyväksyttiin kv:ssa 28.8.2023 § 53. Ohjeissa on painotettu toimitilahankinnan lähtökohtana olevien palveluverkkoselvitysten tärkeyttä ja niiden laadintaa pohjautuen kaupungin strategiaan.

Sisäisen vuokrausjärjestelmän päivitys on edennyt ja tavoitteena on päivitetyn version käyttöönotto vuoden 2025 alusta.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen sekä järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta ovat talotoimen strategisia tavoitteita. Kaupungin oman palvelutuotannon käytössä olevat tilat täytyy hyödyntää tehokkaasti, mutta myös palvelutuotannon käytöstä poistuneiden tilojen jatkokäytön suunnittelu ja mahdollisten toimenpiteiden täytyy edetä sujuvasti.

Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen taloudellisen toiminnan tavoite ja peruseriaate on pystyä tulorahoituksella kattamaan peruskorjausinvestoinnit. Suurin osa Talotoimen tuloista koostuu sisäisistä vuokrasta, ja tämän vuoksi on tärkeää, että sisäisten vuokrien sisältämästä pääomavuokran osuudesta riittää rahoitus myös vuotuisiin peruskorjausinvestointeihin. Jotta Talotoimen hallinnassa olevien rakennusten kunto säilyisi hyvällä tasolla ja rakennuksiin kertyvä korjausvelka hallinnassa, tulisi peruskorjausinvestointien tason olla keskimäärin n. 14 M€ vuodessa. Tulevina vuosina tuleekin kasvavien investointipaineiden ohella huomioida lisääntyvä korjausvelan määrä.

Sisäisten vuokrien määrän tulisi perustua toteutuneisiin kustannuksiin, eli niiden on katettava hoitokulujen lisäksi kuluminen ja vuosikorjaustarpeet. Sisäisen vuokran avulla kaupungin toimialat pystyvät myös hahmottamaan käyttämistään toimitiloista aiheutuvat aidot kustannukset. Tämä kannustaa ja ohjaa toimialoja tilankäytön tehostamiseen sekä kriittiseen investointihankkeiden kustannusten tarkasteluun. Näin pystytään myös selkeyttämään kaupungin toimitilakantaan liittyviä vastuukysymyksiä ja päätöksentekoprosessia.

Strateginen teema	Tavoitteet	Mittari / seuranta	Toimenpiteet
Hiilineutraali Vaasa 202X	Energiakäytön optimointi-projektin toteuttaminen	Seuranta johtoryhmässä	Pilottiprojektin toteutus
Mahdollistajat: talous, henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Vapautuneet tilat Korjausvelan määrä	Kiinteistöjen kunnossapitoon panostaminen, tyhjien tilojen ja korjausvelan hallinta Asiantuntijana toimiminen konsernin tilahankkeissa

Sitovat tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuloutustavoite, korvaus peruspääomasta €	19 644 500	17 890 000	16 410 000
Liikelyljäämä ilman poistoja €	29 425 774	27 433 900	26 558 700
Investoinnit, netto	11 337 795	12 525 000	17 565 000

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Vakituiset	17,8	22	21
Määräaikaiset	1,7	0	0,7

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2022	TA 2023	TAes 2024	TS 2025	TS 2026
LIKEVAIHTO	48 577 789	48 187 700	48 445 100	48 500 000	48 500 000
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	269 186		452 500	500 000	500 000
MATERIAALIT JA PALVELUT	-14 855 388	-15 916 700	-16 027 400	-16 400 000	-16 400 000
Aiheet, tarvikkeet ja tavarat	-5 915 128	-7 217 800	-6 280 800	-6 500 000	-6 500 000
Palvelujen ostot	-8 940 260	-8 698 900	-9 746 600	-9 900 000	-9 900 000
HENKILÖSTÖKULUT	-1 426 446	-1 627 300	-1 689 600	-1 720 000	-1 745 000
Palkat ja palkkiot	-1 016 839	-1 182 700	-1 236 800	-1 260 000	-1 280 000
Henkilösivukulut	-409 606	-444 600	-452 800	-460 000	-465 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 143 174	-9 473 300	-10 055 000	-10 100 000	-10 100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 071 136	-9 473 300	-10 055 000	-10 100 000	-10 100 000
Arvonalentumiset	-72 038				
VUOKRAKULUT	-3 082 457	-3 185 800	-4 607 900	-4 650 000	-4 670 000
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-56 911	-13 000	-14 000	-14 000	-14 000
Liikelylijäämä (alijäämä)	19 282 599	17 971 600	16 503 700	16 116 000	16 071 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-19 659 281	-17 903 000	-16 425 000	-16 015 000	-16 015 000
Muille maksetut korkokulut	-14 757	-13 000	-15 000	-15 000	-15 000
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500	-17 890 000	-16 410 000	-16 000 000	-16 000 000
Muut rahoituskulut	-24	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-376 682	68 600	78 700	101 000	56 000
Valtuustoon nähden sitova tavoite	29 425 774	27 444 900	26 558 700	26 216 000	26 171 000
Rahoituslaskelma	TP 2022	TA 2023	TAes 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	19 282 599	17 971 600	16 503 700	16 116 000	16 071 000
Poistot ja arvonalentumiset	10 143 174	9 473 300	10 055 000	10 100 000	10 100 000
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500	-17 890 000	-16 410 000	-16 000 000	-16 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 781	-13 000	-15 000	10 000	10 000
Toiminnan rahavirta	9 766 493	9 541 900	10 133 700	10 226 000	10 181 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-11 712 089	-12 525 000	-17 565 000	-19 015 000	-22 165 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	193 540				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	31 611				
Kaupungin rahoitettavat, uudisrakentaminen		2 280 000			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 720 446	-703 100	-7 431 300	-8 789 000	-11 984 000

VAASAN TALOTOIMI -LIIKELAITOS, INVESTOINNIT 2024 - 2028

	Hankkeen kokonais-kustannus	2024	2025	2026	2027	2028
TALONRAKENNUS (1000 €)						
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
Variskan yhtenäiskoulu, peruskorjaus	16 200	150	2 000	6 050	8 000	
Palosaaren päiväkoti	5 750	3 000	2 500			
Onkilahden yhtenäiskoulun V-kiinteistöt	13 600	200	300	4 000	4 100	4 900
Kasarmialueen päiväkotirakennukset nro 13 ja 14	7 950	3 100	4 700			
Haga skola, peruskorjaus	3 500	3 500				
KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA						
Uimahalli, vanhan osan peruskorjaus	4 900			100	800	4 000
RAKENNUSTEN PERUSKORJAUS						
		7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
SUUNNITTELUVAIHEEN HANKKEET						
Isolahden koulu	4 600	100	2 000	2 500		
Kaupungintalon peruskorjaus	15 300					300
Merikaarron koulu	1 900					1 900
Tekninen virasto	16 000			100	400	4 500
Koneet ja laitteet		15	15	15	15	15
YHTEENSÄ		17 565	19 015	20 265	20 815	23 115

INVESTOINNIT 2024 - 2028, erillirahoitus

	Hankkeen kokonais-kustannus	2024	2025	2026	2027	2028
RAHOITETTAVAT HANKKEET						
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
Keskustan yhtenäiskoulu	36 306			2 000	14 600	14 600
Merikaarron päiväkoti	4 000			4 000		
Gerby - Isolahden päiväkoti	8 800	3 300	4 300	1 200		
Ristinummen päiväkoti	10 100					100
KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA						
Museoiden kokoelmakeskus	16 100	100	8 000	8 000		
YHTEENSÄ		3 400	12 300	15 200	14 600	14 700